

Jaarstukken

2022

Inhoudsopgave:

JAARVERSLAG

• Leeswijzer	4
• Algemene inleiding en aanbieding door het college	5
• Programmaverantwoording	
▪ Programma 1 – Bestuur en regio	7
▪ Programma 2 - Sociaal domein	14
▪ Programma 3 - Ruimte en leefomgeving	21
▪ Algemene dekkingsmiddelen	31
▪ Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	32
• Paragrafen	
▪ Paragraaf 1 - Lokale heffingen	34
▪ Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing	41
▪ Paragraaf 3 - Onderhoud kapitaalgoederen	61
▪ Paragraaf 4 - Financiering	65
▪ Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering	70
▪ Paragraaf 6 - Verbonden partijen	78
▪ Paragraaf 7 - Grondbeleid	89
• Overige gegevens	
▪ Bijlage Covid	98

JAARREKENING

• Balans	101
• Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	103
• Toelichting op de balans	106
• Het overzicht van de baten en lasten in de jaarrekening	123
• Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	124
• Overige gegevens	
▪ SISA-bijlage	142
▪ Overzicht van de baten en lasten per taakveld	147

JAARVERSLAG

Leeswijzer

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de gemeente Kaag en Braassem, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening.

In de 'algemene inleiding en aanbieding door het college' worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

In de programmaverantwoording (verantwoordingsmonitor) die al eerder is aangeboden aan uw raad, wordt per programma aangegeven wat we wilden bereiken en in welke mate we de inspanningen hebben gerealiseerd. Hierbij is met kleuren aangegeven wat het resultaat op de inspanningen en/of de doelen is:

de inspanningen en/of doelen zijn gerealiseerd;

er wordt gewerkt aan de inspanningen en/of doelen;

er wordt nog niet gewerkt aan de inspanningen en/of doelen, of de inspanningen en/of doelen zijn niet gerealiseerd.

Na de programmaverantwoording volgen de paragrafen waarin op zeven belangrijke beleidsterreinen die niet programmagebonden zijn, inzicht gegeven wordt in ontwikkelingen van het jaar 2022.

In het BBV is voorgeschreven dat de gemeente verantwoording aflegt over een basisset van 34 beleidsindicatoren. De bron voor vijf indicatoren op het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' is de gemeente zelf. Deze indicatoren zijn opgenomen in paragraaf 5 'Bedrijfsvoering'. De andere indicatoren, waarvan de bron extern is, zijn opgenomen bij het desbetreffende programma in de programmaverantwoording. Ook zijn deze voor uw raad toegankelijk via www.waarstaatjegemeente.nl. Uw raad heeft via deze site de mogelijkheid om de indicatoren van de verschillende taakvelden te raadplegen én om deze te vergelijken met andere gemeenten.

Interbestuurlijk toezicht (IBT) betreft de verantwoording van de zes toezichtdomeinen, waarbij per domein wordt aangegeven wat de voor de gemeente geldende kleurenscore is. Vanwege de nieuwe bestuursovereenkomst die de provincie met alle Zuid-Hollandse gemeenten is aangegaan; is IBT in 2021 voor het laatst als bijlage aan de jaarrekening toegevoegd. Vanaf 2022 vindt monitoring plaats via [IBT-dashboard](#); deze is per ultimo 2022 geactualiseerd.

Tot slot wordt in de jaarrekening stilgestaan bij de balanspositie van onze gemeente en bij de baten en lasten. Om de gemeentelijke baten en lasten eenvoudiger te kunnen vergelijken met andere gemeenten, is er conform BBV een apart overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen.

Algemene inleiding en aanbieding door het college

Het jaar 2022 wordt gekenmerkt door de knip in de bestuursperiode, want in juni 2022 is het nieuwe college tot stand gekomen. Dat heeft tot gevolg dat wij ook in deze jaarrekening en bijbehorende verantwoordingsmonitor rapporteren aan de hand van de begroting 2022, die nog is opgesteld in de bestuursperiode 2018-2022. Dat maakt dat er deels wordt gerapporteerd op doelen die inmiddels zijn gewijzigd of aangevuld. Ook in 2022 is veel mogelijk gemaakt voor onze inwoners en bedrijven. In 2022 is er veel gebeurd in de going concern met grote opgaven in het kader van de Omgevingswet in het fysiek domein en de aanpak energie armoede en inrichting van de nieuwe jeugdhulp als voorbeeld in het sociaal domein. We hadden daarnaast een grote opgaven in projecten gebiedsontwikkeling en de Integrale Kindcentra. De grote opgaven van de IKC's is substantieel groter dan in andere gemeenten en een prachtige investering in komende generaties. Veel doelen zijn daarmee omgezet in resultaat. Er werden reconstructies opgeleverd aan de Herenweg in Leimuiden en de Willem van der Veldenweg in Leimuiden en Herenweg in Rijnsaterwoude.

Het programma Focus met Ambitie (FMA) komt boven op de going concern. Vanuit dit programma werd gewerkt aan de IKC's, het Sportpad, de realisatie van een bedrijventerrein, vergroening maar ook de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Onze samenwerkingspartners in het sociaal domein zoals Rijnvicus, Tom in de Buurt, Go voor Jeugd en de Driemaster werkte met verve voor inwoners en verenigingen. Trots zijn we op het feit dat we op het gebied van gezondheid en welzijn op recept koploper zijn in Nederland en daarvoor internationale aandacht krijgen.

In 2022 werd gewerkt aan het College Uitvoeringsprogramma samengesteld in versie 1.0 op basis waarvan in het eerste jaar van de nieuwe bestuursperiode aan de slag gegaan werd met de uitvoering. Ook hier geldt het is een stapeling van going concern, Focus met Ambitie doorzetten en nieuwe ambities realiseren.

In 2022 hebben wij het traject van organisatie ontwikkeling gestart. Hiervoor hebben wij ook extra middelen gevraagd voor diverse onderdelen van de bedrijfsvoering, zoals voor het juridisch en financieel proces. Het aanstellen van een concern controller en versterken van de management structuur. Wij zijn trots dat wij inmiddels de laag van cluster managers per 1 april 2023 volledig hebben kunnen invullen. Grote zorg blijft de arbeidsmarkt. Beschikbare middelen is een randvoorwaarde, maar het vinden van de juiste mensen voor de invulling van die taken is de grootste uitdaging. In de tweede helft van 2023 zullen wij rapporteren over de stand van zaken en vervolgstappen van de organisatie ontwikkeling. Intern hebben we met de verantwoordingsmonitor onze P&C-cyclus meer body gegevens door de integratie van beleid en financiën. Hierbij zijn alle verantwoordingsdocumenten uit de verschillende domeinen teruggebracht tot één verantwoordingsmonitor. De conclusie van deze jaarrekening: we hebben Samen heel veel Mogelijk gemaakt en daar zijn we trots op!

Het gerealiseerde resultaat voor bestemming is € 8.962.641 voordelig. Bij de Voortgangsmonitor werd een positief resultaat verwacht van € 3.086.288, waarbij we vermeld hebben dat dit door onder meer hogere inkomsten voor verkoop onroerende zaken/gronden, het actualiseren van de grondexploitaties en de effecten van de circulaire gemeentefonds positiever kon uitvallen. Dit is ook gebeurd, het voordeel hierdoor bedroeg in totaal € 2,4 miljoen. U zult verderop lezen dat ook de andere afwijkingen, positief én negatief voornamelijk een incidenteel karakter hebben.

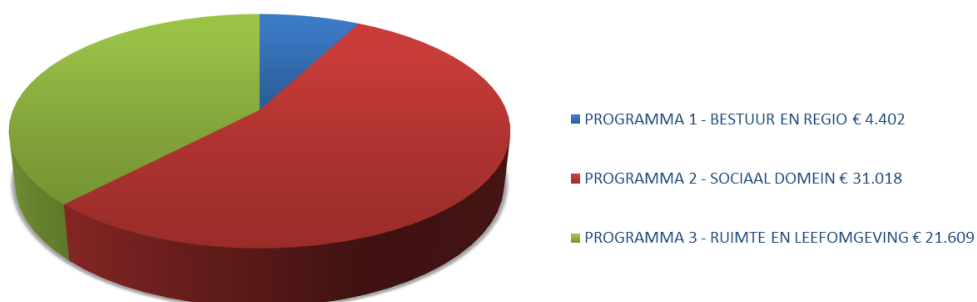
Wij stellen u voor van het voordelige resultaat een bedrag van in totaal € 5.533.623 te reserveren als extra budget voor 2023(ev) om uitgestelde of vertraagde projecten in 2023(ev) verder uitvoering te geven. Voorts stellen wij u voor om € 550.000 voor Rechtmatigheidsverantwoording Project en € 180.000 voor Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht te reserveren als dekking in 2023 en het resterende voordelige resultaat na bestemming van € 2.699.019 toe te voegen aan de algemene reserve.

Programmaverantwoording

In dit onderdeel wordt per programma inzicht gegeven in de doelstellingen, belangrijke ontwikkelingen en de besteding van het geld in 2022.

De gemeenteraad heeft het beleid uit het raadsakkoord voor de raadsperiode 2014-2018 en 2018-2022 vastgelegd in drie raadsprogramma's:

TOTALE LASTEN PER PROGRAMMA (x 1.000)

Programma 1 Bestuur en regio

Maatschappelijk doel 1: Bestuur en regio: een sterke organisatie

Wat willen we bereiken?

- Samenwerken in de regio op die onderdelen die we als gemeente niet zelf kunnen, of waarbij we de te leveren kwaliteit zelfstandig niet kunnen bieden.
- We willen grip hebben op onze samenwerkingsverbanden om invloed uit te kunnen oefenen aan de voorkant.

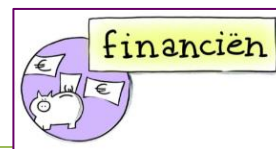
Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Per verbonden partij benoemen we in de Regionale agenda Kaag en Braassem op welke thema's de focus ligt (we rapporteren over de Regionale agenda 2020). In de nieuwe periode wordt de agenda geactualiseerd en gaan we met de raad in gesprek over de doelen en acties uit het CUP en Raadsakkoord zoals gesteld in het hoofdstuk regio.

Monitoren op tijdige aanlevering van jaarrekeningen van derden.

Voortgang Hecht 24-traject.

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Actualiseren Regionale agenda Kaag en Braassem	Concept	Ja	Rapporteren	Actualiseren

Maatschappelijk doel 2: Een structureel gezonde gemeente

Wat willen we bereiken?

- Een structureel sluitende begroting met een weerstandsratio van minimaal 1,0 voor structurele risico's en een algemene reserve voor het opvangen van incidentele risico's, met een zodanige omvang dat de solvabiliteit minimaal 20% bedraagt.
- Een transparante, begrijpelijke begroting die inzicht biedt in de opgaven en budgetten.

Wat zouden we ervoor doen in 2022

Transparant maken/houden van gemeentelijke opgaven en middelen en inzichtelijk maken van de keuzes.

Jaarlijks 95% van de bekende risico's kwantificeren.

Het aangehouden weerstandsvermogen voor zowel de incidentele risico's als de structurele risico's handhaven.

Toelichting

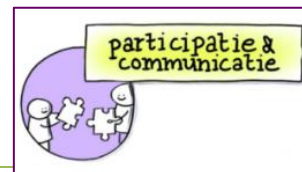
Transparant maken/houden van gemeentelijke opgaven en middelen en inzichtelijk maken van de keuzes

Jaarlijks 95% van de bekende risico's kwantificeren

We zullen er altijd naar streven om zo veel als mogelijk de risico's te kwantificeren. Dit lukt niet altijd omdat of de kennis of het inzicht (nog) niet bestaat of omdat het om andere redenen niet genoemd kan worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als nog niet duidelijk is welke partij verantwoordelijk is voor welk deel van de verwachte kosten. Of als er nog onderhandelingen gaande zijn over de afwikkeling van een mogelijk risico, of als er een aanbesteding moet plaatsvinden over het herstel van het risico. In de begroting 2022 is bij de incidentele risico's het risico van de dijkwegen niet gekwantificeerd. Bij de structurele risico's zijn de risico's op extra lasten voor reguliere jeugdhulp, wethouderspensioenen en uitvoeringskosten voor werk en inkomen (DVO) niet gekwantificeerd. Helaas was het niet mogelijk om bij de structurele risico's de norm van 95% te halen. In al deze gevallen is toegelicht waarom kwantificering niet mogelijk was.

Het aangehouden weerstandsvermogen voor zowel de incidentele risico's als de structurele risico's handhaven

In de begroting 2022 was het weerstandsvermogen groot genoeg om de incidentele gekwantificeerde risico's op te vangen. In de begroting 2023 was het structurele weerstandsvermogen voor 2022 en 2023 bijna 1 en voor 2024 en verder negatief. Met de effecten van de septembercirculaire meegerekend is het weerstandsvermogen ook voor de structurele risico's in overeenstemming met (en zelfs hoger dan) de vastgestelde ratio. Rekening houdend met de onbenutte belastingcapaciteit is de theoretische structurele weerstandscapaciteit ruim voldoende.

Maatschappelijk doel 3: Communicatie en participatie

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden, conform de richtlijn participatief werken, in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij beleidsvorming- en uitvoering en kunnen – in van te voren benoemde onderdelen – meedenken, meebeslissen en/of (mee-)uitvoeren.
- Heldere en proactieve communicatie.
- Tevreden inwoners als het gaat om de communiceren van zaken die voor hen belangrijk zijn.
- De dienstverlening aan onze inwoners en onze andere klanten is klantvriendelijk, laagdrempelig en vanzelfsprekend.
- Inwoners krijgen zo veel mogelijk ruimte om hun ideeën en initiatieven voor de openbare ruimte uit te voeren.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Wat zouden we ervoor doen in 2022?				
Rapport en aanbevelingen van de Rekenkamer over inwoner- en overheidsparticipatie aan de raad voorleggen om vast te stellen.				
We gaan aan de slag met een ontwikkelagenda participatie.				
We willen inwoners meer zeggenschap geven door een initiatievenfonds en dorps- en burgerbegrotingen te gebruiken; een eerste voorbereidende stap in 2023 is het uitvoeren van een pilot om ervaring op te doen.				
Verder verbeteren van de digitale bereikbaarheid (zoals extra e-producten, persoonlijke internetpagina e.d.).				
Uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek naar dienstverlening en bereikbaarheid.				
Uitvoering van de acties uit het uitvoeringsprogramma communicatie 2021-2024				

Toelichting

Uitvoering van de acties uit het uitvoeringsprogramma

In 2021 is de communicatievisie en het uitvoeringsplan communicatie vastgesteld. Hierin staat beschreven welke rol cluster communicatie heeft. In het plan staan interne en externe acties beschreven die in de komende periode worden opgepakt. Ook staan ambities benoemd voor de komende periode die nu nog niet ingevuld kunnen worden. Belangrijkste doel van het uitvoeringsplan is het informeren en communiceren over zaken die voor onze inwoners spelen en belangrijk zijn. Dat doen we op een begrijpelijke manier, via de juiste middelen om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Passende en begrijpelijke communicatie met het juiste kanaal voor de juiste doelgroep staat centraal bij alle acties.

Resultaten in 2022

In 2022 is opnieuw een aantal acties uit het uitvoeringsplan communicatie opgepakt en uitgevoerd. Met de raadsinformatiebrief van oktober 2022 is de raad geïnformeerd over deze resultaten. Onderstaand deze resultaten op een rij;

- Het team is opgeleid met de factor C methode, om de projectcommunicatie te verbeteren. Hierin staat de omgeving rond een project centraal en komt beleid gezamenlijk tot stand.
- Positionering van het team in de organisatie is sterk verbeterd.
- Er is structureel overleg met het Klant Contact Centrum om zo snel in te kunnen spelen op signalen van onze inwoners.
- De inzet op social media is sterk verbeterd met een nieuwe strategie.
- Er is een schrijfwijzer ontwikkeld om helder en begrijpelijk te leren schrijven. Trainingen voor onze collega's vinden plaats in het eerste kwartaal van 2023.

- De structuur voor het openbaar maken van besluiten voor pers en inwoners is optimaal ingericht.
- De interne samenwerking tussen communicatie en participatie heeft betere invulling gekregen.
- Software voor de digitale nieuwsbrief is aangeschaft. In 2023 gaan we starten met de inzet daarvan.
- Toegankelijkheid van informatie voor inwoners staat centraal bij alle acties; de website vormt daar centraal onderdeel in.

De toegankelijkheid van de website is aanzienlijk verbeterd. Dat is belangrijk om de informatie voor een zo breed mogelijk publiek beschikbaar en vindbaar te hebben. Dat is officieel getoetst door Firmground, volgens de WCAG-richtlijnen die daarvoor gelden. De content op onze website scoort status A, de hoogste score. De totale toegankelijkheid scoort status B. Dat komt omdat de techniek vanuit de leverancier nog een B scoort. Dit wordt door de leverancier nog doorontwikkeld zodat ook hier de hoogste score in toegankelijkheid behaald wordt. De toegankelijkheidsverklaring is gepubliceerd op onze website en op Logius

(https://www.kaagenbraassem.nl/Bestuur_en_organisatie/Over_deze_website/Toegankelijkheidsverklaring)

Maatschappelijk doel 4: Een veilige gemeente

Wat willen we bereiken?

- Inwoners van alle leeftijden voelen zich veilig in hun woon-, werk-, en leefomgeving.
- Inwonersinitiatieven worden gestimuleerd en waar nodig gefaciliteerd en de sociale veiligheid wordt gewaarborgd.
- Inwoners voelen zich betrokken en weten waar ze verdachte situaties kunnen melden.
- We vergroten onze informatiepositie over ondermijnende criminaliteit en intensiveren samenwerkingen om ondermijnende criminaliteit aan te pakken.
- De ambtelijke, bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid op diverse veiligheidsthema's neemt (verder) toe.
- We dringen woonfraude terug en kunnen vroegtijdig signalen herkennen en oppakken.
- We versterken de verbinding tussen veiligheid en het sociaal domein
- De gemeentelijke crisisorganisatie is voorbereid om adequaat op te treden bij (grootschalige) incidenten.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Wat zouden we ervoor doen in 2022?				
Intensiveren (integrale) controles op het gebied van ondermijning, adresfraude, illegale bedrijvigheid of bewoning, etc.				
Vergroten van de informatiepositie van de gemeente zodat signalen over ondermijning sneller kunnen worden herkend, geagendeerd en aangepakt.				
Het op orde brengen van en het toepassen van het bestuurlijk instrumentarium van de gemeente om (vermoedens van) ondermijning aan te pakken.				
Het organiseren van (bewustwordings)trainingen op het gebied van ondermijning, cybercrime, inbraak- en brandpreventie etc.				
Doorontwikkelen samenwerking met Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden en procesregie op zorg en veiligheid met elkaar verbinden.				
De leden van de crisisorganisatie worden structureel opgeleid, getraind en geoefend.				
Doelgerichte controles en zichtbaarheid bij hotspots (onder andere schoolpleinen, speeltuinen, evenementen, kantines) door BOA's.				
Uitvoeren van de veiligheidsmonitor (1 x per 2 jaar in de oneven jaren).				
Signaleren van mogelijke (woon)fraude door de werkgroep Woonfraude en gericht acties uitzetten om geconstateerde fraude aan te pakken.				

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
<i>Overlast</i>				
Conflictbemiddeling en burenruzie	127	152	128	141
Overlast door jeugd	78	104	82	45
Overlast door personen	88	92	84	101
<i>Zorg en veiligheid</i>				
Inzet Wet verplichte ggz	-	2	0	0
Aantal opgelegde huisverboden	4	5	6	7
Aantal meldingen Veilig thuis		184	166	
<i>Ondermijning</i>				
Aantal meldingen Meld Misdaad Anoniem	8	11	12	12
Last onder dwangsom drugshandel op straat	-	3	3	0

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Hennepkwekerijen / drugslaboratoria	4	1	7	2
Bibob-toetsen	3	10	14	5

Toelichting

2022 stond in het teken van de het opvangen van Oekraïense vluchtelingen en de opgaven rondom asiel en huisvesting. Dit heeft veel ambtelijke capaciteit gevraagd. Uiteindelijk is het gelukt om in maart een opvanglocatie voor de Oekraïense vluchtelingen te openen.

De eerste maanden zijn we daarnaast nog intensief bezig geweest met de gevolgen van de corona maatregelen. Ook de nazorg bij corona vroeg aandacht. Zo is het gemeentehuis nog een aantal keren opengesteld als priklocatie.

Eind 2022 is het integraal veiligheidsbeleid door de raad vastgesteld. Een beleid dat een beeld geeft van de aandachtsgebieden binnen onze gemeente waarop we de komende jaren vanuit veiligheid in willen zetten.

Going concern veiligheid

Veel van de activiteiten die hierboven zijn genoemd, zijn structurele activiteiten die de aandacht van ons als gemeente, maar ook van politie en partners zoals De Driemaster hebben. De veiligheidsmonitor is in het 3e/4e kwartaal van 2021 uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn in maart 2022 gepubliceerd.

Cybercrime

Op social media worden regelmatig berichten geplaatst met informatie over (de gevaren van) phishingmails, Whatsapp-fraude, etc. In 2022 is er een voorlichtingsbijeenkomst voor senioren georganiseerd. Ook zijn namens de wijkagenten en jeugdwerk bij basisscholen langsgegaan om de leerlingen weerbaar te maken tegen cybercriminaliteit en cyberpesten.

Ondermijning

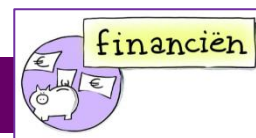
In de aanpak van ondermijning gebeurt er veel. Eind 2021 vond de roadshow ondermijning plaats. De APV is sinds 2020 al meerdere keren uitgebreid met diverse ondermijningsartikelen. Ook wordt de Wet Bibob vaker toegepast om te voorkomen dat de gemeente ongewild criminaliteit faciliteert door bijvoorbeeld het verlenen van een vergunning. Per 1 november 2020 is de gemeente aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem en sindsdien ontvangt de gemeente zelf ook meldingen op het gebied van o.a. drugscriminaliteit, illegale prostitutie en uitkeringsfraude. We zien dat het aantal signalen en (anonieme) meldingen toeneemt. Dat betekent dat de bewustwording groter wordt, maar dat betekent ook dat er extra capaciteit nodig is om te kunnen acteren op deze signalen en meldingen. Het lokaal ondermijningsoverleg (waar signalen en casuïstiek op het gebied van ondermijning worden besproken) met politie, HEIT en BOT, is begin 2021 doorontwikkeld en uitgebreid met Omgevingsdienst West Holland. In 2022 zijn er een aantal integrale controles uitgevoerd. Daarbij wordt er bijvoorbeeld gecontroleerd op criminele activiteiten, illegale bewoning, aanwezigheid van asbesthoudende stoffen, illegale bouw, etc. Deze leidden veelal (en helaas) tot succes. Dit betekent dat dit ook betekent dat er extra capaciteit nodig is, ook bij partners zoals ODWH, om te kunnen handelen bij overtredingen.

Zorg en Veiligheid (ZVH)

In 2021 hebben wij vanuit een subregionale vertegenwoordiging gestuurd op het uitvoeren van de opdracht binnen de afgesproken kwaliteits- en financiële kaders. Deze regionale beweging vraagt ook iets van onze eigen lokale inzet, waarbij intern ambtelijk en bestuurlijk structureel afstemming is op zorg en veiligheid en het integrale samenwerken. Zo is per 1 maart 2022 een nieuwe medewerker begonnen in de functie van adviseur zorg en veiligheid. Er is structureel overleg met (zorg)partners over casuïstiek en een integraal jeugdoverleg. Daarnaast heeft er een interne training plaatsgevonden voor de gemeente en betrokken partners rondom (woon)overlast en zijn de eerste stappen gezet voor het realiseren van buurtbemiddeling.

Financiën

x € 1.000				
Programma 1 Bestuur en regio	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	4.687	4.653	4.402	-251 V
Totale baten	-344	-316	-484	-168 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	4.343	4.337	3.918	-420 V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	-369	-369	-369	0
Gerealiseerd resultaat	3.974	3.968	3.549	-420 V

*De analyses per programma staan vermeld in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Programma 2 Sociaal domein

Maatschappelijk doel 1: Bevorderen en beschermen van de gezondheid van onze inwoners

Wat willen we bereiken?

- Inwoners zijn veerkrachtig en hierdoor in staat om te gaan met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven (positieve gezondheid).
- Inwoners hebben een voldoende sociaal netwerk waar ze – waar nodig – op terug kunnen vallen. We zetten ons in om sociaal isolement en eenzaamheid te voorkomen of te verminderen.
- Inwoners van alle leeftijden hebben een gezonde en actieve leefstijl.
- De inrichting en ruime opzet van onze buitenruimte stimuleert inwoners van alle leeftijden om te spelen en bewegen.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Integrale samenwerking en inzet rond gezondheidsthema's versterken en uitbouwen, vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, waardoor we het beroep op zorg en ondersteuning willen verlagen.

Interne samenwerking verstevigen om bij de inrichting van de buitenruimte en bij het realiseren (en/of renoveren) van woningen ook te kijken naar een goede infrastructuur, voldoende zorg (huisartsen), onderwijs, mogelijkheden tot sporten en bewegen etc.

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Cijfers sociale cohesie	6,8	-	6,8	-
Inzet Welzijn op recept (met toelichting wat de resultaten zijn)	45	27	67	

* Wordt één keer per twee jaar gemeten

Toelichting

Opgaven

Wij hebben de uitvoering voor het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners grotendeels belegd bij onze partners De Driemaster en Hecht.

Cijfers

Veel cijfers over de gezondheid en leefstijl van onze inwoners worden slechts één keer per vier jaar gemeten. Hierdoor zijn er veelal geen actuele gegevens beschikbaar. Dit geldt ook voor informatie over sociale cohesie en sociaal isolement.

Maatschappelijk doel 2: Goede basis en gelijke kansen

Wat willen we bereiken?

- We stimuleren kinderen om al op jonge leeftijd sociaal actief te zijn. Elk kind moet kunnen meedoen aan sport en cultuur, ook als ouders niet over voldoende middelen beschikken.
- Inwoners en professionals herkennen en erkennen tijdig problemen bij het opvoeden/opgroeien en handelen hiernaar.
- Voor jeugdigen en/of hun ouders is er tijdig passende hulp beschikbaar, waarbij ouders zoveel mogelijk zelf de regie houden/krijgen en zelf verantwoordelijkheid nemen.
- Kinderen moeten in een veilige omgeving kunnen opgroeien en een goede start kunnen maken in hun leven

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Project Planvorming en realisatie KC Noord (IKC Sportpad)				
Project Planvorming en realisatie IKC Woubrugge				
Project Uitbreiding Brede School Kaskade				
Vormgeven en implementeren "Jeugdhulp 2024"				
GO! voor jeugd gaat extra inzetten op verkorten wachttijden / wachtlijsten				

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Bereik Jeugdfonds sport en cultuur	117	117	124	188*
Bereik Stichting Leergeld	200	269	258	247*
Aandeel jeugdigen met jeugdhulp	16,7%	15,2%	11,7%	11,8%
Minimaal 80% van de jeugdigen en/of hun ouders ervaren de jeugdhulp als tijdig en passend	89%	93%	77%	70% (+ 23% soms)
Minimaal 80% van de jeugdigen en/of hun ouders ervaren regie	60%	61%	64%	61% (+ 32% soms)
Aantal wachtenden op jeugdhulp	Deze cijfers registreren we vanaf 2022			Circa 50
Aantal thuiszitters	12	31	14	nbn
Aantal meldingen kindermishandeling bij Veilig thuis (i.c.m. complexe scheiding)	11	6	nbn	nbn

Toelichting

Planvorming en realisatie KC Noord

Na vaststelling van het Masterplan Sportpad in april 2021 zijn fase 1 (Kindcentrum en De Tweesprong) en fase 2 (verenigingen) beiden doorgegaan met het ontwikkelen van de plannen. Voor fase 1 is het Programma van Eisen afgerond en is een bouwteam opgericht, waarin naast de gemeente ook een architect, installatie- en bouwfysisch adviseur, aannemer, constructeur en gebruikers aan tafel zitten. In december 2022 heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld om de ontwikkeling verder te brengen richting een definitief ontwerp in 2023. De planning is om het Kindcentrum in 2025 te kunnen opleveren.

Planvorming en realisatie IKC Woubrugge

Medio 2021 heeft de gemeenteraad krediet voor de ontwikkeling en realisatie van het Integraal Kind Centrum (IKC) Woubrugge beschikbaar gesteld. Op de locatie Cornelis Kempenaarlaan wordt een nieuwe gebouw ontwikkeld en gerealiseerd met een 'kiss and ride' voorziening. Beoogde afronding van het Programma van Eisen (PvE) en voorbereiding architecten en adviseurs selectie staat gepland voor 2023. Participatie is uitgebreid aan bod gekomen en krijgt ook in de vervolgfase weer een plek. Het jaar 2024 zal in het teken staan van het ontwerpen van het gebouw en het voorbereiden van de

aanbesteding. Uitvoering is gepland in 2025 / 2026 met als planning het IKC in 2026 te kunnen opleveren. Na afronden van de het PvE wordt de bouwkostenraming geactualiseerd. Mogelijk is in verband met de stijgende bouwprijzen extra krediet nodig. Dit zal via de reguliere processen bij de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Uitbreiding Brede School Kaskade

Door een snellere toename van het aantal leerlingen is uitbreiding van Brede School Kaskade sneller nodig dan eerder gedacht. Het idee was om binnen de beoogde ontwikkeling van Heembouw op de locatie Bakker-Turk extra ruimte voor onderwijs toe te voegen om de uitbreiding van de Kaskade mogelijk te maken. Het ontbreken van een goede ontsluiting was en is een belemmering voor de totale ruimtelijke ontwikkeling. Als alternatief wordt ingezet op uitbreiding op de bestaande locatie. In november 2022 heeft de gemeenteraad voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het ontwerp verder uit te werken.

Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld

We zien een flinke toename in de behoefte van de minimavoorzieningen zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld. In 2022 hebben we tot en met november 188 kinderen kunnen ondersteunen met deze voorziening, met Stichting Leergeld is dat voor 247 kinderen (cijfers t/m Q3 2022).

Inrichting jeugdhulp 2024

De eerste helft van 2022 hebben we benut voor een uitgebreide verkenning: we hebben teruggekeken naar de wijze waarop wij de jeugdhulp hebben ingericht en hebben informatie opgehaald bij andere gemeenten en aanbieders. Bedoeling was om informatie op te halen over wat we hebben geleerd van de afgelopen periode. Wat is goed gegaan of wat had beter/anders gekund? Wat is wel of niet werkbaar bij de inrichting van de jeugdhulp? De tweede helft van 2022 hebben we benut om onze koers voor de inrichting van de jeugdhulp te bepalen en een eerste schets van de inrichting te maken. Deze eerste schets hebben we getoetst bij aanbieders, samenwerkingspartners (zoals huisartsen, onderwijs, kinderopvang en veiligheidspartners) en adviesraden. Begin 2023 moet een besluit worden genomen over de definitieve inrichting van de jeugdhulp 2024 en moet deze worden vormgegeven.

Verkorten wachtlijsten en wachttijden

GO! heeft in 2022 stevig ingezet op het verkorten van wachtlijsten. De interne wachtlijsten zijn weggewerkt. Er zijn nog wel wachtlijsten voor specialistische hulp. Dit is een landelijk probleem, waar GO! beperkt invloed op kan uitoefenen. Dit is een gevolg van toenemende vraag naar met name jeugd-ggz en een schaarste op de arbeidsmarkt. Dat mensen op hulp wachten betekent overigens niet dat er "niets gebeurt". Vanuit GO! wordt contact gehouden met de wachtenden en indien nodig wordt ook overbruggingszorg ingezet.

Maatschappelijk doel 3: Het bieden van een vangnet en voldoende ondersteuning aan inwoners

Wat willen we bereiken?

- Mantelzorgers krijgen de ondersteuning en/of verlichting van zorg die zij nodig hebben om – op eigen wijze – de mantelzorg te kunnen (blijven) bieden. Deze ondersteuning of verlichting bieden we op een manier die past bij hun leven en leeftijd en bij de toenemende intensiteit, duur en complexiteit van mantelzorg.
- Inwoners die zich in een (sociaal) kwetsbare positie bevinden zoals mensen met dementie, met psychische problemen, verstandelijke beperking, laaggeletterdheid of financiële problematiek, hebben een volwaardige plek binnen de samenleving en krijgen tijdig passende ondersteuning vanuit hun eigen netwerk en waar nodig van professionals. Hiertoe bevorderen we o.a. de kennis over bijvoorbeeld psychische aandoeningen zodat er meer begrip voor inwoners in een kwetsbare situatie ontstaat.
- De openbare ruimte en openbare gebouwen zijn voor iedereen toegankelijk en bereikbaar.
- De sociale veiligheid in wijken en dorpen neemt toe. Overlastgevendende situaties als gevolg van psychische dan wel psychogeriatrische problematiek voorkomen we zo veel mogelijk of pakken we zo snel mogelijk op om verdere escalatie te voorkomen (o.a. door toeleiding naar zorg).
- Inwoners, buurten en wijken ondersteunen elkaar. De kracht van de samenleving wordt benut, versterkt en gefaciliteerd, waarbij oog is voor de grenzen van die kracht.
- We zetten in op de juiste/passende ondersteuning voor verenigingen zodat deze belangrijke ontmoetings/netwerkplekken de basis blijven voor het creëren en vergroten van het sociale netwerk. De uitdaging om deze locaties met vrijwilligers te laten floreren zien we als een opgave voor de komende periode.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

De Driemaster, Tom in de buurt en GO! voor jeugd ontplooiën samen initiatieven rond het werven, begeleiden en verbinden van vrijwilligers en verenigingen

Afsluiten overeenkomst Ondersteuning met Wonen en Opvang per 2023

Hoe meten/weten we dat?

Bij 80% van de inwoners die gebruik maken van ondersteuning is een beweging zichtbaar van zware naar lichte ondersteuning

Klanten met een langlopende ondersteuning worden zelfredzamer

Percentage inwoners dat zegt dat de ondersteuning voorkomt dat problemen (verder) zijn geëscaleerd

2019	2020	2021	2022

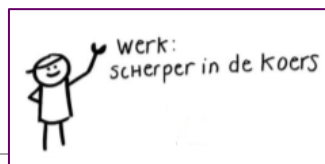
Deze cijfers zijn onderdeel van de nieuwe overeenkomst met Tom in de buurt, die per 1-1-2022 is ingegaan. De cijfers worden dan ook vanaf 2022 aangeleverd en gemonitord.

75%

81%

89%

Maatschappelijk doel 4: De economische sector verbeteren zodat iedereen mee kan doen in de samenleving

Wat willen we bereiken?

- Ondernemers/werkgevers, werknemers, onderwijs en gemeente werken samen om de vraag naar en aanbod van werk (huidig en toekomstig) in balans te krijgen en houden, waarbij het gaat om kwaliteit en kwantiteit.
- Alle inwoners hebben een fatsoenlijk bestaansniveau en zijn financieel zelfredzaam, doordat zij werken naar vermogen, bij voorkeur in een regulier betaalde baan. Wij zetten daarom in op het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Versterken van vroegsignalering om schuldenproblematiek te voorkomen				
Gezinnen met kinderen die opgroeien in armoede op een laagdrempelige manier informatie bieden over inkomensvoorzieningen				

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Aantal personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder)	14,3	20,1	16,3	13,4
Uitstroom uit de bijstand richting werk	45	16	24	15
Aantal inwoners met een vorm van schuldhelpverlening		46	33	32
Aantal inwoners die actief benaderd zijn vanuit vroegsignalering (vanaf 2023)				

Toelichting

Gezinnen met kinderen die opgroeien in armoede laagdrempelig informatie bieden.

Via de stichting leergeld zijn in 2022 262 kinderen (121 gezinnen) bereikt. In totaal zijn 685 middelen verstrekt.

Wat vroegsignalering betreft is het noodzakelijke ICT systeem, RIS, nog niet aangeschaft. Dit bleek ingewikkelder dan gedacht omdat in onze gemeente de uitvoering bij een externe partij ligt, namelijk Tom in de buurt. Hier stond de BVO in eerste instantie negatief tegenover. Het is echter niet mogelijk om Tom in de buurt dit systeem zelf aan te laten schaffen, omdat de gegevens die in het systeem verwerkt worden niet aan hen toebehoren, en te allen tijde in beheer van de gemeente moeten blijven. Na meerdere gesprekken gaat het proces van aanschaf toch starten, en staat de BVO vooralsnog positief tegenover de mogelijkheid om RIS aan te schaffen. De werkafspraken met Tom in de buurt zijn grotendeels al gemaakt, en momenteel is het dus vooral wachten tot zij in het ICT-systeem dat bij vroegsignalering hoort kunnen gaan werken.

Opgave

Alphen aan den Rijn voert voor onze gemeente de Participatiewet uit. Dit betekent dat zij zich inzetten om inwoners naar werk te begeleiden en om – indien inwoners (nog) niet zelf in hun inkomen kunnen voorzien – inkomensondersteuning te bieden. Dit is een structurele opgave die we daarom niet in het overzicht hebben benoemd.

Maatschappelijk doel 5: Voor iedere inwoner is op redelijke termijn een passende woning beschikbaar

Wat willen we bereiken?

- Passend aanbod bieden voor al onze inwoners, jong en oud, met en zonder beperking en statushouders, zodat zij in Kaag en Braassem kunnen blijven wonen, of binnen een redelijke termijn een woning vinden. Voor hen is voldoende woonruimte aanwezig, die past bij hun levensfase, inkomen en mogelijke ondersteuningsvraag. Daarom zetten we in op:
 - het bouwen van betaalbare woningen voor ouderen, starters en jongeren om zo de doorstroming te stimuleren;
 - het realiseren van geschikte woonvoorzieningen voor bijzondere doelgroepen;
 - het realiseren van flexibele, tijdelijke woonconcepten om acute woonproblemen op te lossen;
 - het verzorgen van humane huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Het bouwen van de juiste hoeveelheid passende woningen.
- Kansen vergroten op een woning voor inwoners van Kaag en Braassem door het toepassen van lokaal maatwerk waar mogelijk..
- Het behoud of bij voorkeur verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en het woon- en leefklimaat door op de juiste plek te bouwen.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Project Realiseren van twee woonvormen in prikkelarme omgeving (skaeve huse)				
Jaarlijks maken van prestatieafspraken met woningcorporaties en de huurdersbelangenvereniging				
Opstellen nieuwe Regionale woonagenda, en de regionale afspraken laten landen in de Omgevingsvisie (sturen op middensegment)				
Bij initiatieven toetsen of het bijdraagt aan "bouwen naar behoefte"				

Welke projecten voeren we uit in 2022/2023?

Kern	Project	Aantal woningen			initiatiefnemer	Verwachte Oplevering
		sociaal	vrije sector	anders		
Hoogmade	Hoogmadese Wetering					
Leimuiden	Nieuwe Rede**	24	73	7	Particulier	Q4 2024
Leimuiden	Dorpshart Noord	8	19	0	Particulier	Sept 2022
Nieuwe Wetering (kavel 2)						
Nieuwe Wetering (kavel 5)						
Oud Ade	De Kolk				MeerWonen	Maart 2023
Roelofarendsveen	De Poelen (fase 3 en 6)	58	171	0	GEM	Q1-Q2 2023
Roelofarendsveen	De Akkers (fase 11)	60	189	0	GEM	nnb
Roelofarendsveen	Waterpark (fase 7,8&9)	Ca 250 woningen			GEM	nnb
Roelofarendsveen	Woelige Baren	14	35	0	Particulier	Q4 2023
Roelofarendsveen	Dirk v.d. Broek					

Roelofarendsveen/ Rijpswetering	Vrijvallende locaties sportpad	Nader te bepalen			gemeente	nnb
Rijnsaterwoude	Dorpstuin	0	8	0	gemeente	
Rijnsaterwoude	Vml scholenlocatie	Nader te bepalen			gemeente	Juni 2025
Woubrugge	Sonneburgh	0	14	0	Particulier	Q3 2023
Woubrugge	Wouw!	8	27	0	Particulier	Q1 2022

** De 24 sociale huurwoningen en 13 2^e1 kapwoningen in plandeel zuid (vml. veld 3 Kickers) zijn al gerealiseerd en opgeleverd.

Hoe meten/weten we dat?***	2019	2020	2021	2022
Demografische druk	73,7%	73,4%	73,6	
Aantal woonvormen in prikkelarme omgeving	0	0	0	
Aantal woningen dat met lokaal maatwerk wordt verhuurd			89	71
Aantal gerealiseerde sociale huurwoningen	0	54	24	127
Aantal gerealiseerde sociale koop <200.000	20	30	2	28
Gemiddelde wachttijd sociale huurwoning	5,9 jaar	5,9	6,0	6,7
Gemiddelde actieve zoektijd	1,9 jaar	2,5	2,3	2,8

*** Kantekening: De cijfers zijn op basis van de woningbouwplanlijst. De update van de lijst vindt plaats mei. Dat wil zeggen de cijfers van 2022 zijn vanaf mei 2021 tot aan mei 2022. Dat geeft mogelijk een lichtelijk vertekend beeld.

Toelichting

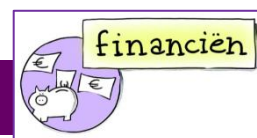
Prestatieafspraken 2023-2024

Op 15 december 2022 zijn de aangepaste prestatieafspraken 2023-2024 ondertekend door alle partijen. In Kaag en Braassem hadden we de beschikking over meerjarige afspraken voor 2021-2024, echter zagen we door alle ontwikkelingen (zowel lokaal en landelijk) dat er een aanpassing nodig was. Er zijn daarom een aantal afspraken aangepast, aangescherpt of toegevoegd aan de prestatieafspraken tussen de woningcorporaties, huurdersorganisaties en gemeente. De gemeenteraad is geïnformeerd over deze wijzigingen.

Lokaal maatwerk en wachttijden

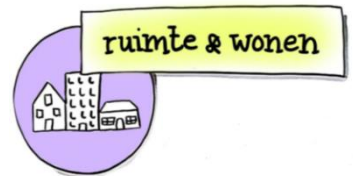
In bovenstaande tabel is te zien dat het aantal verhuurder woningen met lokaal maatwerk is afgenomen, dit komt met name door een lager aantal gerealiseerde nieuwbouw woningen. De cijfers van toewijzing met lokaal maatwerk in 2022 zijn nog niet bekend, dat geldt ook voor de gemiddelde wacht- en zoektijden. De cijfers in de tabel zijn dus van het voorgaande jaar.

Financiën

x € 1.000				
Programma 2 Sociaal domein	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	26.177	32.622	31.018	-1.604 V
Totale baten	-6.065	-8.403	-9.522	-1.119 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	20.112	24.219	21.496	-2.723 V
Toevoeging aan reserves	0	0	12	12 N
Onttrekking aan reserves	-250	-250	-119	131 N
Gerealiseerd resultaat	19.862	23.969	21.389	-2.580 V

*De analyses per programma staan vermeld in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Programma 3 Ruimte en leefomgeving

Maatschappelijk doel 1: De toekomstige energievraag (warmte, elektra en brandstof) verduurzamen waarbij de bijbehorende infrastructuur betaalbaar blijft.

Wat willen we bereiken?

- Voor 2025 een besparing van 44 terajoule realiseren in onze woningen, wat gelijk staat aan een gemiddelde besparing van ongeveer 15% van het totale energieverbruik (gas en elektriciteit) in een gemiddelde woning.
- Voor 2023 een besparing van 59 terajoule realiseren bij onze agrariërs en 19 terajoule minder energie verbruiken in de commerciële en maatschappelijke dienstverlening.
- Voor 2025 liggen er minimaal gemiddeld zes zonnepanelen op iedere woning in Kaag en Braassem.
- Voor 2025 wekken onze agrariërs minimaal 61 terajoule duurzame energie op (=76.250 zonnepanelen) en is de commerciële en publieke dienstverlening verantwoordelijk voor een opwek van 19,6 terajoule (=24.500 zonnepanelen).
- Huishoudens met een laag inkomen ondersteunen in de stijging van energieprijzen ("energiearmoede").
- De Transitievisie Warmte uitwerken tot wijkniveau.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Opstellen maatregelenpakket om de doelstellingen van de Regionale Energiestrategie te behalen.				
Aantal energiecoaches/-ambassadeurs uitbreiden door nieuwe leden te werven.				
Het beschikbaar stellen van energiescans voor het midden- en kleinbedrijf.				
De gemeente geeft het goede voorbeeld door het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en het verlagen van het energieverbruik (zowel van het gemeentehuis, de gemeentewerf, de openbare verlichting als de gemalen en pompen van de riolering)				
Ondersteunen van de leden van de TransitieCommissie die onderzoeken hoe, per dorp, tot een Wijkuitvoeringsplan (WUP) kan worden gekomen.				

Hoe meten/ weten we dat?	2020	2021	2022
Energieverbruik woningen (Tj)	617	628	nmb
Energieverbruik commerciële dienstverlening (Tj)	129	136	nmb
Energieverbruik publieke dienstverlening (Tj)	59	60	nmb
Hernieuwbare elektriciteit zonnestroom in de gehele gemeente (Tj)	49	61	nmb
Hernieuwbare warmte in de gehele gemeente (ondiepe aardwarmte) (Tj)	4	4	nmb
Aantal energieadviezen van de energiecoaches	30	nmb	nmb
Aantal Wijk Uitvoerings Plannen (relatie met gemeentelijke warmtevisie)	0	0	0

Toelichting

Opstellen maatregelenpakket om de doelstellingen van de Regionale Energiestrategie te behalen: in het Raadsakkoord wordt gevraagd om een routekaart met scenario's hoe de gemeente kan voldoen aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. We streven er naar dit eind 2023 aan de raad voor te leggen.

Maatschappelijk doel 2: Kaag en Braassem heeft een kringlooeconomie waarin er geen sprake meer is van afval en we steeds meer duurzaam geproduceerde, hernieuwbare grondstoffen en materialen gebruiken.

Wat willen we bereiken?

- De komende jaren willen we ons huishoudelijk restafval blijven verminderen door:
 - het beter scheiden van het restafval én
 - het verbeteren van de kwaliteit van de deelstromen van afvalscheiding.
- Inzicht krijgen en verbeteringen realiseren in de afvalstromen en het gebruik van materialen binnen het gemeentehuis en op de gemeentewerf.
- Inzicht krijgen in de bedrijfsmatige afvalstromen en tegelijkertijd in afstemming met ondernemers de eerste stappen zetten om het afval te verminderen.
- Inzetten op duurzaam inkopen en aanbesteden.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Wat zouden we ervoor doen in 2022?				
Voorzieningen voor bronscheiding in stand houden en waar nodig uitbreiden				
Verbeteren afvalscheiding milieustraat				
Monitoring inzamelroutes deelstromen				
Deelname aan (regionale) projecten over circulaire afvalstromen en circulair bedrijventerrein				

Hoe meten/ weten we dat?	2018	2019	2020	2021	2022
Restafval per inwoner	117 kg	105 kg	116 kg	123 kg	volgt
Percentage afvalscheiding	76%	78%	78%	76%	volgt

Toelichting

Alle huishoudens hebben een papiercontainer ontvangen of kunnen het papier in een verzamelcontainer kwijt. De vergoeding voor de vrijwilligers die de inzameling van papier ondersteunen wordt in 2023 verhoogd.

Op de milieustraat is het aantal afvalstromen dat apart wordt gehouden uitgebreid met matrassen. Deze kunnen hierdoor beter gerecycled worden.

Bij de inzameling van het afval met minicontainers besteedt Cyclus extra aandacht aan het voorkómen van vervuiling. Zij voeren steekproefsgewijs controles uit en een vervuilde container laat men staan. Hierdoor zijn de ingezamelde grondstoffen van betere kwaliteit en is er minder sprake van afkeur.

Maatschappelijk doel 3: De resterende biodiversiteit in Kaag en Braassem behouden en werken aan herstel

- **Wat willen we bereiken?**
- Het versterken van de biodiversiteit (in met name het buitengebied).
- Het vergroten van de biodiversiteit (in met name de bebouwde omgeving).
- Het verbeteren van de waterkwaliteit en het voldoen aan de KRW

Wat zouden we ervoor doen in 2022?				
Samen met de LTO, Omgevingsdienst, hoogheemraadschap van Rijnland en regiogemeenten ontwikkelen, faciliteren of promoten van maatregelen en experimenten om bodemdaling tegen te gaan met behoud van de agrarische functie.				
Bewustwording creëren onder agrariërs door bijvoorbeeld het organiseren van een klimaat Tafel of hen uitnodigen voor inspiratiesessies, enz.				
Actief de initiatieven en onderzoeken volgen binnen het Groene Hart om bodemdaling van veenweidegebieden tegen te gaan en kijken op welke wijze deze in onze gemeente van toepassing kunnen zijn. (regioDeal Bodemdaling e.a.).				
Inzichtelijk maken van huidige biodiversiteit in Kaag en Braassem en opstellen actieplan.				
Icoonsoorten provincie Zuid-Holland faciliteren binnen onze gemeente.				
Het maaibeleid aanpassen op biodiversiteitsdoelstellingen.				
Vergroten aantal bloemrijke bermen/gazons en als zodanig beheren.				
Beheer en onderhoud van het Ghoybos, monitoren ontwikkeling flora en fauna.				
Vergroten areaal Natuurvriendelijke Oevers (NVO).				
Toepassen van inheemse planten en bomen.				
Ontwikkelaars stimuleren om natuurinclusief te bouwen.				

Hoe meten/ weten we dat?	2020	2021	2022	2023
Gras / Bloemrijk (in km2)	0,0185	0,045	0,055	0,062
Heesters (in km2)	0,1437	0,134	0,156	0,138
Beschoeiing (in m1)	-	-	48.912	46.506
Natuurvriendelijke oever (in m1)	-	-	1.896	4.479

Toelichting

Op het gebied van bewustwording is nog niet de capaciteit gevonden om deze acties op te pakken. Onlangs is er wel een bijeenkomst georganiseerd voor een klimaat Tafel.

Als gemeente zijn wij lid van platform slappe bodem waarmee we actief op de hoogte worden gebracht van ontwikkelingen op gebied van bodemdaling.

Project Blauwpolder, Waterlooospolder en de Vlietpolder is een volgende fase ingegaan. De intentieverklaring is getekend. In deze volgende fase wordt er per ondernemer gekeken naar de mogelijkheden en wat dat vervolgens betekent voor het peilbeheer van de betreffende polder.

Bij groenbeheer is er aandacht voor biodiversiteit: er worden voornamelijk inheemse bomen aangeplant, plantvakken worden divers en lang-bloeiend ingericht. Wilgen worden om-en-om geknot. In 2023 maken we beter inzichtelijk wat we op dit moment al doen om de biodiversiteit te vergroten.

Icoonsoorten provincie Zuid-Holland faciliteren binnen onze gemeente: Eind 2021 heeft adviesbureau ECOlogisch het rapport 'Zuid-Hollandse iconsoorten – Gemeente Kaag en Braassem' opgeleverd. In dit rapport zijn aanbevelingen gedaan om leefgebieden van iconsoorten te verbeteren. De volgende aanbevelingen zijn overgenomen:

Inventarisatie en beheerplan invasieve exoten

Uitbreiden oppervlaktes struweel

Minimaal oppervlak groen opnemen (LIOR)

Oude bomen behouden

Aansluiten bij Operatie Steenbreek (2023) Maaibeleid aanpassen: In 2022 is ongeveer 20 hectare van de bermen extensief beheerd. Dit zorgt voor een grotere biodiversiteit. In 2023 vindt er onderzoek plaats naar het vergroten van het areaal extensief beheerde berm, met als doel het areaal bloemrijke, of: biodiverse berm te vergroten

Vergroten areaal natuurvriendelijke oever. Waar mogelijk wordt er bij de vervanging van schoeiingen standaard gekeken naar de mogelijkheid tot het aanplanten van een natuurvriendelijke oever.

Maatschappelijk doel 4: Bodemdaling tegengaan & klimaatadaptief Kaag en Braassem

Wat willen we bereiken?

- De leef- en werkomgeving van Kaag en Braassem samen met de agrariërs en andere betrokkenen zo inrichten dat we:
 - met de nadelige gevolgen van bodemdaling en veenoxidatie kunnen omgaan;
 - of de nadelige gevolgen kunnen benutten voor het oplossen van andere opgaven en uitdagingen.
- Het vergroten en verbeteren van de veiligheid van onze leefomgeving, van ons grondwater en die van onze bodem.
- Innovatief en duurzaam bodemgebruik.
- Het realiseren van een zo goed mogelijke bodem- en waterkwaliteit.
- Het groen in Kaag en Braassem zoveel mogelijk behouden, vergroten of ontwikkelen zodat het in de toekomst een bijdrage kan leveren aan het omgaan met klimaatverandering.
- De leefomgeving van Kaag en Braassem zo inrichten en onderhouden dat we in de toekomst beter om kunnen gaan met klimaatverandering en extremer weer.

Toelichting

Agrariërs zijn zich bewust van de uitdagingen die voor ons liggen. Ambtelijk hebben we nog niet de capaciteit gevonden om hier verder op in te spelen.

3.2 Een aantrekkelijke gemeente

Maatschappelijk doel 1: Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven

Wat willen we bereiken?

- De glastuinbouw concentreren in duurzame glastuinbouwgebieden.
- De detailhandel concentreren in dorpscentra.
- Meer vestigingsmogelijkheden voor het uitbreiden van bedrijven op bedrijventerreinen
- Vergroten van de werkgelegenheid binnen onze gemeente
- Vitaal ondernemersklimaat voor agrariërs

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Samen met Greenport Aalsmeer komen tot een duurzame visie voor tuinbouwgebied de Baan/Sotaweg.

Realiseren van nieuwe bedrijventerreinen in onder andere Leimuiden en Roelofarendsveen.

Uitwisselbaarheid van functies binnen bedrijventerreinen behouden.

Het ruimtelijk kader Geestweg Floraweg vaststellen, dat meer duidelijkheid moet geven voor de inwoners, ondernemers en glastuinbouw voor de toekomst.

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Arbeidsparticipatie (% van de beroepsbevolking)	73,7%	73,9%	73,3%	nbn
Vestiging van bedrijven (per 10.000 inwoners)	nb	1246	1279	1320
Aantal banen (per 1.000 inwoners 15-74 jaar)	503,3	494,6	491,6	nbn
Aantal bedden voor arbeidsmigranten (vergund en onherroepelijk)	66	44	104	68

Toelichting

Met betrekking tot de beoogde ontwikkeling van Drechthoek II kunnen gemeente en ontwikkelaar binnenkort verder met elkaar in gesprek om tot afronding van (concept) planvorming te komen. Dit traject heeft enige tijd stilgelegen omdat de verwerving van de gronden en opstellen van het plangebied door de ontwikkelaar veel meer tijd vergde dan op voorhand gedacht. Die planvorming is de basis voor een participatietraject met direct omwonenden, bedrijfsleven en andere stakeholders. Parallel aan de totstandkoming van stedenbouwkundige planvorming, werken gemeente en ontwikkelaar aan (anterieure) contractvorming. Tenslotte zijn de eerste werkzaamheden voor de totstandkoming van een nieuw bestemmingsplan opgestart. Op hoofdlijnen koersen we op afronding van de planvorming in 2023 en het doorlopen van een planologische procedure in 2023 en 2024.

In de periode 2019-2022 zijn er voor het huisvesten van arbeidsmigranten in totaal 282 bedden vergund (onherroepelijk geworden vergunningen). Twee van die locaties (voor max. 60 en 88 personen) worden nog gerealiseerd. Alle overige locaties zijn in gebruik. Op het moment van schrijven zijn twee in 2022 afgegeven vergunningen voor huisvesting arbeidsmigranten (voor max. 250 en 6 personen) nog niet onherroepelijk.

Maatschappelijk doel 2: Kaag en Braassem blijven profileren als recreatiegemeente

Wat willen we bereiken?

- Het behoud van en waar mogelijk investeren in recreatieve voorzieningen.
- Het mogelijk maken van nevenfuncties voor agrarische bedrijven.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Opstellen recreatievisie voor de gemeente en deelgebieden.

Opstellen omgevingsplan voor het buitengebied waarin flexibiliteit wordt geboden in toekomstperspectief van agrarische bedrijven.

Hoe meten/weten we dat?	2019	2020	2021	2022
Banen in Recreatie & Toerisme	628	633	638	nmb

Toelichting

In december 2022 is gestart met de opdrachtformulering aan Stichting Kaag en Braassem Promotie om te komen tot een visievorming voor recreatie, toerisme en vrijetijdseconomie. Nu wordt gezamenlijk gewerkt aan het voorbereiden van de participatie en de kaderstelling.

Er wordt gewerkt aan een concept-omgevingsplan voor het gehele buitengebied van de gemeente. De verwachting is dat we in september naar de raad komen om te vragen om de consultatieversie van het omgevingsplan vrij te geven. Daarnaast zijn Recreatie en Landbouw twee thema's die verder uitgediept worden in de update van de Omgevingsvisie die eind 2023 vastgesteld zal worden.

3.3 Een goed bereikbare gemeente

Maatschappelijk doel 1: Kaag en Braassem bereikbaar houden

Wat willen we bereiken?

- Een betere doorstroming van de A4 en de N207 met onder andere als doel een beperking van sluipverkeer door de kernen die hierlangs liggen. Met behoud van economische mogelijkheden voor ondernemers en zo minimaal mogelijk afstand tot het wegennet.
- Een betere bereikbaarheid en ontsluiting van Leimuiden.

Wat zouden we ervoor doen in 2022?

Tegengaan sluipverkeer, ook bij omleidingen van gemeentelijke projecten.

Maatschappelijk doel 2: Verkeersveiligheid vergroten

Wat willen we bereiken?

- Het vergroten van het verkeerveiligheidsgevoel, door onder andere aan te sluiten bij de provinciale campagne en het strategische plan vanuit het Rijk.
- Behoud van veilige wegen voor de inwoners en gebruikers, onder andere door – wanneer mogelijk – het scheiden van landbouwverkeer en de kwetsbare verkeersdeelnemers.
- We willen zo schoon mogelijk vervoer voor en van de inwoners realiseren. Dit willen we onder andere bereiken door het uitbreiden van het aantal laadpalen.
- Behouden van de openbaarvervoer voorzieningen op het huidige niveau.
- In samenwerking met regionale partijen waar mogelijk het fietspadennetwerk opwaarderen.

Welke projecten voeren we uit in 2022/2023?				
Kern	Weg	Bijzonderheden	Partners	Oplevering
Leimuiden	Willem van der Veldeweg	Incl. kering waterschap	Rijnland en Liander	Sep 2022
Rijnsaterwoude	Zonnedaauwlaan e.o.	In 2022 uitgesteld ivm werkzaamheden van WDA in hetzelfde plangebied.	Geen	ntb
Woubrugge	Bateweg	in verschillende fases	Geen	Begin 2024
Hoogmade	Van Klaverweijdeweg	Incl kering waterschap	Rijnland	Q2 2023
Roelofarendsveen	Bloemenbuurt	-	Geen	Q3 2022
Oude Wetering	Meerkreuk	Rioolwerkzaamheden	Geen	Q4 2023
Roelofarendsveen	Vogelbuurt	Projectopstart	nmb	nmb
Rijnsaterwoude	Schoolstraat	In voorbereiding		
Leimuiden	Drechtlaan	In voorbereiding		
Woubrugge	Van Duivenvoordestraat	In voorbereiding		

Hoe meten we dat / weten we dat?	2021	2022	2023	2024
Aantal openbare laadpalen		64	89*	

*Tot nu toe

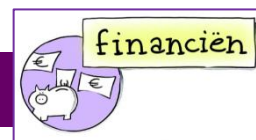
Toelichting

Het project 'verbreding A4 tussen Burgerveen en N14' is helaas 'on hold' gezet vanuit het Rijk. Vanwege de stikstofproblematiek is er landelijk een shortlist gemaakt van projecten met de hoogste prioriteit. Daar staat dit project niet tussen, waardoor er een vertraging op treedt van minimaal 5 jaar.

Met de provincie Zuid-Holland worden nog steeds gesprekken gevoerd over de Passage Leimuiden. Als gemeente zien wij hier graag een toekomstbestendige oplossing, daar waar de provincie vooral hun blik gericht heeft op een oplossing tot 2030. In 2023 hopen wij duidelijkheid te krijgen hoe de ontsluiting van Leimuiden op de N207 in de (nabije) toekomst vorm zal krijgen.

Financiën

		x € 1.000		
Programma 3 Ruimte en leefomgeving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	21.582	25.289	21.609	-3.680 V
Totale baten	-12.893	-15.038	-14.554	484 N
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	8.688	10.251	7.055	-3.196 V
Toevoeging aan reserves	78	267	1.923	1.656 N
Onttrekking aan reserves	-633	-1.668	-1.885	-217 V
Gerealiseerd resultaat	8.133	8.850	7.093	-1.757 V

*De analyses per programma staan vermeld in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen). Hieronder vallen bijvoorbeeld lokale heffingen, waarvan de besteding van de opbrengst niet gebonden is (bijvoorbeeld OZB/RZB, forensenbelasting), de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van het rijk, ontvangen dividend van een deelneming, saldo van de financieringsfunctie (ook wel renteresultaat genoemd) en overige inkomsten waar geen bestedingsdoel voor is bepaald.

Financiën

x € 1.000				
Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	2.174	4.883	1.572	-3.311 V
Totale baten	-43.159	-48.148	-50.074	-1.926 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-40.985	-43.265	-48.502	-5.237 V
Toevoeging aan reserves	0	102	159	57 N
Onttrekking aan reserves	0	-3.084	-533	2.552 N
Gerealiseerd resultaat	-40.985	-46.248	-48.876	-2.628 V

*De analyses per programma staan vermeld in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

OVERHEAD

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat gemeenten met ingang van de begroting 2017 de overhead niet langer meer mogen toerekenen aan de afzonderlijke programma's. Onder overhead verstaan we het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Het doel is om de overhead bij gemeenten beter inzichtelijk te maken.

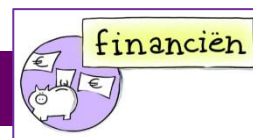
VENNOOTSCHAPSBELASTING

Met ingang van 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven ingrijpend gewijzigd. Intussen hebben wij aangifte gedaan over de jaren 2016 tot en met 2022. De hoogte van de aangifte ligt onder het budget van € 1.000 per jaar, dat wij hiervoor hebben geraamd.

ONVOORZIEN

Bij het vaststellen van de begroting is het bedrag voor onvoorzien bepaald op € 0. Dit is beleid is voortgezet bij de meerjarenbegroting.

Financiën

x € 1.000				
Overhead	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	9.077	9.435	7.960	-1.475 V
Totale baten	-63	24	-77	-101 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	9.014	9.459	7.883	-1.577 V
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Gerealiseerd resultaat	9.014	9.459	7.883	-1.577 V

x € 1.000				
Vennootschapsbelasting	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk versus begroting na wijziging
Totale lasten	1	1	0	-1 V
Totale baten	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	1	1	0	-1 V
Toevoeging aan reserves				
Onttrekking aan reserves				
Gerealiseerd resultaat	1	1	0	-1 V

*De analyses per programma staan vermeld in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Paragrafen

In dit onderdeel wordt op zeven belangrijke beleidsterreinen die niet programmagebonden zijn, inzicht gegeven in belangrijke ontwikkelingen van het jaar 2022.

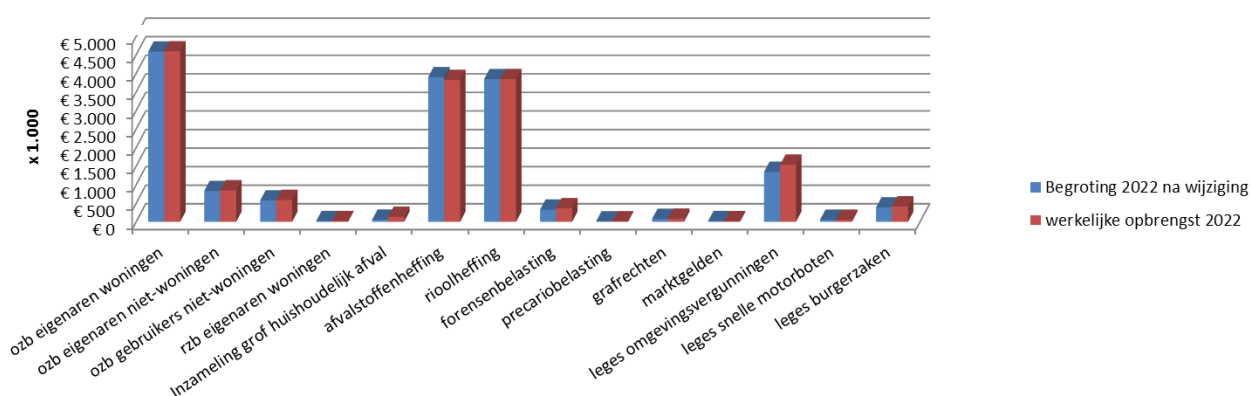

Conform het bepaalde in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de onderstaande paragrafen opgenomen in het jaarverslag:

- Paragraaf 1 - Lokale heffingen
- Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf 3 - Onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf 4 - Financiering
- Paragraaf 5 - Bedrijfsvoering
- Paragraaf 6 - Verbonden partijen
- Paragraaf 7 - Grondbeleid

Paragraaf 1 – Lokale heffingen

De Gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. Deze lokale heffingen vormen voor de gemeente een belangrijke inkomstenbron. Kaag en Braassem kent de onroerendezaakbelasting (OZB) en de roerendezaakbelasting op woon- en bedrijfsruimten (RZB), de precariobelasting en de forensenbelasting. Ook wordt een aantal rechten geheven. Rechten worden in rekening gebracht voor individuele diensten van de gemeente. Rechten die in Kaag en Braassem worden geheven zijn afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgelden en lijkbezorgingsrechten. In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de gemeentelijke belastingen, het kwijtscheldingsbeleid en er wordt een overzicht gegeven van de diverse heffingen met de daarbij geraamde en werkelijke inkomsten en de lokale lastendruk in Kaag en Braassem.

BELEID RONDOM BELASTINGEN

De gemeente Kaag en Braassem hanteert het uitgangspunt dat de lokale heffingen zoals de OZB met niet meer dan de verwachte indexatie (inflatie) volgens het CBS mogen stijgen. Hierbij volgen we de index op de prijs binnenlands product uit de kerngegevensstabel van het Centraal Economisch Planbureau.

De opbrengsten van de verschillende heffingen worden als algemeen dekkingsmiddel gebruikt. Dit houdt in dat wij geen doelbelasting hanteren. Uitzondering hierop zijn afvalstoffen- en rioolheffing als ook de leges. Deze tarieven zijn wel aan de kosten gerelateerd met als uitgangspunt bij de tariefbepaling een maximale 100% kostendeckendheid.

Ook moet de btw-component worden meegerekend in verband met de korting op het Gemeentefonds die het rijk destijds bij instelling van het btw-compensatiefonds heeft doorgevoerd.

TARIEFONTWIKKELING IN 2022

Bij het bepalen van de ramingen van belastingopbrengsten is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 1,6 % voor 2022. In de volgende paragrafen worden de werkelijke belastingkohieren van 2022 beschouwd.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Jaarlijks wordt de WOZ-waarde opnieuw bepaald. Voor de aanslagoplegging in februari 2022 is gekeken naar de waarde van de woning op 1 januari 2021; de zogenaamde waardepeildatum. Tussen de waardepeildatum 1 januari 2021 en de waardepeildatum 1 januari 2022 is sprake van een landelijk gemiddelde stijging van de WOZ-waarde met 17,0%. Voor Kaag en Braassem bedraagt de stijging 18,7%.

De gemiddelde WOZ-waarde woningen met waardepeildatum 1 januari 2021 is € 379.000; per 1 januari 2020 was dit nog € 347.000.

De kengetallen laten zien dat de gemeente per 31 december een gelijkblijvend aantal inwoners heeft (27.541) met 14.711 WOZ-objecten; in 2021 waren dit er nog 14.459.

De totale WOZ-waarde van woningen is gestegen van € 4,2 miljard naar € 4,7 miljard.

De totale WOZ-waarde van niet-woningen is gestegen van € 0,51 miljard naar € 0,54 miljard.

(bron: Waarderingskamer)

Sinds 2021 heeft de taxatie van de woningen plaatsgevonden op basis van netto gebruiksoppervlakte; de transitie van m3 naar m2.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en recreatieverblijven en voor het inzamelen en verwerken van grof huishoudelijk afval. In voorgaande jaren was er een vast basistarief met een differentiatie op basis van eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In 2022 is echter besloten deze tarieven gelijk te trekken. Het argument om één tarief te hanteren voor huishoudens, ongeacht het aantal personen, is dat het vaste tarief is bedoeld als een vergoeding voor de inzamelstructuur.

Daarnaast zijn er drie variabele tarieven, gebaseerd op het aantal keer dat een container (afhankelijk van de grootte 140 of 240 liter) of vuilniszak restafval (60 liter) wordt geleegd dan wel ingeleverd. Het variabele tarief heeft als doel om de vervuiler te laten betalen.

In 2022 zijn de variabele tarieven gelijk gebleven aan 2021; er is gekozen voor duidelijkheid aan de inwoners. Door een goed scheidingsgedrag en zo min mogelijk aanbieden van restafval kunnen de werkelijke lasten beïnvloed worden.

Ons beleid is om de tarieven voor afvalstoffenheffing kostendekkend te laten zijn. De kostendekkendheid op afval is echter al enkele jaren lager dan 100% door de landelijke stijging van de kosten voor inzameling en verwerking van het gft-afval. Er wordt een groei in kostendekkendheid nagestreefd in twee jaar tijd: 95% in 2022 en 100% in 2023. Het vaste tarief is derhalve verhoogd.

Er is een tarief ingevoerd voor het brengen van bouw- en sloofafval naar het afvalbrengstation. Dit tarief is gelijk aan het tarief voor grof restafval. Op deze manier wordt gestimuleerd om het afval gescheiden aan te leveren op het afvalbrengstation. Dit heeft geleid tot hogere inkomsten. Het systeem werkt naar tevredenheid. De tarieven zijn alleen geïndexeerd en niet gewijzigd.

In 2022 is de voorlopige aanslag afvalstoffenheffing afgeschaft; een huishouden ontvangt nu één aanslag met het vaste deel voor dat jaar en het variabele deel (daadwerkelijke aantal ledigingen) van het jaar daarvoor. De opbrengsten van het variabele deel komen weliswaar een jaar later binnen bij de gemeente maar kunnen al wel als opbrengsten in de exploitatie van het lopende jaar worden geboekt.

Rioolheffing

Basis voor de tarieven voor de rioolheffing is het GRP 2019-2023. Eind 2020 en eind 2021 is het kostendekkingsplan bij het GRP tussentijds financieel bijgesteld en vastgesteld. Door het lagere renteomslagpercentage en het hogere aantal aansluitingen dan waarbij eerder was uitgegaan kon het tarief in 2022 gelijk blijven. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

De VNG heeft de verordening Rioolheffing vervangen om recht te doen aan de bredere invulling van de gemeentelijke watertaken. Het nieuwe model van de verordening vraagt om een zorgvuldige communicatie en een juiste belangenafweging. Dit zal nader worden uitgewerkt.

Forensenbelasting

De tarieven voor deze belasting zijn volgens de tariefontwikkeling aangepast.

Nr	Forensenbelasting 2022 - Tariefklasse	Aantal per klasse
1	I. minder dan € 50.000,00	444
2	II. € 50.000,00 of meer, doch minder dan € 100.000,0	54
3	III. € 100.000,00 of meer	239
4	Totaal opgelegd	737

De opbrengst van de opgelegde aanslagen (ad € 366.882) is bestemd voor de algemene middelen.

Diverse leges 2022

Behoudens de wettelijke vastgestelde tarieven, die niet zijn opgenomen in de tarieventabel, zijn de overige tarieven aangepast.

Bij de vaststelling van de Nota Grondbeleid 2021-2024 is besloten het tarief voor de behandeling van een uitgebreide planologische afwijking te verhogen. De tarieven zullen tot en met 2024 stapsgewijs stijgen naar € 7.000.

Landelijke ontwikkelingen.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voor de 5de keer uitgesteld. Op de VNG site is te lezen dat “zonder mitsen en maren” de wet zal worden ingevoerd per 1 januari 2024. De Omgevingswet, een grootse wetgevings- en ICT-operatie, betekent een volledige herziening van de wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving w.o. regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De bedoeling van de Omgevingswet is zorgen voor minder complexe regelgeving door het verenigen van wetten en het verlagen van het aantal ministeriele regelingen en algemene maatregelen van bestuur.

In november en december van 2022 hebben huishoudens (kleinverbruikers met een eigen stroomaansluiting) van de overheid een vaste korting op de energierekening ontvangen van € 190,= per maand. Dit als tegemoetkoming voor de explosief gestegen energieprijzen.

Kaag en Braassem heeft de eenmalige energietoeslag in 2022 verhoogd van € 800,= naar € 1.300,=. Ook de verordening kwijtschelding gemeentebelastingen is aangepast. Met deze aanpassing is de vermogensnorm verhoogd met € 2.000,=. Huishoudens met een laag inkomen kunnen hiermee beter sparen voor tegenvallers en daarmee schulden voorkomen zonder dat dit de kwijtschelding in de weg staat. Met deze aanpassing wordt de meest kwetsbare groep in onze gemeente bereikt.

In 2023 zal een zogenaamd prijsplafond gaan gelden; tot een bepaald gebruik wordt een vaste prijs in rekening gebracht. Door dit plafond zullen de meeste huishoudens een korting krijgen op de energierekening.

OVERZICHT BELASTINGDOMEIN GEMEENTE KAAG EN BRAASSEM

De volgende tabel geeft overzicht van het lokale belastingdomein van de gemeente:

		<i>bedragen x € 1.000</i>
Belastingsoort	Begroting 2022 na wijziging	Werkelijke opbrengst 2022
ozb eigenaren woningen	4.584	4.591
ozb eigenaren niet-woningen	828	847
ozb gebruikers niet-woningen	575	588
rzeb eigenaren woningen	19	20
Inzameling grof huishoudelijk afval	58	135
afvalstoffenheffing	3.895	3.655
rioolheffing	3.842	3.843
forensenbelasting	327	367
precariobelasting	11	12
grafrechten	78	83
marktgeden	19	15
leges omgevingsvergunningen	1.343	1.538
leges snelle motorboten	56	55
leges burgerzaken	387	414
	16.021	16.163

Kostendekkendheid

Sinds 2017 is extra informatie verplicht waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt gezorgd dat de baten de lasten niet overschrijden.

De informatie over kostendekkendheid wordt afzonderlijk in beeld gebracht voor de belangrijkste onderdelen binnen de gemeentelijke belastingen. De taakvelden afvalinzameling, riolering, begraaftplaatsen, omgevingsvergunningen en overige leges (burgerzaken) worden ieder afzonderlijk berekend. De resterende opbrengsten betreffen de overige leges te weten het verstrekken van persoons- en reisdocumenten als ook de overige vergunningverlening op basis van de APV.

Nr	Beheer rioleringsstelsel en waterzuivering (taakveld 7.2)	rekening 2022
1a	Kosten taakveld riolering en waterzuivering	2.001.111
1b	Storting in reserve en voorziening riool	769.995
2	BTW	292.977
3	Overhead	433.528
4	Toerekening rente	344.957
5	Totaal kosten	3.842.569
6	Inkomsten	-3.842.569
7	Netto-lasten	0
8	Kostendekking	100%

1. Betreft de kosten zoals die opgenomen zijn in de geactualiseerde GRP aangevuld met de taakgerichte uren.
2. Extracomptabele toegerekende BTW op kosten en investeringen op grond van de invoering van de BTW-plicht gemeente.
3. Betreft de overhead op de taakgerichte uren. Dit wordt extracomptabel toegerekend met inachtneming van de BBV-regels.
Vijftig procent wordt verdeeld op basis van de directe loonkosten en de andere vijftig procent wordt verdeeld op basis van de kosten van het taakveld.
4. Toerekening van rente is gebaseerd op de omslagrente, met inachtneming van de BBV-regels.

Nr	Afvalinzameling en –verwerking (taakveld 7.3)	rekening 2022
1	Kosten taakveld afval (netto)	2.711.429
2	BTW	574.780
3	Overhead	462.025
4	Toerekening rente	8.981
5	Totaal kosten	3.757.214
6	Inkomsten	-3.789.422
7	Netto-lasten	-32.209
8	Kostendekking	101%

1. Betreft de kosten zoals die opgenomen zijn in het taakveld afval.
2. Extracomptabele toegerekende BTW op kosten en investeringen op grond van de invoering van de BTW-plicht gemeente.
3. Betreft de overhead op de taakgerichte uren. Dit wordt extracomptabel toegerekend met inachtneming van de BBV-regels.
Vijftig procent wordt verdeeld op basis van de directe loonkosten en de andere vijftig procent wordt verdeeld op basis van de kosten van het taakveld.
4. Toerekening van rente is gebaseerd op de omslagrente, met inachtneming van de BBV-regels.

Nr	Begraafplaatsen (taakveld 7.5)	rekening 2022
1	Kosten taakveld begravingen	181.103
2	Overhead	58.252
3	Toerekening rente	9.702
4	Totaal kosten	249.057
5	Inkomsten	-82.812
6	Netto-lasten	166.245
7	Kostendekking	33%

1. Betreft de kosten zoals die opgenomen zijn in het taakveld begraafplaatsen.
2. Betreft de overhead op de taakgerichte uren. Dit wordt extracomptabel toegerekend met inachtneming van de BBV-regels.
Vijftig procent wordt verdeeld op basis van de directe loonkosten en de andere vijftig procent wordt verdeeld op basis van de kosten van het taakveld.
3. Toerekening van rente is gebaseerd op de omslagrente, met inachtneming van de BBV-regels.

Nr	Leges: fysieke leefomgeving en omgevingsvergunning (WABO) (taakveld 8.1/8.3)	rekening 2022
1	Kosten op de taakvelden	1.522.841
2	Overhead	587.272
3	Toerekening rente	0
4	Totaal kosten	2.110.113
5	Inkomsten	-1.537.903
6	Netto-lasten	572.210
7	Kostendeckking	73%

1. Betreft de kosten zoals die opgenomen zijn in de taakvelden behorend tot de fysieke leefomgeving (m.n. WABO).
2. Betreft de overhead op de taakgerichte uren. Dit wordt extracomptabel toegerekend met inachtneming van de BBV-regels.
Vijftig procent wordt verdeeld op basis van de directe loonkosten en de andere vijftig procent wordt verdeeld op basis van de kosten van het taakveld.
3. Toerekening van rente is gebaseerd op de omslagrente, met inachtneming van de BBV-regels.

Ten opzichte van vorig jaar zijn de kosten toegenomen en de inkomsten afgenomen. De toename van de kosten voor de invoering omgevingswet en (bouw)toezicht en handhaving wordt m.n. veroorzaakt door de (toegerekende) salariskosten.

De afname van de inkomsten komt door een afname van aanvragen wat betreft omgevingsvergunningen.

Nr	Leges: Overige leges (Burgerzaken) (taakveld 0.2)	rekening 2022
1	Kosten op de taakvelden	738.279
2	Overhead	214.968
3	Toerekening rente	0
4	Totaal kosten	953.247
5	Inkomsten	-469.925
6	Netto-lasten	483.322
7	Kostendeckking	49%

1. Betreft de kosten zoals die opgenomen zijn in de taakvelden die behoren tot dienstverlening. De nadruk ligt hier op persoons- en reisdocumenten, alsmede vergunningverlening op basis van de APV.
2. Betreft de overhead op de taakgerichte uren. Dit wordt extracomptabel toegerekend met inachtneming van de BBV-regels.
Vijftig procent wordt verdeeld op basis van de directe loonkosten en de andere vijftig procent wordt verdeeld op basis van de kosten van het taakveld.
3. Toerekening van rente is gebaseerd op de omslagrente, met inachtneming van de BBV-regels.

De lagere kostendeckkendheid wordt veroorzaakt door de toename van toegerekende (salaris)kosten die eerder niet werden doorbelast aan Burgerzaken (kostenverdeelstaat).

Daarnaast zijn de inkomsten wat betreft leges teruggelopen. Vorig jaar waren de inkomsten leges een hoger omdat er een inhaalslag was van aanvragen persoonsbewijzen omdat er gedurende de COVID-periode minder aanvragen binnenkwamen. De aanvragen zijn inmiddels genormaliseerd.

TOTALE WOONLASTEN MEERPERSOONSHUISHOUDENS

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. In onderstaande tabel worden de woonlasten van Kaag en Braassem weergegeven.

Gemiddelde woonlasten meerpersoonhuishoudens (conform Coelo)	2021	2022
OZB	€ 363	€ 429
Afvalstoffenheffing	€ 313	€ 321
Rioolheffing	€ 277	€ 277
Totaal woonlasten	€ 953	€ 1.027

KWIJTSCHELDINGSBELEID

Een belastingplichtige die een inkomen heeft van 100% of minder van het minimuminkomen komt in aanmerking voor gedeeltelijke of volledige kwijtschelding. Er kan uitsluitend kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing en rioolbelasting. Alle andere heffingen zijn van kwijtschelding uitgesloten.

In 203 gevallen met een bedrag van € 107.612,07 is automatische kwijtschelding verleend. Om hiervoor in aanmerking te komen is eerder volledige kwijtschelding verkregen en worden de nieuwe gegevens bij diverse instanties opgevraagd en automatisch getoetst. T.o.v. 2021 zijn zowel het aantal automatische kwijtscheldingen als het bedrag per kwijtschelding gestegen.

Onderstaande info is gebaseerd op alle kwijtscheldingsverzoeken die zijn ingekomen in 2022 over belastingjaar 2022 en afgehandeld in 2022. T.o.v. 2021 neemt zowel het aantal ingediende kwijtscheldingsverzoeken als het totaalbedrag af.

Zo zijn er 128 verzoeken geheel of gedeeltelijk toegewezen met een bedrag van € 59.303; in 2021 waren dit 111 verzoeken met een bedrag van € 53.154.

Het aantal afgewezen verzoeken is 61 met een totaalbedrag van € 31.795 (2021; 130 en € 57.895).

Er is nog slechts 1 verzoek in behandeling met een bedrag van € 540. (2021; 46 met totaalbedrag van € 21.027).

Omschrijving	2021	2022	Bedrag
Toegewezen (geheel of gedeeltelijk)	111	128	€ 59.303,00
Afgewezen	130	61	€ 31.795,00
In behandeling	46	1	€ 540,00
Totaal ingediende kwijtscheldings verzoeken	287	190	€ 91.638,00

Paragraaf 2 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in het weerstandsvermogen in het verslagjaar 2022 en de ontwikkelingen bij de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's.

Hiertoe is informatie opgenomen over onderstaande onderwerpen:

1. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om aanwezige risico's te kunnen opvangen).
2. Een inventarisatie van de risico's van materiële betekenis voor de financiële positie, zoveel als mogelijk gekwantificeerd (financiële consequenties x ingeschatte kans).
3. Inzicht in het incidenteel weerstandsvermogen per balansdatum en in het structureel weerstandsvermogen in de periode 2022 – 2025.
4. Inzicht in de financiële kengetallen.

Het uitwerken van deze paragraaf gebeurt conform het door de raad in 2019 vastgestelde beleid in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen (Nota R&W) voor de periode 2020 – 2023.

Allereerst wordt de tekst vanuit de begroting 2022 opgenomen, daarna volgt bij jaarrekening 2022 een beknopte toelichting of het risico zich heeft voorgedaan.

ONTWIKKELINGEN RISICOANALYSE IN HET VERSLAGJAAR 2022

Toelichting op de risico's

1. Wmo Begroting

Wmo incidenteel risico Begroting

De Wmo betreft een open einde regeling. Dit betekent dat wij als gemeente maatschappelijke ondersteuning moeten bieden, ook als het budget op is. Een aantal grote woningaanpassingen kan bijvoorbeeld extra lasten met zich meebrengen. Omdat het onzeker is wanneer inwoners meer dan verwacht een beroep doen op een dergelijke woningaanpassing, is ervoor gekozen hiervoor een risico op te nemen in de risicoparagraaf. Een aanvraag voor een grote woningaanpassing staat op zichzelf en heeft geen structureel effect, maar heeft mogelijk een incidenteel effect op de algemene reserve. Op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren achten wij het verantwoord om dit risico incidenteel in te schatten op € 150.000 met een kans van 50%. We zagen in 2020 en zien in 2021 wel een stijging van het aantal woningaanpassingen. We blijven dit monitoren om te beoordelen of dit een trend is waar we wel of niet iets mee moeten in de begroting.

Jaarrekening 2022

Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan. Er zijn geen woningaanpassingen gedaan die extra lasten met zich hebben gebracht.

Wmo structureel risico

Per 1 januari 2020 vinden er wijzigingen plaats in de Wmo-wet- en regelgeving. Vooralsnog is het uitgangspunt in de Richtnota 2021 dat deze geen financiële gevolgen hebben, maar dat is nog erg onzeker. Het gaat hierbij met name om de effecten die de invoering van het abonnementstarief met zich meebrengt en in mindere mate om wijzigingen rondom de verstrekking van hulpmiddelenzorg.

Invoering abonnementstarief Wmo

Het abonnementstarief, een vast tarief voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen, in plaats van een inkomensafhankelijke bijdrage, is per 1 januari 2020 definitief van kracht. Hierdoor zijn de inkomsten van eigen bijdragen CAK gedaald. Daarnaast heeft het een aanzuigende werking, met name in een toenemende vraag naar huishoudelijke hulp van mensen die dit nu zelf geregeld hebben, in een toenemende vraag naar (duurdere) hulpmiddelen zoals scootmobielen en in een toenemende vraag naar woningaanpassingen.

In 2019 en 2020 ziet onze uitvoeringsorganisatie Participe het aantal afgegeven beschikkingen voor huishoudelijke ondersteuning, vervoer- en woonvoorzieningen toenemen. Hierbij is het lastig om te beoordelen of dit wordt veroorzaakt door het abonnementstarief of dat hier ook andere oorzaken aan ten grondslag liggen, zoals vergrijzing. Vanuit het regeerakkoord is een structureel bedrag ter compensatie aan de gemeenten beschikbaar gesteld, voor Kaag en Braassem is dit € 191.000 in 2021. Dit bedrag is in 2021 volledig gebruikt ter dekking CAK en verstrekingskosten. Ook de uitvoeringskosten nemen toe en hiervoor zijn in de Richtnota extra middelen gevraagd. Een verdere stijging kan dan ook niet meer binnen de budgetten worden opgevangen. De VNG voert voor de jaren 2019 tot en met 2022 een monitor uit op de effecten van de invoering van het abonnementstarief. Aan de hand van de uitkomsten bespreekt de VNG met de minister over passende maatregelen, als de financiële gevolgen groter blijken dan eerder begroot.

In afwachting van passende maatregelen gaan we in deze begroting 2021 uit van financiële compensatie wanneer de groei van deze voorzieningen doorzet. Er wordt daarom geen structureel bedrag gereserveerd in deze risicoparagraaf.

Jaarrekening 2022:

Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan.

2. Reguliere jeugdhulp

Begroting 2022

Wij hebben als gemeente voor de ambulante jeugdhulp en de jeugdhulp met verblijf een overeenkomst gesloten met GO! voor jeugd. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 2018-2021 met de mogelijkheid om de overeenkomst twee keer met twee jaar te verlengen. De afgelopen jaren zijn extra middelen aan GO! toegekend op basis van het risicodossier, wetswijzigingen, autonome ontwikkelingen en corona. Ontwikkelingen waarop GO! geen invloed had en die zij niet hadden kunnen voorzien.

Landelijk en subregionaal spelen er echter meer ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de kosten van de jeugdhulp. Zo zien wij in 2021 de gevolgen van corona op de aard en omvang van de jeugdhulpvragen. Vraag is of dit in 2022 ook nog aan de orde zal zijn. Voor 2023 en verder geldt dat de inrichting van de jeugdhulp per 2023 (de huidige verlenging met GO! loopt tot en met 2022), de mogelijk verplichte regionale inkoop van jeugdhulp en de AMvB reële kostprijs kunnen leiden tot een toename van de kosten.

Dit maakt de kosten voor 2023 en verder nog onzeker. Aan de andere kant is het ook nog onzeker in hoeverre er vanuit het Rijk structureel extra gelden komen om de hogere lasten bij Jeugd te kunnen dekken. Het is wel de verwachting dat wij als gemeente extra middelen gaan ontvangen. Dit is een resultaat van de uitspraak van de Commissie van Wijzen. Doordat er nog te weinig hierover bekend is, hebben we de jaren 2023 e.v. ingeschat met een p.m..

Jaarrekening 2022:

Bij de Voortgangsmonitor is € 411.980 bijgeraamd

In maart dit jaar is uw raad hierover geïnformeerd in een aparte raadsvergadering. Daar heeft uw raad ingestemd met een begrotingswijziging voor de hogere kosten Jeugdhulp, te verwerken in de Voortgangsmonitor 2022. Daarnaast heeft uw raad ingestemd met het opnemen van een hogere last

voor 2023 in de Richtnota en voor 2024 e.v. in het meerjarenbegrotingsbeeld. In 2023 zal opnieuw gestart worden met een aanbesteding voor 2024 e.v.

3. JB/JR en gesloten jeugdhulp

Begroting

De zorg verband houdende met jeugdbescherming/jeugdreclassering en gesloten jeugdhulp wordt regionaal ingekocht via TWO Jeugdhulp Holland Rijnland. Voor deze vormen van jeugdhulp geldt een wettelijke regionale samenwerking. Dit betreft een open einde regeling. De kosten worden verdeeld op basis van een verdeelsleutel. Voor 2022 geldt dat de realisatie van het jaar 2020 per gemeente de basis voor de verdeelsleutel is. De kosten kunnen met name bij gesloten jeugdhulp fluctueren omdat dit een relatief dure vorm van jeugdhulp is. Jeugdhulp Holland Rijnland geeft daarnaast aan dat bij jeugdbescherming /jeugdreclassering een tariefstijging heeft plaatsgevonden die van invloed is op de begroting 2022 en dat regionaal extra middelen worden verstrekt aan jeugdbescherming verstrekt om de caseload te verlagen. Het woonplaatsbeginsel (zie risico reguliere jeugdhulp) kan ook voor de regio Holland Rijnland een verschuiving betekenen van de verdeling van de kosten. Er zijn nog teveel onduidelijkheden om dit effect te kwantificeren. Met deze verhoging achten wij het verantwoord om het risico te handhaven op € 50.000 met eens kans van 50% dat zich dit voordoet.

Jaarrekening 2022:

Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan. We hebben alles kunnen opvangen in de begroting.

4. Sociale woningbouw

Begroting 2022:

Dit betreft het risico op afboeken van de boekwaarde van het Connexxionterrein in verband met het realiseren van sociale woningbouw op deze locatie. Of daar sociale woningbouw gaat komen of dat het terrein een andere bestemming gaat krijgen is nog niet bekend. Wel hebben we te maken met een boekwaarde die in welke ontwikkeling dan ook betrokken moet worden. Afhankelijk van welke ontwikkeling het gaat worden, zal het bedrag van het verlies hoger of lager zijn. De kans dat de volledige boekwaarde moet worden afgeboekt is daarom bij begroting 2019 bijgesteld naar 50%. Deze inschatting blijft nu ongewijzigd. Met een boekwaarde van € 1.050.000 komt het incidentele risico voor deze post uit op € 525.000.

Jaarrekening 2022:

Dit risico is met de jaarrekening 2021 reeds afgehandeld.

5. ICT

Begroting 2022:

ICT - CIO Office

De BVO Rijn en Braassem (BVO) verzorgt de uitvoering van onze ICT. Om de BVO opdrachten en kaders mee te geven over welke ICT de gemeentes nodig hebben, is door de gemeente Alphen aan den Rijn besloten om tot oprichting van het CIO Office over te gaan. Het CIO Office is als het ware een “strategische denktank” op ICT-gebied. De inzet van het CIO Office draagt bij aan een uniform applicatielandschap.

De gemeente Kaag en Braassem is nu in gesprek met de gemeente Alphen aan den Rijn om te onderzoeken of en hoe wij aan kunnen sluiten bij het CIO Office. De voorwaarden en kosten maken ook onderdeel uit van het gesprek.

De verwachting is dat aansluiting door de gemeente Kaag en Braassem bij het CIO Office noodzakelijk is. Dit om de BVO goed haar werk te kunnen laten doen, ook voor ons. Daarnaast zorgt een uniform applicatielandschap voor schaalvoordeel en kostenbesparing.

De financiële impact is nog niet duidelijk. De totale kosten van het CIO Office bedragen op dit moment ca. € 750.000. Het is nog niet duidelijk in welke omvang de gemeente Kaag en Braassem van het CIO

office gebruik gaat maken. Ook is nog niet duidelijk of én zo ja, in welke mate de gemeente Kaag en Braassem kosten in rekening gebracht gaat krijgen van het CIO Office. Vandaar dat hiervoor in 2022 e.v. een pm-post is opgenomen in de risicoparagraaf.

Wel duidelijk is dat de rol en het budget van de Chief Information Security Officer (CISO) en het budget voor de securitykosten voor 2022 uit de BVO-begroting zijn gehaald. De CISO en security zijn onderdeel van de CIO Office en hebben een totaal budget van € 180.000 voor de beide deelnemers. Voor de gemeente Kaag en Braassem betekent dit dat € 36.000 naar de gemeentelijke begroting is teruggevloeid ter dekking van deze CISO- en securitykosten. Deze verschuiving van de BVO naar de CIO Office heeft geen budgettaire gevolgen.

Jaarrekening 2022:

Het risico heeft zich niet voorgedaan. De oprichting van het CIO Office gaat definitief niet door.

ICT - kostenverdeling

Begroting 2022:

Op dit moment bedraagt de verdeling van de kosten van de BVO- begroting 80/20. In 2023 zal verder worden onderzocht wat een eerlijke verdeling is van de kosten over de gemeenten Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn. Wat de uitkomst van dit onderzoek zal zijn, is nog niet bekend. Dit kan positief voor ons uitvallen, maar ook negatief. Vanwege deze onbekende verandering is een pm-post opgenomen.

Jaarrekening 2022:

Voor wat betreft het jaar 2022 heeft dit risico zich niet voorgedaan. Dit punt blijft daarentegen wel een risico. Er is nog geen duidelijkheid over. Echter is de verwachting dit in de komende jaren gewijzigd zal worden in het nadeel van de gemeente Kaag en Braassem.

6. Kunstwerken - Noorderhemweg

Uit de inspectie van 2018 komt naar voren dat in 2022/2023 onderhoud nodig is aan de Noorderhemweg. De omvang van de onderhoud bedraagt naar verwachting ca € 1,5 miljoen en maakt dat de constructie weer 20 tot 30 jaar mee kan gaan. Ook is een globale berekening gemaakt van de kosten bij vervanging. Deze is een factor 2 tot 3 groter dan het onderhoud maar dan heeft de brug een levensduur van ca 100 jaar. De werkzaamheden moeten binnen ca 10 jaar gebeuren.

Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan de inrichting van het project Braassemerland. Uit de inrichting van Braassemerland komt naar voren dat er mogelijk verkeer afgewikkeld dient te worden over de Noorderhemweg. Bij inbreiding van het Braassemerland bestaat er het risico dat de Noorderhemweg verbreed dient te worden. Dan zal de omvang van de investering, afhankelijk van de keuze, liggen op 4 tot 6 keer de omvang van groot onderhoud. Voor een raadsvoorstel is het noodzakelijk te weten wat Braassemerland straks nodig heeft, zodat het juiste budget kan worden aangevraagd. Heel binnenkort wordt de raad hierover geïnformeerd via een brief. Afhankelijk van de noodzaak tot verbreding van Braassemerland wordt een raadsvoorstel aan de raad gepresenteerd.

Constructieve veiligheid

In het beheersplan kunstwerken 2021/2024 is het onderzoek naar de constructieve veiligheid van diverse kunstwerken benoemd. De eerste kunstwerken (bruggen Floraweg) zijn onderzocht en dit leidt tot het nemen van maatregelen van gewichtsbepierking met als uiteindelijke noodzaak het herstellen/vervangen van kunstwerken. Voor de komende jaren staan diverse onderzoeken gepland. Dit kan leiden tot extra noodzakelijke investeringskredieten voor het vervangen van diverse kunstwerken binnen de gemeente Kaag en Braassem.

Jaarrekening 2022:

In het beheersplan kunstwerken 2021/2024 is het onderzoek naar de constructieve veiligheid van diverse kunstwerken benoemd. De eerste kunstwerken (bruggen Floraweg) zijn onderzocht en dit leidt

tot het nemen van maatregelen van gewichtsbepierking met als uiteindelijke noodzaak het herstellen/vervagen van kunstwerken. In 2022 heeft dit niet tot extra kosten geleid.

In de tweede helft van 2022 zijn de risico's op bruggen geraamd en worden in 2023 geüpdatet door een externe partij . Er wordt dan een nieuw onderhoudsplan 2024-2028 opgesteld. Dit kan leiden tot extra noodzakelijke investeringskredieten voor het vervagen van diverse kunstwerken binnen de gemeente Kaag en Braassem.

7. Wethouderspensioren

Begroting:

De pensioenverplichting die een gemeente heeft voor (ex-) wethouders wordt jaarlijks geactualiseerd aan de hand van de op dat moment geldende rentestand. De huidige lage rentestand brengt extra kosten met zich mee voor het op peil houden van de pensioenvoorziening. Met een nieuw college in 2022 kunnen de kosten toenemen door benoeming van nieuwe wethouders. Op dit moment is onbekend wat de verkiezingsuitslag zal zijn en wat dit dus betekent voor het aantal deelnemende wethouders in het APPA-fonds en de daarbij behorende verplichtingen voor de gemeente Kaag en Braassem.

Jaarrekening:

Het college kent vier wethouders waarvan drie nieuw benoemde wethouders. Hiervoor zijn middelen aan de voorziening gedoteerd. Echter is aan de hand van de actuele actuariële waarberekening een lager bedrag opgenomen in de voorziening. Uit de actuariële waarberekeningen bleek een lager bedrag nodig dan aanvankelijk zodat er een voordeel is ontstaan.

8. Wethouders – wachtgeld

Begroting:

In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen en vinden er mogelijk wisselingen plaats binnen het college van burgemeester en wethouders. Bij wisselingen bestaat een risico dat de huidige wethouders aanspraak maken op wachtgeld. Deze kosten komen voor rekening van de gemeente. Op dit moment is onbekend wat de verkiezingsuitslag zal zijn en wat dit dus betekent voor de zittende wethouders en de mate waarin vanaf 2022 aanspraak zal worden gemaakt op wachtgeld.

Jaarrekening:

Dit risico heeft zich niet voorgedaan. Een voormalig wethouder ontvangt wachtgeld.

9. Bestrijding essentaksterfte/kastanjabloedingsziekte

Begroting:

De essen in de gemeente zijn aangetast door essentaksterfte en kastanjes door de kastanjabloedingsziekte. Ieder jaar komt de boom in een nieuwe ziektefase. Het verloop van de ziekte wordt nauwkeurig gemonitord. Zieke bomen worden verwijderd, als deze een gevaar (gaan) vormen voor de veiligheid. Naarmate de ziekte verder verloopt, wordt de kans op verwijderen groter. De maximale impact is incidenteel en wordt ingeschat op € 85.000, de kans is 50%, we schatten dit risico in op € 43.000.

Jaarrekening:

Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan.

10. Openbaar groen

Begroting:

Begin 2020 is het IBOR 2020-2024 vastgesteld. Het nieuwe IBOR is grotendeels ongewijzigd vastgesteld. De beschikbare budgetten zijn na vaststelling structureel opgehoogd met € 32.000. Daarnaast is het budget in 2020 incidenteel opgehoogd vanuit Focus met Ambitie met € 100.000. Daarmee was het budget voor 2020 toereikend en heeft dit risico zich niet voorgedaan. Ook voor 2021 is het budget incidenteel opgehoogd vanuit Focus met Ambitie. Daarom is het risico voor 2021 op € 0

ingeschat. Voor 2022 e.v. is het risico niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2021 en blijft daarmee op € 136.000 met een kans van 90%.

Jaarrekening 2022: Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan.

11a. Wegen, areaaluitbreiding IBOR wegen

Begroting:

- Het extra areaal dat door ontwikkelingen naar ons toe komt is niet volledig bekend aangezien dat afhankelijk is van anterieure overeenkomsten. Daarbij is het moment waarop de overdracht plaats gaat vinden niet in beeld.
- Door uitbreiding van het areaal en het niet synchroon meestijgen van budgetten kan er in verhouding minder onderhoud worden uitgevoerd.
- In het IBOR hebben we die planningen beter bij elkaar gebracht, maar een deel is pas later bekend als gevolg van de afspraken tussen partijen

Jaarrekening:

Afgelopen jaar zijn er geen nieuwe ontwikkelingen opgeleverd waardoor het financiële risico in gevolg van areaaluitbreidingen niet is voorgekomen

11b. Wegen, Herenweg en dijkwegen

Begroting

Het hoogheemraadschap van Rijnland heeft diverse projecten gestart die ook op onze wegen van invloed zijn. Deze zaten niet in onze planningen aangezien ze voor ons niet zelfstandig een probleem zijn;

- Het verzwaren en uitvoeren van onderhoud aan keringen tekent zich onder andere door zetting af op wegen op en nabij keringen. Door de diversiteit van de grondsamenstelling en het afwijken van aangeleverde meerjarenplannen kunnen we de hieruit voortvloeiende kosten niet kwantificeren.
- Door schaalvergroting van bedrijven gelegen aan ondergeschikte wegen gaat de kwaliteit van deze wegen harder achteruit dan voorzien.
- Bij onderhoud en reconstructies wordt er vaak door bijvoorbeeld participatie besloten de wegen anders in te richten. Wat hogere kosten met zich mee brengt in aanleg maar met name voor beheer en onderhoud.
- De klimaatsverandering tekent zich af op wegen met name op keringen. Vorig jaar hebben we dat kunnen zien door de extreme droogte.
- Algemeen. Veel wegen zijn aangelegd op een fundering van hoogovenslakken. Diktes en milieu hygiënische kwaliteit hiervan variëren sterk waardoor er bij reconstructie en onderhoud de financiële consequenties sterk uiteenlopen.

Jaarrekening

In 2022 zijn er geen projecten van Rijnland uitgevoerd welke invloed hebben gehad op ons wegen areaal. Wel heeft zich recent een uitwerking van een eerder project gemanifesteerd aan de Veenderdijk in Rijpwetering. Na een dijkverzwaring zijn er scheuren in het asfalt ontstaan. Om de situatie veilig te houden is er een noodoplossing door de buitendienst gerealiseerd. Hiermee verwachten wij dat het probleem voor de nabije toekomst is verholpen. Het is echter niet ondenkbaar dat de weg opnieuw geasfalteerd moet worden terwijl dit eigenlijk niet aan de orde was. De resterende risico's die eerder zijn benoemd zijn sporadisch opgetreden maar hebben op dit moment geen financiële impact

11c. Grietpolderweg

Begroting

In het Dorpshart Leimuiden worden door Smits Bouwbedrijf (SBB) eengezinswoningen, appartementen, commerciële ruimten en een dorpshaven gerealiseerd. Voor de realisatie en bereikbaarheid van de haven is er in de Grietpolderweg een brug gerealiseerd. De Grietpolderweg moet aansluiten op deze brug en moet hiervoor deels opgebroken en opnieuw opgebouwd worden. De ontwikkelaar draagt de weg en de brug, inclusief openbare ruimte rondom woningen, na realisatie over aan de gemeente.

De Grietpolderweg is gelegen op een veendijk van het hoogheemraadschap van Rijnland (HHR). Om de weg te laten aansluiten op de nieuw gerealiseerde brug moeten er grondlichamen (taluds) aangebracht worden waarop de weg kan worden aangelegd. Uit berekeningen is gebleken dat de aannames die bij het opstellen van het ontwerp en aannemingscontract zijn bepaald, niet overeenkomen met de daadwerkelijke situatie. De weg zal, als deze conform het oorspronkelijke ontwerp wordt gerealiseerd, een ongewenst grote zetting krijgen (samendrukken van de grond door voorbelasting). Door deze zetting is het ongewenst om de weg aan te leggen omdat dit kan leiden tot een onveilige situatie.

Tussen SBB, HHR en gemeente is er een geschil ontstaan wie verantwoordelijk is voor de ontstane situatie en het herstel daarvan. Na een lange periode van overleg en onderzoeken zijn SBB en de gemeente tot een overeenkomst gekomen waarin in eerste instantie de kosten 50/50 verdeeld worden. Daarnaast is er de afspraak gemaakt dat de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen te Utrecht zich over de zaak zal moeten buigen en uitspraak zal moeten doen over wie er aansprakelijk is en de volledige kosten zal moeten dragen. Er bestaat een risico dat de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen SBB in het gelijk stelt en dat de gemeente verantwoordelijk is voor de totale kosten. Op dit moment zijn de kosten geraamd op ca. € 614.000. In de brief van ons college aan uw raad heeft u kunnen lezen dat SBB voornemens is de opdracht te verstrekken aan Strukton. Hiermee zal waar mogelijk een optimalisatie (versnelling) in het werk worden doorgevoerd. De definitieve kosten zijn op dit moment nog niet bekend, deze zullen snel volgen. Nu het werkplan inzichtelijk is en de definitieve kosten snel volgen, zullen partijen samen met hun juridisch adviseurs het juridisch traject verder op starten en zo nodig de Raad van Arbitrage in Bouwgeschillen te Utrecht vragen zich over de zaak te buigen en uitspraak te doen over wie er aansprakelijk is en wie de kosten zal moeten dragen. Wij kunnen in het meeste negatieve scenario het bedrag ter grootte van ca. € 614.000 dekken uit het begrotingsresultaat 2021.

Jaarrekening 2022

Het risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan

SBB en de gemeente zijn momenteel minnelijk in gesprek. De uitkomst van dat gesprek zal bepalen of de gang naar de RvA ingezet wordt.

Indien dat het geval is, dan zal de procedure bij de RvA in 2023 opgestart worden.

12. Implementatie Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet betekent een volledige herziening van de wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving. De regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden gebundeld. De wet zou medio 2019 in werking treden, en is als gevolg van de coronacrisis opnieuw uitgesteld. Momenteel is de verwachting dat de Omgevingswet medio 2022 in werking treedt. Naast de brede herziening van de regelgeving vraagt de Omgevingswet ook om een andere werk- en denkwijze van overheden, inwoners en bedrijven. Integraal werken en meer ruimte voor initiatieven zijn belangrijke uitgangspunten. Ondanks het uitstel gaat Kaag en Braassem door op de ingeslagen weg met de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Er staat inmiddels een stevig fundament waarop de komende tijd verder wordt gebouwd.

De rijksoverheid betaalt de investeringskosten die samenhangen met de wet zoals de centrale digitale voorzieningen. Gemeenten moeten zelf de kosten dragen voor de transitie naar het werken met de nieuwe wetgeving. De omslag in wetgeving vraagt om een zorgvuldige voorbereiding in de gemeente. Dat geldt voor de aanpassing van (digitale) systemen, het voorbereiden van de nieuwe visie, plannen en vergunningstrajecten en om verandering in houding en dienstverlening. De VNG heeft een rekenmodel ontworpen waarmee gemeenten een eerste indicatie kunnen krijgen van kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Het model werkt op basis van gemeentegrootte en omvat de visie- en planvorming, de instrumenten, dienstverlening, werkprocessen, opleidingen en de informatiearchitectuur. De uitkomsten zijn in deze fase slechts indicatief op te vatten. De doorrekening

voor Kaag en Braassem resulteert in een bedrag van € 2,4 miljoen voor de invoeringskosten tot en met 2024.

Afhankelijk van de concrete veranderopgave in Kaag en Braassem zijn de invoeringskosten en exploitatielasten op een later moment meer exact in beeld te brengen. Vooralsnog nemen we dit bedrag op als een risicoreservering onder aftrek van de werkelijke bestede bedragen van 2017-2020 (€ 538.479) en de jaareinde verwachting voor 2021 (totaal € 277.392, inclusief de overheveling vanuit 2020 en het extra bedrag voor de ICT). In de begroting is nog geen raming voor 2022 opgenomen. Zodra bekend is wat hiervoor benodigd is, zal ons college een apart budgetvoorstel aan uw raad voorleggen. Gebaseerd op het rekenmodel worden de overige implementatiekosten voor 2022 tot en met 2024 nog ingeschat op € 1.584.000. Tot er nieuwe (betere) berekeningen bekend zijn, gaan we uit van de bestaande berekeningen.

Jaarrekening 2022:

In 2022 is er € 200k beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. Hiervan is € 136.230 besteed aan medewerkers en omgevingsplannen. Naast het bedrag dat in 2022 in de begroting is opgenomen, blijft voor 2023 e.v. een bedrag gelabeld van € 2.400.000 (totaal raming implementatie) -/- € 949.049 (werkelijk besteed in 2017 t/m 2022) -/- € 227.520 (begroot in 2023) = € 1.223.431,-

13. Werk en inkomen DVO

Begroting 2022

Voor de uitvoering van de taken Werk en inkomen hebben wij als gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met Alphen aan den Rijn. Deze DVO is voor onbepaalde tijd afgesloten, maar de financiële afspraken voor de uitvoering van de DVO lopen af per 2022. Dit betekent dat nieuwe afspraken moeten worden gemaakt voor 2022 en volgende jaren. De huidige afspraken zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting van Rijnvicus 2018-2021. Het is de verwachting dat de huidige afspraken niet meer afdoende zullen zijn en dat de kosten voor de uitvoering van de DVO daarom gaan toenemen per 2022. In onze begroting 2022 is hier rekening mee gehouden en wij hebben een inschatting gemaakt. De gesprekken over de prijsafspraken zijn nog niet afgerond en mogelijk is het extra budget in de begroting 2022 e.v. niet afdoende, vandaar ook hier een pm.

Jaarrekening 2022

De gesprekken over de prijsafspraken zijn afgerond en verwerkt in de begroting 2023 e.v. Met de voortgangsmonitor 2022 is er 37k bijgeraamd omdat de werkelijke aantallen uitkeringsgerechtigden in 2022 hoger lagen dan begroot.

14. Werk en inkomen BUIG

Begroting 2022

In de afgelopen jaren, in tijden van economische groei hadden we steeds te maken met een afnemend aantal bijstandsontvangers en daarmee ook lagere kosten voor de bijstandsuitkeringen. Omdat de vergoedingen waren gebaseerd op een driejaarsgemiddelde en de aantallen daalden, leverde dit in de afgelopen jaren voordelen op. In de najaarsrapportage van 2019 zijn de kostenramingen in verband met de bijstandsuitkeringen (en de bijbehorende doeluitkeringen van het Rijk) structureel met € 200.000 verlaagd.

In 2021 hebben we te maken met een forse toename van het aantal bijstandsontvangers en verwachten we per saldo een hogere last van € 400.000 ten opzichte van de begroting 2021. Ook voor 2022 wordt nog steeds een hoog aantal bijstandsontvangers verwacht. Daarnaast wordt in 2021 de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Alphen aan den Rijn herzien. In de op 13 september gepresenteerde bijstelling was rekening gehouden met een toename van het aantal bijstandsontvangers én met hogere kosten als gevolg van de (nog af te sluiten) nieuwe dienstverleningsovereenkomst.

Terecht gaf u de suggestie van meer inkomsten in de toekomst in verband met een mogelijke vangnetuitkering. De mogelijkheden zijn ook nagegaan, maar voor 2021 en 2022 kunnen wij niet voor een vangnetuitkering in aanmerking komen, omdat wij niet aan de voorwaarden hiervoor voldoen. Dit komt doordat de overschotten in voorgaande jaren hoger waren dan de tekorten waar we nu mee te maken hebben.

Naar aanleiding van uw opmerking tijdens de Context-en-Kadersavond over de vangnetuitkering én uw opmerking over het voorzichtig begroten, hebben wij nogmaals naar deze bijstelling in onze begroting gekeken. Wat daarbij opviel, was dat de uitkering vanuit het Rijk in het meerjarenbeeld gelijk was gehouden. Wij hebben nieuwe berekeningen gemaakt van de Rijksbijdrage op basis van de prognoses in 2021. Deze geactualiseerde berekeningen hebben een positief effect op het meerjarenbeeld ten opzichte van het beeld bij de Richtbrief 2022.

Wat we wel zien is een risico op toenemende uitgaven: De uitgaven nemen toe omdat het aantal bijstandsontvangers toeneemt ten gevolge van de huidige Covid19 crisis.

Als we uitgaan van het beeld van 2020 dan moet er rekening gehouden worden met ongeveer 300 uitkeringen.

De financiële impact hiervan, bij een gelijkblijvend BUIG-budget van het rijk, is berekend op € 190.000. Met de kans van 70% dat dit zich voordoet wordt een incidenteel risico van € 133.000 opgenomen. Deze is incidenteel omdat vanaf 2023 verwacht wordt dat de balans tussen de doeluitkering en de uitgaven weer bereikt is.

Jaarrekening 2022:

Met de voortgangsmonitor is er 667K bijgeraamd voor het aantal uitkeringsgerechtigden en het macro budget BUIG.

15. Verbonden partijen - algemeen

Begroting 2022

In de afgelopen jaren is het regelmatig voorgekomen dat wij als gemeente werden geconfronteerd met structurele begrotingswijzigingen bij onze verbonden partijen door uitbreiding van taken of andere oorzaken, die een grotere impact hadden op onze begroting dan de afgesproken indexatie. Met name als dit om structurele zaken gaat, hebben de verbonden partijen hiervoor onvoldoende reserves om deze toegenomen kosten te dekken. Wij hebben hiervoor in de Richtnota 2022 een risicoreservering opgenomen van 2,5 % van de totale bijdragen aan de verbonden partijen. De totale bijdragen aan de verbonden partijen bedraagt in de Richtnota 2022 bijna € 8 miljoen en met een kans van 50% dat een verhoging zich bij alle partijen voordoet, is dit gekwantificeerd op € 100.000 structureel.

Jaarrekening 2022:

Het risico heeft zich in 2022 vooralsnog niet voorgedaan. De verbonden partijen zijn binnen begroting gebleven. Nog niet alle jaarrekeningen zijn definitief binnen

NIEUWE RISICO'S, ONTSTAAN IN 2022 MET MOGELIJK EFFECT OP HET MEERJARENBEELD

Onderstaand een inventarisatie en toelichting van de risico's die in 2021 na de inventarisatie bij de begroting 2022 zijn ontstaan of gewijzigd. Deze zijn:

Effecten oorlog in Oekraïne en opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De oorlog in Oekraïne heeft ook gevolgen voor Nederlandse gemeenten. Dat kan gaan om opvang van vluchtelingen door gemeenten en particulieren, ondersteuning van Oekraïners die momenteel in Nederland verblijven, risico's voor digitale veiligheid en economische sancties voor Russische bedrijven. Uiteraard via het nieuws, maar concreet via de VNG en het ministerie van Justitie en Veiligheid worden wij als gemeente op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en uit te voeren regelingen. Het kabinet heeft gesteld dat het de kosten vergoedt die gemeenten (zullen) maken en dat gemeenten er financieel niet op achteruit mogen gaan. Samen met partners binnen en buiten het rijk (waaronder de VNG en een aantal gemeenten) werkt het kabinet aan financiering van de opvanglocaties en bijhorende kosten. De VNG pleitte voor een compensatie op declaratiebasis. Het kabinet heeft besloten te werken met een hybride financieringssysteem. Het vertrekpunt van de financiering is: normkosten (een vast bedrag per gerealiseerde plek per dag) waar mogelijk, feitelijke kosten waar nodig. Het ministerie van JenV ontwikkelt hiervoor een ministeriële regeling in afstemming met de VNG. De normkosten worden gemonitord zodat duidelijk wordt of de voorziene vergoeding volstaat of naar boven moet worden bijgesteld. Hoe de te ontwikkelen ministeriële regeling voor ons uitpakt is nog niet bekend.

Naast de kosten voor de opvang van vluchtelingen heeft de oorlog ook economische effecten. Dit kan ook effecten gaan hebben op de werkgelegenheid of zoals hierboven aangegeven op de digitale veiligheid en eventuele kosten die dit tot gevolg kan hebben. Wat de effecten op de langere termijn zijn, is op dit moment nog niet in te schatten.

Kostenstijgingen gas en elektra en benzine

Voor de levering van gas en elektra hebben wij contracten afgesloten die lopen tot en met 2024 en wij lopen op dit moment geen risico op hogere lasten.

Op dit moment worden we geconfronteerd met stijgende tarieven voor benzine. Uiteraard zullen wij binnen de buitendienst de ritten tot een minimum beperken en streven naar een efficiënte inzet van onze tractie. Desondanks zien wij dat de kosten voor tractie oplopen en wij verwachten in 2022 een overschrijding van het budget. In de Voortgangsmonitor 2022 zal dit leiden tot een begrotingswijziging. Op dat moment zal blijken of we deze extra kosten op kunnen vangen door meevallers elders of dat de wijziging ten laste van het geraamde begrotingsresultaat zal komen. Bij het opstellen van de Richtnota zullen wij een inschatting maken of de kostenstijging structureel van aard is en omgezet moet worden in een structurele budgetaanpassing.

RISICO-INVENTARISATIE EN KWANTIFICERING

Het inventariseren en kwantificeren van risico's heeft conform het bepaalde in de Nota R&W plaatsgevonden. Onderstaand is een overzicht opgenomen, waarbij ook rekening is gehouden met de hiervoor geschetste ontwikkelingen in het verslagjaar 2022 ten opzichte van de begroting.

Categorieën risico's met financiële consequenties:

bedragen* € 1000

Omschrijving risico per categorie	Kans Risico klasse	Gevolg Raming schade	Risico (kans x gevolg) Incidenteel	2022	2023	2024	2025
Totaal risico's							
Financieel							
1. Wmo	50%	165	83	0	0	0	0
2. Reguliere jeugdhulp		pm	0	0	pm	pm	pm
3. JB/ JR en gesloten jeugdhulp	50%	50	0	25	25	25	25
4. Sociale woningbouw	50%	1.050	525	0	0	0	0
5. Ict				pm	pm	pm	pm
6. Kunstwerken - Noorderhemweg				pm	pm	pm	pm
7. Wethouderspensioenen				pm	pm	pm	pm
8. Wethouders – wachtgeld			pm				
Product/ diensten							
9. Bestrijding essentaksterfte/ kastanje bloedingsziekte	50%	86	43	0	0	0	0
10. Openbaar groen	90%	136		122	122	122	122
11a. Wegen, areaal uitbreiding IBOR wegen				pm	pm	pm	pm
11b. Wegen, Herenweg en dijkwegen			pm				
11c. Grietpolderweg	50%	614	307				
12. Implementatie omgevingswet		2.400	1.584	0	0	0	0
13. Werk en Inkomen DVO				pm	pm	pm	pm
14. Werk en Inkomen Buig	70%	190	133				
Verbonden partijen							
15. Algemeen	50%	200		100	100	100	100
16. De Tweesprong				146	73	0	0
Gekwantificeerde risico's			2.675	393	320	247	247

CONCLUSIE WEERSTANDSVERMOGEN BIJ GESIGNALEERDE RISICO'S

Op 14 januari 2019 heeft uw raad de ondergrens van de ratio voor het structurele weerstandsvermogen bepaald op minimaal 1. Met een kader van minimaal 1 zijn de structurele risico's voldoende afgedekt, zonder dat er direct moet worden gesneden in bestaand beleid.

Voor de incidentele risico's is bepaald dat de algemene reserve binnen onze gemeente zodanig groot moet zijn, dat de solvabiliteit minimaal 20% is. De beoordeling van de solvabiliteit komt verderop in deze paragraaf aan de orde bij de beoordeling van de financiële kengetallen.

Afweging van de beschikbare weerstandscapaciteit versus de gekwantificeerde risico's in deze paragraaf leidt tot onderstaande conclusie:

Bedrag * €1.000

	Incidenteel	2022	Structureel 2023	2024	2025
Beschikbare weerstand (obv begr 2022ev en door raad vastgestelde besluiten)	26.242	1.835	515	-422	-316
Benodigde weerstand	2.675	393	320	247	247
Ratio	9,81	4,67	1,61	-1,71	-1,28

CONCLUSIE

- Incidenteel voldoet de ratio ruim aan de door uw raad vastgestelde norm. Met een algemene reserve van € 26 miljoen komt de solvabiliteit eind 2022 uit op 42%. Zie hiervoor ook het financiële kengetal over solvabiliteit in deze paragraaf.
- Structureel voldoet de ratio de eerste jaren van het meerjarenperspectief. Vanaf 2024 is het verwachte resultaat negatief, waardoor ook de weerstandsratio negatief is. De weerstandsratio voldoet daarmee niet aan de door uw raad vastgestelde ratio. Dit komt door het laatste raadsbesluit inzake de te verwerken extra kosten voor de Jeugdzorg. In deze cijfers zijn de effecten van de Meicirculaire en de andere ontwikkelingen bij de Richtnota nog niet verwerkt. Bij de Richtnota zullen wij een compleet beeld schetsen met de dan actuele cijfers, zodat uw raad weloverwogen besluiten kan nemen om de weerstandsratio op minimaal 1 te handhaven, ook in 2024 en verder.

De grondslagen voor berekening van de ratio's worden hierna per onderwerp toegelicht.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit wordt onderscheiden in incidentele en structurele capaciteit, zoals vermeld in de Nota R&W:

Incidentele weerstandscapaciteit

Bedrag * €1.000

A. Incidentele weerstandscapaciteit	
1. De algemene reserve	26.242
2. Bestemmingsreserves (reserve grondexploitatie niet gelabeld deel)	0
Beschikbare weerstandscapaciteit:	26.242
3. Stille en geheime reserves:	0
Theoretische weerstandscapaciteit:	26.242

Toelichting incidentele weerstandscapaciteit:

1. De algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2022 afgerond € 26 miljoen.

2. Bestemmingsreserves

De gemeente beschikt over een bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie van € 9,6 miljoen (saldo 31-12-2022). Deze reserve moet voldoende van omvang zijn om de berekende risico's bij verliesgevende plannen af te dekken. In de reserve bouwgrondexploitatie is rekening gehouden met de berekende omvang van deze risico's. Het volledige saldo is hierdoor voor deze risico's gelabeld.

3. Stille en geheime reserves

We spreken van stille reserves indien activa lagere balanswaarden hebben dan de werkelijke waarde. Geheime reserves zijn activa die helemaal niet meer op de balans staan (boekwaarde nihil) maar die mogelijk nog wel een restwaarde hebben in het economisch verkeer. Hieronder zijn deze activa in twee onderdelen vermeld:

3.1 Gronden:

Binnen de bouwgrondexploitaties zijn op dit moment een tweetal grondexploitaties die bij afsluiting naar verwachting een positief resultaat opleveren. Dit zijn voormalig gemeentehuis met een verwacht positief resultaat van € 972.273 en Regenboogweg NWN met een verwacht positief resultaat van € 197.896. Dit resultaat kan nog hoger of lager uitvallen. Als we met het totale risico van € 195.000 rekening houden, dan blijft er een stille reserve over van € 975.169. De grondexploitatie van het voormalig gemeentehuis wordt naar verwachting eind 2023 afgesloten. Afhankelijk van het werkelijk resultaat op dat moment vallen deze middelen dan vrij. Daarnaast kan er nog sprake zijn van stille reserve bij de overige gronden. Deze zijn echter beperkt en niet direct beschikbaar. Bovendien fluctueert de marktwaarde en zijn de

verkoopkosten op dit moment ook niet goed in te schatten. Voorzichtigheidshalve is de stille reserve hiervoor nu nog niet meegerekend als mogelijke buffer voor incidentele risico's.

3.2 Opstallen:

Gebouwen die niet meer van belang zijn voor de gemeentelijke bedrijfsvoering kunnen worden afgestoten. Voor deze panden zal na verkoop de economische waarde kunnen worden toegevoegd aan de vermogenspositie voor het deel waarmee deze de boekwaarde overstijgt.

Voor overige activa is het niet goed mogelijk de in de waarden aanwezige stille of geheime reserves te bepalen, omdat de waarde sterk afhankelijk is van de gebruiksmogelijkheden en de marktvraag.

Structurele weerstandscapaciteit:

	Bedrag * €1.000			
	2022	2023	2024	2025
B. Structurele weerstandscapaciteit				
Begrotingsruimte (MJB begroting 2022, incl effecten septembercirculaire en RB extra geld jeug)	1.835	515	-422	-316
Beschikbare weerstandscapaciteit:	1.835	515	-422	-316
Onbenutte belastingcapaciteit	3.029	3.029	3.029	3.029
Theoretische weerstandscapaciteit:	4.864	3.544	2.607	2.713

Toelichting structurele weerstandscapaciteit

De begrotingsruimte/buffer

In de begrotingsruimte is de vastgestelde Begroting 2022, inclusief effecten septembercirculaire als uitgangspunt genomen. Daarnaast zijn ook de effecten op de gemeentelijke exploitatie van door de raad genomen besluiten in de periode ná het vaststellen van de begroting meegenomen. Dit betreft de begrotingswijziging behorende bij het raadsbesluit over de extra gelden van de jeugdzorg van 23 maart 2022.

De onbenutte belastingcapaciteit

Jaarlijks wordt in de Mei/junicirculaire het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 vastgesteld. Dit zogenaamde redelijk peil is voor 2022 vastgesteld op 0,1800. Uitgaande van de laatst vastgestelde WOZ-waarden en de verwachte opbrengsten OZB 2022 is het gewogen gemiddelde tarief voor Kaag en Braassem berekend op 0,1162. De onbenutte belastingcapaciteit kan dan als onderstaand worden berekend:

Berekening werkelijk gewogen gemiddelde tarief voor toelating tot artikel 12	laatste taxatiewaarde
WOZ-waarde woningen	€ 4.210.939.000
WOZ-waarde niet woningen eigenaren en gebruikers samen	534.234.000
Geraamde OZB-opbrengst obv totaal WOZ-waarde	5.754.000
Geraamde onderdekking reiniging/ afvalstoffen	241.550
Geraamde onderdekking riolering	-
Geraamde OZB-opbrengst gecorrigeerd voor onderdekking	5.512.450
Gewogen gemiddelde OZB-tarief	0,1162
Onbenutte belastingcapaciteit t.o.v. het redelijk peil/ "toelatingstarief artikel 12"	
Redelijk peil conform meicirculaire 2021 voor toelating artikel 12	0,1800
Werkelijk gewogen gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente Kaag en Braassem	0,1162
Verschil (=weerstandtarief)	0,0638
Onbenutte belastingcapaciteit (=weerstandtarief * totale WOZ-waarde)	€ 3.028.861

FINANCIËLE KENGETALLEN

Al een aantal jaren maken de financiële kengetallen vast onderdeel uit van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van gemeentelijke jaarrekeningen. Er is vanuit het BBV geen normering aangegeven waaraan deze kengetallen kunnen worden getoetst. De provincies hebben in 2016 gezamenlijk met het ministerie van Binnenlandse Zaken signaleringswaarden benoemd. Deze signaleringswaarden passen wij hieronder toe bij de beoordeling van de kengetallen op zich en geven een indicatie over de financiële situatie van onze gemeente.

Algemeen beeld

Op basis van onderstaande beoordelingen kan worden geconcludeerd dat onze gemeente in het verslagjaar 2022 een redelijke tot goede financiële positie heeft. Vier van de zes kengetallen vallen in de minst risicovolle categorie en scoren daarmee “groen”. Pas als er meerdere kengetallen in de meest risicovolle categorie vallen, kan dit wijzen op een zwakke financiële positie. De aandacht richt zich op basis van onderstaande beoordeling vooral op de kengetallen solvabiliteit (oranje) en belastingcapaciteit (rood). Dit totaalbeeld is gelijk met het totaalbeeld van de afgelopen jaren. In de “Notitie solvabiliteit en schuldenlast”, besproken in de raadswerkgroep financiën van 8 maart 2017, hebben wij aandacht geschonken aan de drie kengetallen die betrekking hebben op de schuldenpositie van onze gemeente: de netto schuldquote, de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen en de solvabiliteit. Ook hebben we hierin een viertal maatregelen toegelicht, ter verbetering van deze posities.

Onderstaande kengetallen geven alleen een beeld over het verslagjaar (begroot en werkelijk) en het voorgaande verslagjaar. In de begroting wordt het meerjarig toekomstbeeld geschetst. Onderstaand hebben we hier wel aandacht aan besteed door steeds in te gaan op het perspectief per kengetal. Dit hebben we gedaan omdat we verwachten dat de schuldenpositie oploopt als gevolg van geplande grote investeringen voor onder meer onderwijshuisvesting, riool, wegen en het Masterplan Sportpad.

Om uw raad een goed afgewogen besluit te kunnen laten nemen zijn bij de presentatie en besluitvorming over het Masterplan Sportpad de effecten hiervan op de kengetallen aan uw raad gepresenteerd en zullen wij deze kengetallen ook steeds actualiseren bij vervolgbesluiten.

Het totaaloverzicht aan financiële kengetallen geeft het volgende meerjarenbeeld:

Jaarverslag jaar 2022	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
netto schuldquote	70%	110%	49%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	97%	37%
solvabiliteitsratio	34%	24%	42%
structurele exploitatieruimte	9%	1%	10%
grondexploitatie	11%	11%	7%
belastingcapaciteit	118%	114%	114%

1. Netto Schuldquote

In dit kengetal wordt het bedrag van de financieringsmiddelen (schulden) minus de financiële activa (vorderingen) uitgedrukt in % van de totale baten in het jaar.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
netto schuldquote	70%	110%	49%

Inzicht

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de netto schuldenlast uitgedrukt in een percentage van de totale baten exclusief reservemutaties.

Signaalwaarde

Waarde	oordeel
< 90%	minst risicovol
90% > 130%	neutraal
> 130%	meest risicovol

Oordeel: groen

In 2022 is de netto schuldquote ruim onder de 90% en is daarmee een stuk gunstiger dan begroot. Met deze waarde van 49% komt het van de gele zone in de groene en kan daarmee aangemerkt worden als minst risicovol.

Oorzaak

Dat het percentage gunstiger uitvalt dan bij de begroting is voorzien heeft met name te maken met het feit dat er investeringen en uitgaven later plaatsvinden dan gepland. Het gaat hier om de investeringen in wegen, riool en grondexploitaties, die in 2022 zullen plaatsvinden en om uitgaven in verband met Focus met Ambitie waardoor de kortlopende financiering lager is dan geraamd. De grootste post die dit beïnvloedt is de uitgestelde uitgave in verband met de kunstgrasvelden. Daarnaast zijn vervangingsinvesteringen doorgeschoven.

De schuldquote wordt tevens beïnvloed door leningen die zijn doorgeleend aan derden (bijv. leningen aan sportverenigingen, personeelshypotheek). Om inzicht te krijgen in de effecten hiervan wordt als kengetal eveneens voorgeschreven de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Deze is in het onderstaande overzicht weergegeven.

2. Netto Schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

In dit kengetal wordt het vorige kengetal gecorrigeerd met de aan derden doorgeleende gelden.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	97%	37%

Inzicht

De gecorrigeerde netto schuldquote is in feite een nadere analyse van de netto schuldquote waarbij de invloed van afgesloten leningen die zijn doorbetaald aan derden is geëlimineerd. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hierdoor een gunstiger beeld en is in het verslagjaar 2022 goed.

Signaalwaarde

De netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen draagt dezelfde signaalwaarden als de netto schuldquote.

Oordeel: groen

In 2022 is de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen goed en iets verbeterd ten opzichte van 2021 en valt veel gunstiger uit dan begroot.

Oorzaak

Dat ook dit kengetal gunstiger uitvalt dan bij de begroting werd voorzien heeft dezelfde oorzaak als toegelicht bij het kengetal van de netto schuldquote.

Perspectief

Hoewel bovenstaande percentages binnen de grenzen van het minst risicovolle gebied blijven en ook zijn gedaald in de afgelopen vier jaar en “groen” scoren, verwachten we wel dat deze percentages in de jaren 2022-2026 verder oplopen als gevolg van geplande grote investeringen voor onder meer wegen, bruggen, onderwijshuisvesting en het Masterplan Sportpad. Bij de Begroting 2023 en bij toekomstige raadsvoorstellen voor grote investeringen (waaronder Sportpad) zal daarom in de presentatie aan uw raad blijvend expliciet aandacht worden besteed aan de gevolgen van deze besluiten voor de financiële positie van de gemeente, zodat uw raad deze informatie mee kan nemen in de besluitvorming.

3. Solvabiliteitsratio

In dit kengetal wordt het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
solvabiliteitsratio	34%	24%	42%

Inzicht

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Signaalwaarde

Waarde	oordeel
> 50%	minst risicovol
20% > 50%	neutraal
< 20%	meest risicovol

Oordeel: oranje

De solvabiliteitsratio is na een daling in 2019 (in verband met overheveling rioolmiddelen van bestemmingsreserve naar voorziening), van 26% in 2019, 30% in 2020, 34% in 2021 naar 42% per 2022. De ratio is daarmee een fors stuk hoger dan geraamd. Hoewel de waarde volgens de signaalwaarden “oranje” scoort, is de waarde daarmee wel ruim boven de door uw raad vastgestelde norm van minimaal 20%.

Oorzaak

De leningenpositie heeft een sterke invloed op de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen en daarmee op de solvabiliteit waarbij het eigen vermogen wordt afgezet tegen het totale vermogen. De leningenpositie in onze gemeente is in belangrijke mate beïnvloed door

Braassemerland, waarvoor in de voorliggende jaren aanzienlijke geldleningen zijn aangetrokken. Dat de solvabiliteit gunstiger is dan geraamd komt doordat de extra leningen in verband met de geraamde investeringen nog niet in 2022 zijn aangetrokken door vertraging in het uitgavenpatroon van deze investeringen. Ook heeft de vertraging van de werkzaamheden een positief effect op het resultaat, waardoor ook de solvabiliteit een hogere waarde krijgt.

Perspectief

Ook hier geldt dat exploitatieoverschotten zorgen voor een toename van het eigen vermogen en daarmee een positief effect hebben op de solvabiliteitsratio. Na 2022 zijn de exploitatieresultaten door het wegvallen van de precarioheffing en de toename van de lasten voor de jeugdzorg fors lager. Het aflossen van geldleningen heeft een positief effect. Met de investeringen in de onderwijshuisvesting en ook andere investeringen voor Focus met Ambitie is de verwachting eerder dat de leningenportefeuille zal toenemen en daarmee ook het balanstotaal. Afhankelijk van hoe zich dit verhoudt tot de toename van het eigen vermogen, zal de solvabiliteit in de periode na 2023 gelijk blijven of verder dalen. Uiteraard bewaken wij de ondergrens hierin.

4. Structurele exploitatieruimte

In dit kengetal worden de structurele baten verminderd met de structurele lasten en dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
structurele exploitatieruimte	9%	1%	10%

Inzicht

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Een positief percentage geeft aan dat de structurele baten van de gemeente toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee kan worden beoordeeld of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Signaalwaarde

Waarde	oordeel
Begrotingsruimte > € 0	minst risicovol
Begrotingsruimte = € 0	neutraal
Begrotingsruimte < € 0	meest risicovol

Oordeel: groen

Het jaarrekeningresultaat geeft een structureel exploitatieoverschot en krijgt daarmee een “groene” score. De structurele exploitatieruimte is hoger dan begroot.

Oorzaak

Wij verwijzen u naar de toelichting per programma en per taakveld, waarin uitgebreid is ingegaan op de verschillende oorzaken. Daarnaast is in grote lijnen een toelichting in de inleiding en in het raadsvoorstel bij deze jaarstukken gegeven.

Perspectief

Het meerjarenperspectief in de Begroting 2022 geeft dankzij de positieve effecten van de septembercirculaire 2021 een positief exploitatiesaldo. Door de laatste tegenvaller in de kosten voor de jeugdzorg is het perspectief voor 2024 e.v. momenteel negatief. Bij de Richtnota 2023 zullen wij ook andere ontwikkelingen met financiële effecten verwerken in het meerjarenbeeld. Te denken valt hierbij aan ontwikkelingen ten aanzien van Focus met Ambitie, wegen, kunstwerken en ICT. Bij de Richtnota hopen wij u meer duidelijkheid te kunnen geven over de effecten van de herverdeling van

het gemeentefonds en de plannen van het Rijk ten aanzien van de opschalingskorting en de bezuinigingen op de jeugdzorg. Zoals landelijk bekend is de verwachting dat er weinig financiële ruimte zal zijn voor grote nieuwe plannen van een nieuwe raad. Voor bijvoorbeeld de onderwijshuisvesting en het Masterplan Sportpad zijn door uw raad al stelposten in onze meerjarenbegroting opgenomen. Uiteindelijk zal wel bij de Richtnota blijken of zonder inzet van extra maatregelen een duurzaam gezond resultaat haalbaar blijft.

5. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grondposities) is ten opzichte van de jaarlijkse baten.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
grondexploitatie	11%	11%	7%

Inzicht

Dit kengetal geeft aan of een gemeente verhoudingsgewijze veel middelen heeft geïnvesteerd in haar grondexploitatie. Dit is geld dat nog terugverdiend moet worden uit de grondverkoop. Het risico of dit wel of niet lukt is afhankelijk van de vraag en het aanbod.

Signaalwaarde

Waarde	Oordeel
< 20%	minst risicovol
20% > 35%	Neutraal
> 35%	meest risicovol

Oordeel: groen

Uit de berekende kengetallen kan worden geconcludeerd dat de gemeente in het verslagjaar 2022 een gezonde grondpositie heeft. Het percentage ligt iets lager dan begroot en is in de afgelopen jaren steeds iets gunstiger geworden.

Oorzaak

Het percentage is lager dan begroot en lager dan voorgaand verslagjaar en blijft daarmee “groen”. Het percentage is in 2022 voornamelijk gedaald door de beëindiging van grondexploitatie Connexxion Leimuiden met een boekwaarde van € 1,2 miljoen. Deze gronden zijn overgeheveld naar de materiële vaste activa. Voor een toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij u naar paragraaf 7.

Perspectief

Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd en worden de verwachte kosten en opbrengsten en de parameters door de organisatie met een toets van de accountant opnieuw beoordeeld. Verondersteld mag dan ook worden dat de huidige boekwaarden, verminderd met de daarvoor beschikbare verliesvoorzieningen, in de komende jaren kunnen worden “terugverdiend” met de opbrengsten uit de grondverkoop. Naar verwachting zal het percentage in de komende jaren wel wijzigen. We verwachten een daling door het geplande afsluiten van een aantal grondexploitaties, zoals Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord en Centrumplan Leimuiden (beide gepland in 2022) en voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude (gepland in 2023). Anderzijds verwachten we in de verdere toekomst weer een stijging als gevolg van plannen die verband houden met de tweede fase van Masterplan Sportpad.

6. Kengetal belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit drukt de gemiddelde belastingdruk uit in een percentage ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Kengetal:	Verslag 2021	Begroting 2022	Verslag 2022
belastingcapaciteit	118%	114%	114%

Inzicht

Dit kengetal is voorgeschreven om inzicht te krijgen in de belastingcapaciteit. Hierbij wordt gekeken hoe de lokale belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Bij de afvalstoffenheffing en het rioolrecht wordt in onze gemeente uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Bij het rioolrecht zit deze op 100%. Bij de afvalstoffenheffing op 94%. Door hogere inkomsten lag het dekkingspercentage hoger dan begroot. In de begroting 2023 e.v. wordt ook op afval 100% kostendekkendheid nagestreefd.

Afwijking van het landelijk gemiddelde vergt een nadere analyse van de hoogte van de lasten die bij deze onderdelen worden gemaakt en de mate/wijze waarin deze worden doorbelast in de tarieven. De capaciteit bij de OZB kan worden afgelezen door het tarief te vergelijken met het landelijk gemiddelde en in absolute zin door de ruimte van het eigen tarief in vergelijking tot de artikel 12-norm (zie hiervoor de onbenutte belastingcapaciteit, in deze paragraaf).

Signaalwaarde

Waarde	oordeel
< 95%	minst risicovol
95% > 105%	neutraal
> 105%	meest risicovol

Oordeel: rood

In onze gemeente ligt de gemiddelde belastingdruk in het verslagjaar 2022 met 115% boven het landelijk gemiddelde tarief en is daarmee hoog. De waarde is daarmee meest risicovol.

Oorzaak

OZB

Het in onze gemeente gehanteerde OZB-tarief voor woningen ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Dat de lasten in absolute zin toch hoger uitvallen ten opzichte van het landelijk gemiddelde zit in het feit dat bij de berekeningen wordt uitgegaan van een landelijke gemiddelde woningwaarde van € 271.000 (waarde 1-1-2020 voor aanslag 2021) terwijl in onze gemeente voor de berekening een gemiddelde waarde van € 347.000 geldt. De hogere woonlasten op dit onderdeel bestaan dus uit een hogere gemiddelde woningwaarde in onze gemeente ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In 2021 steeg de gemiddelde woningwaarde in onze gemeente 16% ten opzichte van 2020, landelijk was de stijging 7%. Deze hogere stijging van de gemiddelde waarde in onze gemeente ten opzichte van de landelijke stijging verklaart de stijging van het kengetal ten opzichte van 2020 (van 115% naar 118%).

Afvalstoffenheffing

Uw raad heeft besloten om per 1 januari 2018 Diftar in te voeren. 2018 was een overgangsjaar, waarbij eenmalige korting is gegeven op beide tarieven voor afvalstoffenheffing. Ook deze korting heeft bijgedragen aan een lagere belastingdruk dan geraamd. In de afgelopen drie jaar zijn de kosten voor de verwerking van afvalstoffen sterk gestegen, procentueel meer dan de afvalstoffenheffing. Daardoor is de afvalstoffenheffing niet kostendekkend. Door de snellere groei van het aantal huishoudens dan waar in de begroting vanuit was gegaan lag de kostendekkendheid wel hoger dan begroot. In de komende jaren groeien we naar 100% kostendekkendheid.

Rioolheffing

De rioolheffing is in onze gemeente fors hoger dan het landelijk gemiddelde. In 2016 is het GRP geactualiseerd en bij de Perspectiefnota 2017 is het tarief naar beneden bijgesteld tot € 262 in 2017. In het in 2016 bijgestelde GRP 2014-2018 wordt voor de tarieven uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 1%, vermeerderd met de prijsindex. Deze groei is ook gehanteerd in het GRP 2019-2023. In 2019 en in 2020 bleek dat het aantal rioolaansluitingen sneller was gestegen dan in het GRP was voorzien. Daarom is ook eind 2021 bij het vaststellen van de tarieven riool opnieuw besloten de tarieven voor 2022 gelijk te laten aan het tarief in 2020 en 2021.

Perspectief

De totale woonlasten zullen hoger blijven dan het landelijk gemiddelde. Dit komt in onze gemeente door de hogere WOZ-waarden dan landelijke gemiddelden en door de hoge tarieven van de rioolheffing. Dit laatste heeft te maken met het lage aantal inwoners in relatie tot de grondoppervlakte van onze gemeente en de grondsoort. Eind 2018 is het GRP 2019-2023 vastgesteld en jaarlijks is deze met gelijkblijvende tarieven geactualiseerd. Door snellere uitbreiding van het areaal en daarmee het aantal aanslagen was het mogelijk om de indexering achterwege te laten. Door de verwachte kostenstijgingen wordt er per 2023 wel weer een verhoging met de indexering verwacht.

Onze afvalstoffenheffing is niet kostendekkend. Bij het vaststellen van de begroting 2022 en de verordening 2022 is besloten om vanaf 2023 wel 100% kostendekkendheid na te streven. Of daarmee ook de lasten voor de inwoners stijgen is ook afhankelijk van de hoeveelheid afval en het soort afval dat wordt aangeboden door de inwoner en is daarmee gedeeltelijk door de inwoner zelf te beïnvloeden.

Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen

Introductie

De gemeente beheert de openbare ruimte en gebouwen waarin wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. De gemeente beschikt over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, kunstwerken, riolering, speelvoorzieningen, groen en water. Vanzelfsprekend moeten deze kapitaalgoederen worden onderhouden. Door middel van visies, beleidsplannen en beheerplannen wordt richting gegeven aan het meerjarig beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen. Het onderhoud gebeurt op een sobere en doelmatige wijze, waarbij wordt voldaan aan wettelijke richtlijnen. In 2022 is de openbare ruimte onderhouden aan de hand van het IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte) 2020-2024, welke 27 januari 2020 is vastgesteld.

Overzicht beheerplannen

De volgende beheerplannen vormen het uitgangspunt voor het beheer van de openbare ruimte, de gewenste kwaliteit en de hiervoor beschikbare budgetten.

Beheerplan	Datum raadsbesluit	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting
IBOR 2020-2024	Januari 2020	2024	Ja
Riolering (GRP)	Q4 2018	2023	Ja
Gebouwen (MJOP) 2020-2024	Q4 2019	2024	Ja
Civiele kunstwerken	2020-2024	2024	Ja evaluatie in 2023
Water (Baggerplan)	2014	2023	Ja

KAPITAALGOEDEREN IN OPENBARE RUIMTE

Integraal beheer openbare ruimte

Kwaliteitsniveaus: De door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveaus voor de openbare ruimte zijn gebaseerd op de CROW-standaard voor beeldkwaliteit. Deze kwaliteitsniveaus zijn de basis voor het beheer en de onderbouwing voor de beschikbare budgetten. In de figuur hieronder zijn de in het IBOR 2020-2024 vastgestelde kwaliteitsniveaus per beheercategorie weergegeven. Beheeronderdelen die niet in het IBOR zijn meegenomen betreft civiele kunstwerken, speelvoorzieningen, riolering en gebouwen. Inzet en ambities voor deze beheeronderdelen is vastgelegd in aparte beheerplannen.

Beheercategorie - Beheergroep	Doorgaande wegen	Bedrijventerrein	Woongebieden	Fietspaden	Buitengebied	Centra
GROEN	< B >	< C >	< B >	< B >	< C >	< B >
VERHARDING	< B >	< C >	< B >	< B >	< C >	< B >
WATER	< B >	< C >	< B >	< B >	< C >	< B >
MEUBILAIR	< B >	< C >	< B >	< B >	< C >	< B >
REINIGING	< B >	< C >	< B >	< B >	< C >	< B >

Wegen

Kaders waarbinnen het wegbeheer wordt uitgevoerd zijn: de CROW-richtlijnen, de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), het eerdergenoemde IBOR en de samenwerkingsovereenkomst met het hoogheemraadschap van Rijnland. De reconstructieprojecten worden gerapporteerd in de Voortgangs- en Verantwoordingsmonitor.

In 2022 is uitvoering gegeven aan of zijn voorbereidingen getroffen voor verschillende reconstructies en grote onderhoudsprojecten. Meest in het oog springende project was de reconstructie van de Willem van der Veldenweg in Leimuiden.

Het afgelopen jaar is gekenmerkt door extreme prijsstijgingen in verband met de oorlog in Oekraïne. De prijs van asfalt en staal (voor de damwanden) is substantieel verhoogd en zakt nog niet naar het oude niveau. De vraag is of dit ooit nog zal gebeuren. In de begroting voor 2023 is daarom ook om een verhoging gevraagd en toegekend.

Tot slot, en dat zien we ook bij de kredieten, de rioleringsprojecten en de civiele kunstwerken, lopen we bij de werkzaamheden aan onze wegen ook aan tegen capaciteitsproblemen. Ingenieursbureaus hebben last van de krapte op de arbeidsmarkt en zijn druk, waardoor de voorbereiding van projecten vertraging oploopt.

Riolering

De kaders waarbinnen het beheer en onderhoud van de riolering vallen, komen uit het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019 - 2023 (GRP). In 2023 wordt er een nieuw GRP 2024-2028 opgesteld.

In 2022 heeft er een tussentijdse bureaustudie plaatsgevonden waarin de onderdelen van het GRP 2019-2023 zijn geïnventariseerd en uitgezet bij de raamcontractanten van de gemeente. Hoofddoelstelling hiervan is dat belangrijke stappen zijn gezet naar het toekomstbestendig maken van het beheer van ons afvalwatersysteem en de financiële & maatschappelijke risico's afnemen.

Groen

Het afgelopen jaar is het areaal bomen verder gestegen naar een totaal van 9886 bomen. Bij de herinrichting van de openbare ruimte is steeds meer aandacht voor het ontstenen en vergroenen. Daar waar bestrating niet noodzakelijk is, wordt steeds vaker gekozen voor groen. Dit heeft wel als gevolg dat er ook steeds meer groenbeheer is. Op dit moment is dit werk vanwege een reeds aangestelde extra groenploeg nog te overzien. Als de trend van vergroenen doorzet zullen er in de toekomst structureel extra middelen voor beschikbaar gesteld moeten worden.

Water

Door de ligging van onze gemeente in het veenweidegebied van Nederland hebben we relatief veel water binnen onze gemeentelijke grenzen. Onderhoud vindt plaats als gevolg van de inspectie die in 2020 uitgevoerd is in opdracht van de gemeente. Tot dat moment was het onduidelijk hoeveel watergangen beschoeid waren en in welke conditie deze zich bevonden. Het totale areaal betreft op dit moment circa 47 km beschoeide watergang. Er is in 2020 vastgesteld dat er 10 km beschoeiing vervangen moet worden. Per kalenderjaar is er de mogelijkheid om ca 1km beschoeiing te vervangen. Op dit moment staat er nog 8 km beschoeiing in de planning om te vervangen.

Ook rondom de verplichte baggerwerkzaamheden is een inhaalslag gemaakt. Elk jaar wordt er in een gedeelte van de gemeente onderzocht welke watergangen gebaggerd moeten worden. Vanwege de inspanning van de afgelopen jaren liggen de baggerwerkzaamheden komend jaar weer op schema.

Civiele kunstwerken

Door de aanwezigheid van veel oppervlaktewater binnen de gemeentegrenzen bezit de gemeente relatief veel civiele kunstwerk objecten. In 2020 is het beheerplan vastgesteld, waarna er hard is gewerkt om grip op de technische staat van de kunstwerken te krijgen.

Dit betreft een wijziging van sturen op incident- naar risico gestuurd werken, het op orde brengen van de areaalgegevens en het aantal kunstwerken dat de gemeente in beheer heeft. Daarnaast hebben

alle objecten een uniek ID nummer toegewezen gekregen t.b.v. identificatie in het veld. Ook zijn de object gegevens geïntegreerd en gekoppeld aan het beheerssysteemsoftwarepakket van de gemeente.

Hoofddoelstelling hiervan is dat belangrijke stappen zijn gezet naar het toekomstbestendig maken van het beheer van onze civiele kunstwerkobjecten en de financiële & maatschappelijke risico's afnemen.

Vigerende Resultaatstabel 1 objecten 2022

objecten Civiele Kunstwerken	
Aanleginrichtingen	13
Bruggen (vast)	201
Duikers met diameter < 1 m ¹	354
Duikers met diameter > 1 m ¹	32
Tunnels	1
Viaducten	1
Bruggen (beweegbaar)	10
Steigers	5
Grondkeringen	27
Onderdoorgangen	1
Schutsluizen	1
Trappen openbaar	4
Waterreguleringswerken	5
Totaal 665	665

Naast vaste bruggen zitten er in het areaal ook tien beweegbare bruggen die jaarlijks geïnspecteerd worden en technisch onderhoud ondergaan. Dit worden er in het kalenderjaar 2025 elf, omdat de Vroonlandsebrug wordt overgedragen van het Hoogheemraadschap Rijnland naar de gemeente.

In 2022 heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar het beheer van onze civiele kunstwerken. Dit onderzoek is begin 2023 opgeleverd. In de loop van 2023 zullen de onderzoeksresultaten en de toegezegde tussentijdse evaluatie van het beheerplan met de gemeenteraad worden besproken.

Gebouwen

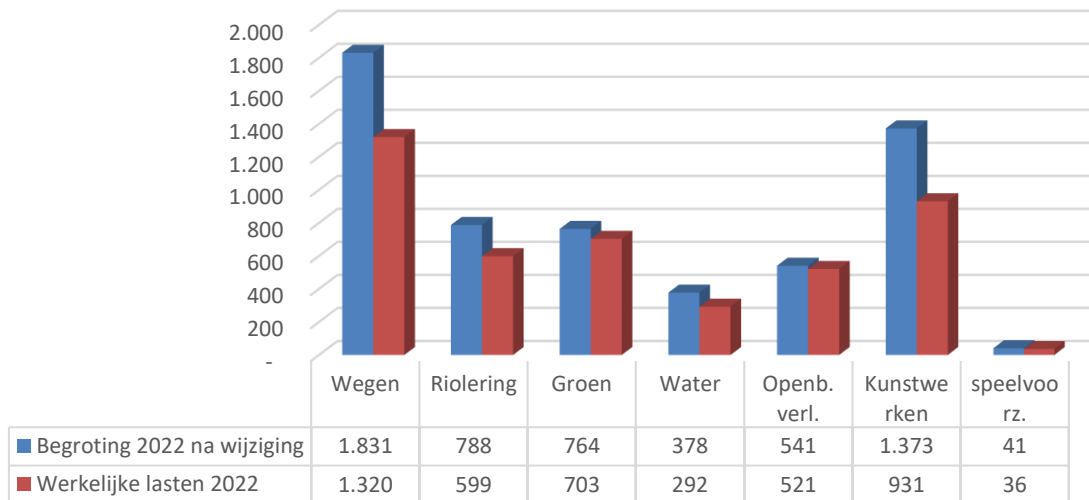
De gemeente is eigenaar van diverse gebouwen. De gebouwen worden beheerd en onderhouden aan de hand van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) dat door de raad is vastgesteld en eens in de vier jaar wordt geactualiseerd. Het bedrag dat per jaar gemiddeld nodig is voor de uitvoering van het MJOP wordt jaarlijks in de voorziening onderhoud gebouwen gestort. Met een jaarplan wordt bepaald welke werkzaamheden er worden uitgevoerd, ook met het oog op de toekomst.

Het huidige MJOP is vastgesteld voor 202-2024. De vastgoedstrategie voor gebouwen is niet veranderd, hierbij gaan we nog steeds uit van 'afstoten tenzij'. Er lopen gesprekken over een drietal gebouwen voor overname. De oude schoollocatie in Rijsaterwoude waaronder de voormalige school, kinderdagverblijf en de sportzaal zijn in beheer bij een leegstandsbeheerder en zijn onderdeel van een grotere ontwikkeling. Gebouwen en opstallen kunnen terugvallen aan de gemeente zoals bijvoorbeeld na de realisatie van een IKC. Verenigingsgebouwen en gronden worden soms verkocht of in gebruik gegeven door middel van een recht van opstal. Het gebouw (de opstal) is van de vereniging maar de gronden blijven eigendom van de gemeente. De gemeente is ook aan het nadenken over de eigen huisvesting. Daarnaast werken we samen met het Sportbedrijf dat voor ons diverse sportlocaties in beheer heeft en het onderhoud verzorgt.

Financiële kaders

In onderstaande figuur zijn de geraamde en de werkelijke kosten/opbrengsten voor 2022 van de exploitatie weergegeven:

Exploitatie 2022

*) Bedragen x € 1.000. Dit betreft de lasten en baten per taakveld, inclusief salarislasten en kapitaalslasten.

De budgetten 2022 zijn niet volledig besteed. Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn leveringsproblemen van specifieke materialen voor kunstwerken (bruggen) en de werkzaamheden rond de aanleg van nutsvoorzieningen. Deze liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente.

Er zijn, als gevolg van aanloopproblemen met een nieuwe leverancier, minder veeggrondes en minder werkzaamheden voor onkruidbestrijding uitgevoerd dan was voorzien.

Tot slot is er een hogere degeneratievergoeding ontvangen dan was begroot. Deze vergoeding moet worden betaald wanneer een externe partij de weg openbreekt voor werkzaamheden. Het bedrag is bedoeld om eventuele latere schade aan het wegdek te kunnen verhelpen (bijv. verzakking). Dit bedrag (217K) zal in 2023 worden uitgegeven.

Paragraaf 4 – Financiering

In de Financiële verordening van de gemeente Kaag en Braassem is in artikel 20 opgenomen dat de gemeente jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken in de paragraaf financiering verslag doet van de wijze waarop de gemeente de treasuryactiviteiten uitvoert.

Hierbij komen in ieder geval de volgende punten aan de orde:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- de rentevisie;
- het kredietrisicobeheer;
- de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar;
- de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het gemiddelde verschuldigde rentepercentage;
- de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het gemiddelde verschuldigde rentepercentage;
- de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan grondexploitaties, investeringen en taakvelden wordt toegerekend.

Hiermee is deze paragraaf het instrument voor het transparant maken van de treasuryfunctie. De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de financiële verordening (artikel 16). De regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het treasurystatuut.

RENTERISICOBEBEER

Wet Fido en financiering

De wet Fido beoogt decentrale overheden een kader te geven om renterisico's op leningen zo beperkt mogelijk te houden. Renterisico ontstaat door wijzigingen in rentepercentages van opgenomen langlopende leningen en kasgeldleningen. Er zijn twee verplichte richtlijnen in de wet Fido om de renterisico's te bewaken en beheersen; de kasgeldlimiet voor korte financiering en de renterisiconorm voor lange financiering.

Kasgeldlimiet

De door het rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de korte schuld (looptijd < 1 jaar) tot 8,5% van de totale lasten van de primaire programmabegroting. Voor 2022 bedraagt de limiet voor de gemeente Kaag en Braassem € 5,4 miljoen. Bij het aantrekken van kortlopende financiering wordt bewaakt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet niet overschrijdt.

In het onderstaande overzicht is zichtbaar dat de kasgeldlimiet in 2022 niet is overschreden, aangezien de gemeente gedurende het grootste deel van het afgelopen jaar een overschot aan middelen heeft gehad.

	bedrag x € 1.000													
Kasgeldlimiet 2022	1 jan 2022	1 feb 2022	1 mrt 2022	1 apr 2022	1 mei 2022	1 jun 2022	1 jul 2022	1 aug 2022	1 sep 2022	1 okt 2022	1 nov 2022	1 dec 2022	1 jan 2023	
vlottende schuld:														
Kasgeldlening														
Liquide middelen	794	1.834												
(1) vlottende schuld:	794	1.834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
vlottende middelen:														
Deposito														
Liquide middelen			3.585	4.827	7.473	9.434	12.520	7.533	8.419	8.140	5.112	5.042	317	
(2) vlottende middelen:	0	0	3.585	4.827	7.473	9.434	12.520	7.533	8.419	8.140	5.112	5.042	317	
(3) netto vlottend (+) of overschot middelen (-)	794	1.834	-3.585	-4.827	-7.473	-9.434	-12.520	-7.533	-8.419	-8.140	-5.112	-5.042	-317	
(4) gemiddelde van (3)			-319			-7.244			-9.490			-6.098		
kasgeldlimiet														
(7) begrotingsomvang			63.775			63.775			63.775			63.775		
(8) het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage			8,5%			8,5%			8,5%			8,5%		
(5) kasgeldlimiet (7x8)			5.421			5.421			5.421			5.421		
(6a) ruimte onder de kasgeldlimiet (5>4)			-5.740			-12.665			-14.911			-11.519		
(6b) overschrijding van de kasgeldlimiet (4>5)														

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (looptijd > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van de totale lasten van de primaire programmabegroting. Het maximale bedrag aan aflossingen en renteherziening op de vaste schuld bedraagt daardoor in 2022 € 12,8 miljoen. In 2022 is voor € 10,6 miljoen afgelost; waardoor de renterisiconorm niet is overschreden. Op basis van de meerjarenbegroting is de verwachting dat we de renterisiconorm de komende jaren niet zullen gaan overschrijden.

bedrag x € 1.000					
Renterisico(norm) op vaste schuld	2022	2023	2024	2025	2026
renterisico op vaste schuld					
(1a) renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	0
(1b) renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0
(1) netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0	0
(2) betaalde aflossingen	10.613	10.623	11.883	12.894	1.405
(3) renterisico op vaste schuld (1+2)	10.613	10.623	11.883	12.894	1.405
renterisiconorm					
(4a) begrotingsomvang	63.775	70.208	70.362	70.487	66.529
(4b) het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
(4) renterisiconorm (4ax4b)	12.755	14.042	14.072	14.097	13.306
(5a) ruimte onder renterisiconorm (4>3)	2.142	3.419	2.189	1.203	11.901
(5b) overschrijding renterisiconorm (3>4)					

Rentevisie

De Euriborrentes hebben een tijd lang onder de 0% gelegen doordat de Europese Centrale Bank (ECB) een ruim monetair beleid heeft gevoerd om de economische groei in het eurogebied te ondersteunen. Maar ondertussen zijn - door het verkrappen van het monetaire beleid en door het herprijzen van de ECB-rentes - de rentes weer gestegen en komen dit jaar weer ruim boven de 0% uit. De rentevisie van de BNG is dat de rentetarieven Euribor 3-maands naar verwachting verder zullen oplopen het komende jaar naar rond de 3,7% ultimo 2023. Het EONIA rentetarief (daggeldrente rekening-courant schatkist) is per 2022 vervangen door het ESTER rentetarief (Euro Short-Term Rate); en is dit jaar gestegen tot rond de 1,9% ultimo 2022. Door hoge inflatie, economische ontwikkelingen, oorlog in Oekraïne en het door het ECB verkrappen van het monetair beleid / herprijzen ECB-rentes; is het rentepercentage voor langlopende leningen het afgelopen jaar flink gestegen en komt uit op 3,42% ultimo 2022 (10 jaar fixe BNG). De rentetarieven van langlopende leningen zullen mede onder invloed van een aantrekkende inflatie en een minder actief aankoopbeleid van obligaties van de ECB naar verwachting verder gaan oplopen tot rond de 3,82% ultimo 2023.

De gemiddelde rente over de leningenportefeuille bedroeg in 2022 1,84%. Door de aantrekkende rente op de kapitaalmarkt is de verwachting dat de gemiddelde rente over de leningenportefeuille zal gaan stijgen door het aflopen en herfinancieren van langlopende leningen en het aantrekken van nieuwe langlopende leningen tegen een ongunstiger rentetarief.

KREDIETRISICOBEEHEER

Regeling Schatkistbankieren voor decentrale overheden en uitgezette gelden

De regeling Schatkistbankieren heeft tot gevolg dat de decentrale overheden verplicht zijn om financiële overschotten, als ze die hebben, bij het rijk onder te brengen. De maatregel is bedoeld om de EMU-positie van Nederland te verbeteren. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (niet zijnde verticaal toezicht). Wel is er sprake van een bepaald drempelbedrag dat de gemeente maximaal buiten de schatkist van het rijk mag houden. De ondergrens van het drempelbedrag is verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal; wat voor de gemeente Kaag en Braassem neerkomt op € 1,3 miljoen in 2022. Over de middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, vergoedt de schatkist rente (ESTER / daggeldrente (r/c) of inleenrente (deposito)). De stand in de schatkist per 31 december 2022 is voor de gemeente € 0 (r/c saldo) en € 0 (depositosaldo). In onderstaande tabel is zichtbaar dat gerekend over een heel kwartaal het op dagbasis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger is dan het drempelbedrag ad € 1,3 miljoen.

bedrag x€1.000	
Gemiddeld buiten de schatkist aangehouden bedrag 2022	
1e kwartaal	238
2e kwartaal	402
3e kwartaal	412
4e kwartaal	370

Verstreckte leningen en uitgezette leningen

De gemeente Kaag en Braassem heeft uit hoofde van haar publieke taak leningen (door)verstreckt aan woningcorporaties, verenigingen/stichtingen, SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) en personeel (hypothecaire leningen; er worden geen nieuwe hypothecaire leningen verstreckt). Eind 2022 is er aan (door)verstreckte leningen een boekwaarde van € 4,4 miljoen. Daarnaast is een converteerbare obligatielening aan Alliander beschikbaar gesteld van € 2,7 miljoen.

Verstreckte gemeentegaranties

De gemeente Kaag en Braassem staat eind 2022 voor een aantal geldgevers ten bedrage van € 0,5 miljoen borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door verenigingen of stichtingen die activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Tevens staat de gemeente garant voor hypotheekleningen op woningen van inwoners ad € 1,4 miljoen. Dit betreft de afloop van in het verleden verstreckte garantstellingen, waarvoor de gemeente nog steeds garant staat. Al geruime tijd valt dit onder de Nationale Hypotheekgarantie (NHG) en de gemeente gaat sindsdien geen nieuwe garanties meer aan (voor hypotheekleningen op woningen voor andere garantiestellingen stellen we ons terughoudend op). Daarnaast staat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) borg voor leningen aan woningbouwcorporaties ten bedrage van € 42,3 miljoen, waarbij de gemeente samen met het rijk in de achtervang staat. Het verlies dat achtervangers kunnen lijden, is beperkt tot de rentederving over leningen die ze bij een calamiteit aan het WSW moeten verstrecken.

In het treasurystatuut is vastgelegd dat voor het verstrecken van leningen aan derden en het garanderen van middelen uit hoofde van de publieke taak goedkeuring nodig is van het college (tot

€ 50.000) dan wel de gemeenteraad (hoger dan € 50.000). De treasurycommissie is bevoegd tot het aantrekken en uitzetten van gelden.

Tot en met juli 2021 had het WSW met de gemeente een ongelimiteerde achtervangovereenkomst voor de twee in de gemeente werkzame corporaties 'Stichting Woondiensten Aarwoude' en 'Stichting MeerWonen', tot een maximum van het door het WSW bepaald borgingsplafond (= wat een corporatie maximaal kan lenen gelet op de prognosegegevens van de corporatie (dPi)). WSW staat borg voor deze leningen, waarbij de gemeente samen met het rijk in de achtervang staat. Het verlies dat achtervangers kunnen lijden, is beperkt tot de rentederving over leningen die ze bij een calamiteit aan het WSW moeten verstrekken. In verband met de veranderde werkwijze van de achtervang heeft de WSW vanaf 1 augustus 2021 een nieuwe achtervangovereenkomst gesloten met alle gemeenten; waarbij alle contracten per die datum gelijk zijn getrokken. Hierbij worden de nieuwe leningen via een verdeelsleutel toegewezen aan de gemeenten waar de corporatie werkzaam is. Voorheen werd een lening één op één gekoppeld aan een gemeente.

GEMEENTEFINANCIERING

Wet Hof en EMU-saldo

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) zorgt ervoor dat de schulden van de totale Nederlandse overheid niet te hoog worden. Het EMU-saldo van de decentrale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Om het EMU-saldo van de decentrale overheden gezamenlijk te bepalen, moeten de decentrale overheden gegevens aanleveren zoals het opnemen van de meerjarige EMU-begrotingsgegevens in de begroting. Daarnaast wordt de ontwikkeling van het EMU-saldo gevolgd door middel van verplichte rapportages (lv3) aan het Centraal Bureau van de Statistiek. Voor decentrale overheden is een gezamenlijk plafond voor de tekortnorm vastgesteld (macronorm). Bij een (dreigende) structurele overschrijding van de vastgestelde tekortnorm voor de decentrale overheden samen, kunnen maatregelen volgen via een correctiemechanisme (bestuurlijke afspraken over verbeterplannen EMU-saldo) en in uiterste geval kan het sanctiemechanisme in werking treden (zoals het faseren van investeringen of in uiterste instantie het opleggen van kortingen). Voor de gemeente Kaag en Braassem is het gerealiseerde EMU-saldo over boekjaar 2022 + € 9,9 miljoen (= overschot).

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. de kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie);
2. de kasstroom uit investeringen;
3. de kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken en uitgezette geldleningen).

Het inzicht hierin wordt verkregen door het permanent actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Uit de jaarcijfers 2022 is een financieringsoverschot van € 3,5 miljoen zichtbaar (excl. jaarrekeningresultaat). Dit zal voornamelijk ingezet worden voor de financiering van de bouwgrondcomplexen ad € 4,9 miljoen.

In 2022 hebben we geldleningen afgelost en geherfinancierd, samen € 5 miljoen (voornamelijk in het verleden aangegane niet tussentijds aflosbare leningen voor onroerendgoedtransacties). Daarnaast zijn er verder geen kortlopende leningen aangetrokken.

Het onderstaande overzicht geeft de mutaties weer in de leningenportefeuille 2022 ev:

Mutaties in de leningenportefeuille	bedrag x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 1 januari	49.671	44.058	53.686	51.302	47.909
(her)financiering	5.000	20.250	9.500	9.500	0
Reguliere aflossingen	10.613	10.623	11.883	12.894	1.405
Vervroegde aflossingen	-	-	-	-	-
Stand per 31 december	44.058	53.686	51.302	47.909	46.504
Gemiddeld rentepercentage	1,84%	2,31%	2,90%	2,99%	2,96%

In tegenstelling tot de groei van de schuld (die aan een maximum gebonden is door de Wet Hof) is de hoogte van de schuld een politieke keuze zolang de schuld beheersbaar blijft. Dat wil zeggen dat de gemeente bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld moet overhouden om aan de schuldverplichtingen (aflossingen en interest) te kunnen blijven voldoen zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen. Daarnaast is het de samenhang tussen meerdere factoren – in dit geval de schuldpositie, de structurele weerstandscapaciteit en de rek in de belastingopbrengsten – die bepaalt of de gemeente financieel gezond is (zie voor nadere toelichting paragraaf weerstandsvermogen).

Financieringswijze

Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente op de kapitaalmarkt, wordt de ruimte die de kasgeldlimiet biedt zoveel mogelijk benut. Indien nodig worden langlopende leningen aangetrokken om een overschrijding van de limiet tegen te gaan. Bij de keuze van de looptijden van financieringsmiddelen is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk aansluiten bij de financieringsbehoefte uit de liquiditeitsplanning.

RENTETOEREKENING EN RENTERESULTAAT

Het saldo van de externe rentelasten en -baten moet in eerste aanleg worden toegerekend aan de grondexploitatie en taakvelden die op projectbasis zijn gefinancierd. Het resterende saldo wordt samen met de rente die wordt berekend over voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd, omgeslagen naar de taakvelden die integraal zijn gefinancierd.

Het renteomslagpercentage wordt vervolgens berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd (= 1,03%); waarbij het renteomslagpercentage binnen een marge van 0,5% mag worden afgerond (= 1,20%). Het financieringsresultaat voor 2022 komt dan uit op € 133.461 voordelig.

Door de aantrekkende rente op de kapitaalmarkt is de verwachting dat de rekenrente zal gaan stijgen door het aflopen en herfinancieren van langlopende leningen en het aantrekken van nieuwe langlopende leningen tegen een ongunstiger rentetarief.

Renteschema 2022					
De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 907.363	
De externe rentebaten (idem)			-/-	€ 241.496	
Saldo rentelasten en rentebaten				€ 665.867	
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		€ 195.025			
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-€ 88.504			
			-/-	€ 106.521	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				€ 559.346	
Rente over eigen vermogen				€ 0	
Rente over voorzieningen				€ 263.544	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				€ 822.890	1,03%
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	€ 956.351	1,20%
Renteresultaat op het taakveld treasury				-€ 133.461	-0,17%

Paragraaf 5 – Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de gemeente heeft een belangrijke rol in de realisatie van de doelen van de gemeente. Bedrijfsvoering is een onderdeel van zowel de primaire processen, dienstverlening aan inwoners, beleids- en bestuurlijke processen als de ondersteunende processen, het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning. De bedrijfsvoering en de daarbij behorende interne ondersteunende en dienstverlenende disciplines zijn:

- Control
- Financiën
- Juridische zaken
- HRM / Personeel en organisatie
- Communicatie
- Documentaire informatievoorziening
- Facilitaire zaken
- Informatie- en gegevensbeheer (ICT)
- Burgerzaken
- Vergunningen, toezicht en handhaving
- Klantcontactcentrum

Met uitzondering van ICT en Control is de bedrijfsvoering bij de gemeente Kaag en Braassem ondergebracht binnen één afdeling. Control is belegd in een afzonderlijke eenheid met een onafhankelijke positie in de organisatie en valt rechtstreeks onder de gemeentesecretaris.

Hieronder lichten we de belangrijkste bedrijfsvoeringsonderdelen toe die in 2022 naast de reguliere werkzaamheden extra inspanningen hebben geleverd om de doelstellingen van de bedrijfsvoering te realiseren.

AMBTELIJKE ORGANISATIE EN PERSONEEL EN ORGANISATIE

De ambtelijke organisatie van onze gemeente is een professionele organisatie die dienstbaar is aan de samenleving en het bestuur van Kaag en Braassem. Een aantal jaar geleden zijn we begonnen met een verdere doorontwikkeling van de organisatie.

Deze organisatie:

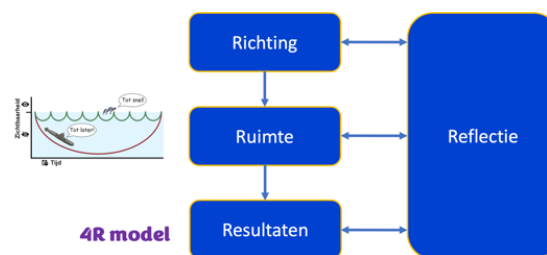
- heeft een regiefunctie bij de ontwikkeling en uitvoering van maatschappelijke en ruimtelijke taken;
- bereikt efficiënt, effectief en klantgericht maatschappelijke doelen door samen te werken;
- benut en stimuleert eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven en instellingen;
- communiceert open en duidelijk;
- heeft aandacht voor de vraag naar en het leveren van producten en diensten;
- ontvangt waardering van de inwoner voor de producten en dienstverlening die worden geleverd en zij laat leveren.

Organisatieontwikkeling

In 2022 is een nieuwe stap gezet in de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. De nieuwe ontwikkeling is erop gericht om te werken aan een flexibele, professionele en innovatieve organisatie. Het college heeft de volgende doelstellingen voor de ambtelijke organisatie geformuleerd.

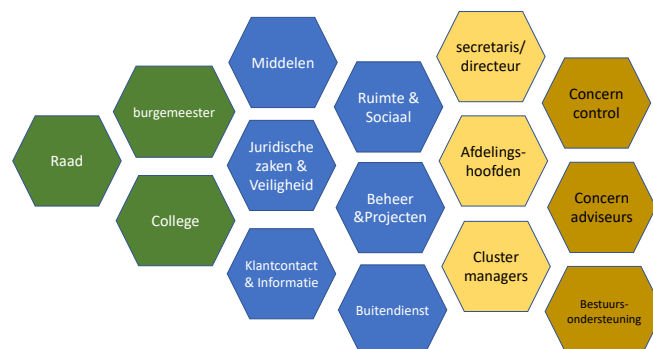
- We staan midden in de samenleving
- We zijn een sterke regiopartner
- We leveren een top dienstverlening
- We zijn een goede werkgever
- We zijn een professionele organisatie

Vanuit de organisatiedoelstelling is de organisatie aan de slag gegaan met de verdere uitwerking. Want wat is er nodig om invulling te geven aan deze organisatiedoelstellingen? Wat voor organisatie past hier bij? Dit heeft geleid dat er een visie op de organisatie is opgesteld en dat er invulling is gegeven aan de kaders waarbinnen we werken. Het college en de raad is gevraagd in te stemmen met het uitbreiden van formatie op enkele cruciale ondersteunende taken. Dit heeft ertoe geleid dat onder andere het aantal managers van vier naar zes is uitgebreid en dat er een concerncontroller wordt aangesteld. Na de komst van deze nieuwe medewerkers starten we met een leiderschapsprogramma om de nieuwe managers op te leiden. Een leiderschapsprogramma waarbij het 4R model centraal staat. Een werkwijze waarbij ruimte is om uitvoering te geven aan je eigen taken, maar waarbij ook interactie is tussen medewerkers onderling en tussen medewerkers en leidinggevend.

Visie op samenwerking

Voor de aansturing van de organisatie is gekozen voor een platte en smalle organisatie. We werken vanuit integraliteit. Het belang van de organisatie gaat boven het belang van de afdeling. De integrale benadering gaat boven de sectorale benadering. Dit vraagt ook integrale adviezen vanuit de organisatie aan het bestuur. En we gaan meer en meer werken vanuit de opgave. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de organisatie per 1 maart 2023.

Op dit moment beschikt de gemeentelijke organisatie van Kaag en Braassem over 152,35 fte incl. 2,22 fte griffie. Dit is 5,33 fte per 1000 inwoners. Van deze 152,35 fte is momenteel 4,15 fte vacant. Dit houdt dus in dat de bezetting 148,20 fte bedraagt wat per 1000 inwoners 5,19 fte betekent. Omdat de gemeentelijke organisatie een aantal vacatures kent wordt extern ingehuurd om deze vacatures deels in te vullen. Ook wordt er extern ingehuurd als gevolg van projecten of ontwikkelingen die niet binnen de bestaande formatie kunnen worden opgevangen. Onder externe inhuur vallen ook de kosten voor onderhoud in de buitenruimte dat wordt uitgevoerd door Rijnvicus. In totaal bedroeg de externe inhuur in 2022 € 1.980.858,51. Ten opzichte van de totale loonsom van € 11.612.305 is dit 17,06%.

Binnen de afdeling Bedrijfsvoering zijn alle bedrijfsvoeringstaken van de ambtelijke organisatie ondergebracht. Het merendeel van de activiteiten van de afdeling Bedrijfsvoering wordt tot de overhead gerekend. Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij zijn BBV-regels en de uitgangspunten uit de Notitie Overhead van de BBV toegepast. Onze overhead bedraagt in 2022 € 7.882.678. Uitgedrukt in een percentage van de totale lasten, zijnde € 68.435.750 bedraagt dit percentage 11,52%. Uitgedrukt per inwoner bedragen de apparaatskosten € 276 per inwoner.

Cao ontwikkeling

De huidige cao loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. Door de hoge inflatie zijn de looneisen van de vakbonden stevig. In 2022 zijn de onderhandelingen voor de nieuwe cao vastgelopen. Indien de onderhandelingen leiden tot een nieuwe cao, worden de financiële gevolgen verwerkt in de begroting. Door de hoge looneisen verwachten we een grote impact. Daarentegen worden de hogere uitgaven gecompenseerd door een hogere uitkering vanuit het Rijk. Ook daar stijgen de lonen en door het systeem trap-op-trap-af komt dit terug in de uitkering van het Rijk.

Dienstverlening

Ondanks de corona pandemie is de dienstverlening van de gemeente stabiel gebleven. Wel zien we als bestuur meer en meer het belang van een goede dienstverlening. De afdeling Bedrijfsvoering is veranderd in de afdeling Dienstverlening. Dit is meer dan een naamsverandering. Dit is een vertaling van het streven om onze dienstverlening nog verder te verbeteren. In 2023 starten we met een nulmeting naar onze huidige kwaliteit van dienstverlening.

Boeien en binden

In 2022 zijn we gestart met een introductieprogramma voor nieuw medewerkers. Een 2-daags programma voor medewerkers om de kernwaarden van de organisatie te leren kennen. Maar ook om de verbinding te maken tussen verschillende delen van de organisatie. En natuurlijk ook om te zorgen dat men met plezier werkt bij onze mooie gemeente. Juist nu zoveel mensen thuiswerken is het maken van verbinding van groot belang om medewerkers te binden aan onze organisatie.

Crisisorganisatie

In 2022 hebben veel medewerkers één of meerdere trainingen gevolgd in het kader van de crisisorganisatie. Ook heeft er een team bevolkingszorg oefening plaatsgevonden. We beschikken momenteel over een goed opgeleide en getrainde crisisorganisatie. Aandachtspunt is het grote verloop onder het personeel, waardoor er veel nieuwe mensen opgeleid moeten worden.

FINANCIËN

In de afgelopen jaren hebben we de P&C-cyclus en -producten vernieuwd. Dit heeft als doel de raad beter te bedienen en daarbij de informatie te geven die nodig is om heldere kaders te kunnen stellen, de voortgang scherper te controleren en de mogelijkheid te bieden om sneller bij te sturen, indien nodig. Daarnaast heeft de vernieuwing van de planning & control functie tot doel om de financiële sturing in de ambtelijke organisatie te versterken. De jaarrekening over 2022 zal te raadplegen zijn via www.jaarrekeningkaagenbraassem.nl en de begroting voor 2023 is te raadplegen via www.begrotingkaagenbraassem.nl.

ICT EN INFORMATIEBEHEER

Met ingang van 1 januari 2018 is de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem (BVO) in werking getreden, de samenwerking op het gebied van ICT en automatisering. Uitgangspunt voor de samenwerking is standaardisatie van de I&A-dienstverlening, inclusief de bijbehorende standaardinrichting van de gemeentelijke werkprocessen en het daarbij passende applicatielandschap. De samenwerking heeft als beoogd doel om voor beide gemeenten voordelen te behalen. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Integratie op procesniveau (zoveel als mogelijk dezelfde applicaties en bijbehorende werkprocessen) om zo meer kwaliteit en efficiency te behalen.
- Integratie tussen beide gemeenten in andere werkvelden wordt hierdoor eenvoudig.
- De grotere schaal zorgt voor inkoopvoordeel en een betere onderhandelingspositie bij leveranciers.
- De grotere schaal maakt het ook mogelijk om specialistische I&A-expertises (als informatieplanning en security management) volwaardig in te vullen en goed te organiseren en daarmee zal de samenwerking beter in staat zijn de noodzakelijke en ambitieuze digitale overheidsagenda te volgen.
- Samenwerking noodzaakt een nog verdere professionalisering van de I&A-dienstverlening, uitbouw van de regierol en werken met servicelevels.

In 2022 zijn samen met de BVO diverse doelen bereikt, onder andere de uitrol van hybride vergaderruimten en de uitreiking van laptops voor zowel raadsleden als medewerkers van de gemeente. Hierdoor kan beter plaats- en tijdsafhankelijk gewerkt worden. Ook zijn terugkerende werkzaamheden (zoals de jaarlijkse uitwijktest) weer uitgevoerd, is in 2022 de nieuwe BVO-directeur gestart en zijn er in 2022 nieuwe ICT-projecten gestart die in 2023 uitgerold kunnen worden.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is een permanent speerpunt van de gemeente. Onder informatiebeveiliging wordt verstaan: het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie. Eind 2022 zijn we gestart met een onderzoek naar de fysieke beveiliging van het gemeentehuis. Toegankelijkheid van het gemeentehuis door derden brengt niet alleen de informatiebeveiliging in geding, maar ook de veiligheid van onze collega's. Met name de collega's die het meest contact hebben met onze inwoners.

Informatieveiligheid

Met de VNG-resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' van november 2013 hebben gemeenten afgesproken om de informatiebeveiliging op orde te krijgen en te houden. Eén van de afspraken in de resolutie was dat elke gemeente in het jaarverslag een aparte paragraaf opneemt over informatiebeveiliging, waarin het college verantwoording aflegt aan de gemeenteraad over informatiebeveiliging in brede zin ('horizontale verantwoording').

In 2022 is met de komst van de nieuwe Chief Information Security Officer (CISO) voor de gemeenten Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn een beveiligingsorganisatie ontstaan waarin, in nauwe samenwerking met de Privacy officer en Functionaris gegevensbescherming, de kwaliteit van de informatiebeveiliging en gegevensbescherming is verbeterd. Er zijn gezamenlijke initiatieven ontstaan waarbij de juiste stappen zijn gezet voor een verdere professionalisering van informatieveiligheid. Zo is er hard gewerkt aan een nieuw Strategisch informatiebeveiligingsbeleid, gebaseerd op de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Ook is samen met de gemeente Alphen aan den Rijn een driejarig programma ingekocht om bewustwording op het gebied van informatieveiligheid en privacy te verhogen.

Naast 'horizontale verantwoording', zijn er ook afspraken gemaakt met de ministeries van BZK, Financiën en SWZ voor de ENSIA-verantwoording informatiebeveiliging ('verticale verantwoording'). ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent een jaarlijkse, eenmalige informatieverstrekking en IT-audit. ENSIA is ingevoerd in 2017 en heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten wordt hiermee verder geprofessionaliseerd door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke p&c-cyclus. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan hier ook beter op sturen.

ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO. In 2022 is er zelfevaluatie uitgevoerd en verantwoording afgelegd over de Basisregistratie personen (BRP), Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), Basisregistratie grootschalige topografie (BGT) Basisregistratie ondergrond (BRO), Waardering onroerende zaken (WOZ), werk en inkomen (SUWI) en ook de Organisatie Kaag en Braassem. De resultaten waren over het algemeen goed en waar nodig zijn verbetertrajecten gestart. Hierna volgt een overzicht van de stand van zaken van de basisregistraties in 2022.

BAG

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BAG	Categorie 1: gegevenskwaliteit	77 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	85 %

BGT

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BGT	Categorie 1: gegevenskwaliteit	100 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	100 %

BRO

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BRO	Categorie 1: gegevenskwaliteit	60 %
	Categorie 2: proces en organisatie	87 %
	Totaalscore	72 %

WOZ

Onderwerp	Score	Conclusie score
1. Naleving BIO	✓	De BIO is volledig geïmplementeerd binnen de WOZ en er worden controles uitgevoerd op naleving!
2. Ontwikkelingen BIO	✓	Er zijn ook dit jaar controles uitgevoerd op naleving van de BIO voor de WOZ.
3. Common Ground	✗	Er zijn nog geen stappen gezet in de richting van een common ground conforme informatie-architectuur voor de WOZ.
4. Ontwikkelingen koppelvlakken	✓	Er wordt gebruikt gemaakt van de gewenste koppelvlakken (API's en/of xml-berichtenverkeer) voor de communicatie tussen de diverse applicaties voor de WOZ-uitvoering.
5. Inzicht in koppelvlakken	✓	Tussen de applicaties die de uitvoering van de WOZ-processen ondersteunen vindt interactie plaats. Er is een volledig overzicht van de onderlinge relaties tussen deze systemen.
6. Externe systemen	✓	Er is onderzocht of de verschillende geautomatiseerde systemen informatie juist delen met externe systemen zoals bijvoorbeeld de Landelijke voorziening WOZ (LV WOZ) en MijnOverheid.
7. Interne systemen	✓	Er zijn audits uitgevoerd om te beoordelen of alle voor de WOZ-uitvoering gebruikte systemen de gegevens uit interne systemen juist verwerken.
8. Beschikbaarheid managementinformatie	✓	Op terrein van de beheersing van informatieveiligheid conform BIO is voor de WOZ-uitvoering de gewenste management informatie beschikbaar.
9. Ontwikkelingen managementinformatie	✓	Op terrein van de beheersing van informatieveiligheid conform BIO en van synchronisatie met externe systemen zijn stappen gezet om voor de WOZ-uitvoering de gewenste management informatie beschikbaar te krijgen.

BRP

Onderdeel ENSIA	Gemeente Kaag en Braassem	Maximale score	Percentages
BRP-organisatie	400	400	92,5 %
BRP-toegang	400	400	91,2 %
BRP-naleving	360	400	92,5 %
Puntentotaal BRP ENSIA	1.160	1.200	92,0 %

Reisdocumenten

Onderdeel ENSIA	Gemeente Kaag en Braassem	Maximale score	Percentages
Reisdocumenten-organisatie	400	400	95,0 %
Reisdocumenten-toegang	400	400	88,8 %
Reisdocumenten-naleving	400	400	91,2 %
Puntentotaal Reisdocumenten	1.200	1.200	91,1 %

De BAG is de afgelopen 2 jaar stabiel met 85%. Het proces is op orde, de knelpunten liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. De BGT is de laatste drie jaar geheel op orde. De BRO is inmiddels ingebed in de organisatie en heeft geen verbeterpunten meer.

De SUWI-zelfevaluatie wordt door de samenwerking met gemeente Alphen aan den Rijn - taken werk en inkomen (SUWI) door Alphen aan den Rijn uitgevoerd. De DigiDkoppeling op de website en het Zaaksysteem vallen onder de Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem en zijn daarmee hier niet opgenomen.

De kwaliteit van de BRP en van de reisdocumenten is op orde met een score van respectievelijk 92% en 91,1%. Op BRP- en Reisdocumenten-toegang zal een verbeterplan gemaakt worden om ook daar volgend jaar >90% uit te komen.

Privacy

In 2018 is de nieuwe privacywet, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), in werking getreden. In ons privacybeleid en bijbehorend reglement staan de belangrijkste rechten en plichten uit de AVG opgesomd, met daarbij een toelichting hoe wij hiermee omgaan.

Een belangrijke plicht vanuit de AVG is dat wij verplicht zijn om een Functionaris gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG heeft in essentie een toezichthoudende rol en kan – voor zover dit zijn toezichthoudende rol niet doorkruist – de gemeente en haar medewerkers van advies voorzien en handvatten meegeven hoe conform de AVG te werken. Met de komst van de AVG hebben wij een FG aangesteld.

Andere belangrijke plichten voor ons zien op de afhandeling van datalekken, het bijhouden van een register van verwerkingsactiviteiten en op de afhandeling van verzoeken van onze inwoners met betrekking tot hun persoonsgegevens.

Naast uitvoering van het beleid en bijbehorend reglement wordt, in samenwerking met informatiebeveiliging, aandacht besteed aan het verhogen van privacybewustzijn in onze organisatie.

Wet open overheid (verder: Woo)

Het is de bedoeling van de wetgever dat de externe dienstverlening van gemeenten ook digitaal beschikbaar is en blijft. Deze digitale dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk zijn (digitale inclusie) en moet zo zijn ingericht dat inwoners en ondernemers alleen informatie bij de gemeente hoeven aan te leveren waar de overheid nog niet over beschikt. Verder vragen onder andere de Wet

open overheid (Woo), de decentralisaties (waaronder de nieuwe Wet Inburgering) en de Omgevingswet om verbetering van de informatie en informatiesystemen.

Met ingang van 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) ingegaan. De wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), Gemeenten Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn trekken samen op in één aanpak om de Woo te implementeren. Net als de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt de Woo dat overheden gehoor moeten geven aan informatieverzoeken (passieve openbaarmaking). Daarnaast introduceert de Woo ook 'actieve openbaarmaking: voor 11 informatiecategorieën zullen de komende jaren (gefaseerd) alle einddocumenten ongevraagd online gepubliceerd moeten gaan worden. Naast passieve en actieve openbaarmaking. Bovendien bevat de Woo een aantal andere regels, zoals de plicht om in begroting en jaarverslag aandacht aan openbaarmaking te besteden. Die zaken raken aan alle onderdelen van het gemeentelijk apparaat, zoals de medewerkers, informatiehuishouding, processen en samenwerkingsverbanden. In totaal zorgt de Woo voor een complexe en veelkoppige implementatieopgave.

In 2022 is daartoe een projectmatige organisatie opgestart met een stuurgroep, een kernteam en een aantal actieteams. Daardoor wordt de implementatieopgave in behapbare deelopgaven opgedeeld. De actieteams zijn elk verantwoordelijk voor één van de deelonderdelen van de aanpak. In 2022 is de aanpak succesvol opgestart. Dat betekent onder meer dat er een nieuw proces is gereed gekomen om Woo-verzoeken conform de nieuwe regels te verwerken en dat er een start is gemaakt met het maken van beleid voor actieve openbaarmaking van de eerste informatiecategorie (Raadsstukken). Ook is een planning gemaakt om voor de overige 10 informatiecategorieën stuk voor stuk te komen tot zo'n beleid.

Eind december 2022 heeft minister Bruins Slot bekend gemaakt dat de ontwikkeling van het beoogde landelijke platform waar overheidsinformatie gepubliceerd zou moeten worden, is gestaakt. Het betekent dat nu nog niet duidelijk is waar en wanneer straks informatie volgens de regels van de Woo gepubliceerd moet worden. Naar verwachting zal gedurende Q1 van 2023 meer duidelijkheid komen over de landelijke eisen voor openbaarmaking.

Paragraaf 6 – Verbonden partijen

Als zelfstandige gemeente zoekt Kaag en Braassem naar samenwerking als dit voordeel oplevert bij vraagstukken die erg complex of kostbaar zijn. In deze paragraaf worden de rechtspersonen beschreven waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft. Er is sprake van een bestuurlijk belang in het geval van zeggenschap (stemrecht of het hebben van een zetel in het bestuur). Van een financieel belang is sprake als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld dat niet verhaalbaar is wanneer de verbonden partij in financiële problemen raakt of failliet gaat.

Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

De visie van Kaag en Braassem stond voor 2022 beschreven in de Samenwerkingsagenda 2018-2022 en in het Raadsakkoord 2022-2026 'Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen.' Vanuit haar zelfstandige positie maakt de gemeente gebruik van en draagt ze in de regio bij aan de uitvoeringskracht, het kennisnetwerk en de lobbyfunctie richting andere regio's, provincie en rijk. Op deze manier pakt ze de grote vraagstukken aan. Samenwerken in verbonden partijen is immers efficiënter, goedkoper en soms gewoon een wettelijke verplichting.

Beleidsvoornemen is dat Kaag en Braassem vooral een regiegemeente is. Om regie te voeren is het van belang de grip op verbonden partijen te hebben en is een scherpe inhoudelijke focus binnen prioritaire thema's nodig. Deze inhoudelijke focus voor 2022 is terug te vinden in de actualisatie van de Regionale agenda Kaag en Braassem. In deze agenda, opnieuw vastgesteld op 29 juni 2020, staan de regionale ambities verwoord, hetgeen we in samenwerking met onze verbonden partijen en/ of regionale partners willen behalen. In het raadsakkoord 2022 – 2026 is afgesproken dat we de Regionale agenda weer actualiseren. Dit gaan we in 2023 doen.

Rapporteren over verbonden partijen

Verbonden partijen voeren beleid uit van de gemeente. Als een taak uitgevoerd wordt door een verbonden partij, dan blijft de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen. Kaag en Braassem rapporteert over de verbonden partijen op diverse momenten in de P&C cyclus, zoals de jaarrekening, de begroting en de voortgangsmonitor.

VERBONDEN PARTIJEN KAAG EN BRAASSEM

Gemeenschappelijke regelingen	Overig
Holland Rijnland	BNG NV
Veiligheidsregio Hollands Midden	Oasen NV
Omgevingsdienst West Holland	Cyclus NV
Hecht Hollands Midden	Alliander NV
BVO Rijn en Braassem	De Tweesprong BV
	GEM Braassemerland VOF

Op www.kaagenbraassem.nl is alle informatie over de verbonden partijen te vinden

INZICHT IN DE FINANCIËN VAN DE VERBONDEN PARTIJEN

Door een financiële en beleidsmatige check van de begrotingen en jaarrekeningen van de verbonden partijen is er een goed inzicht in de financiën. Voordat een advies over een zienswijze aan de raad wordt aangeboden vinden er regionaal ambtelijke overleggen plaats. Deze adviseren aan de bestuurlijke (portefeuillehouders) overleggen. Door deze 'brede blik' neemt de kwaliteit van toetsing toe. Daarnaast geven deze regionale overleggen de mogelijkheid om input te leveren en vragen te stellen zodat er bijstelling van de begrotingen mogelijk is voordat de raad zijn zienswijze vaststelt. Er zijn ook risico's. Hierbij wordt gedacht aan consequenties van nieuw overheidsbeleid, wijzigingen in wet- en regelgeving en ontbreken van commitment. Risico's kunnen beperkt worden door het functioneren van de verbonden partij goed te volgen qua budget en beleid. Voor zover risico's nu actueel en relevant zijn, worden ze opgenomen in de risicoparagraaf.

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd. De (advies)processen zijn gestroomlijnd door het aanwijzen van een driehoek van accounthouder, financieel consultant en manager waarbij de accounthouder primair verantwoordelijk is voor alle zaken die met de verbonden partij samenhangen.

ONTWIKKELINGEN VERBONDEN PARTIJEN 2022

- Holland Rijnland

Binnen Holland Rijnland werken we samen om de kwaliteit van wonen, werken, leren en leven van inwoners, ondernemers en instellingen te verbeteren. Holland Rijnland profileert zich vooral als netwerkpartij van de 13 aangesloten gemeenten die zich sterk maakt voor beleidsmatige-, lobby- en faciliterende werkzaamheden. In 2022 is het Werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 vastgesteld.

In het werkprogramma is uiteengezet welke activiteiten we als regio de komende vier jaar willen oppakken. Denk hierbij aan grote opgaven zoals: grote tekorten op de woningmarkt, de ontwikkelingen rondom het stikstofdossier, de steeds grotere impact van klimaatverandering en de noodzaak tot economische vernieuwing in een veranderende wereld. De vastgestelde strategische documenten (Regionale Energie Strategie, Regionale Omgevingsagenda en de Regionale Strategie Mobiliteit) vormen de basis voor het werkprogramma 2022 -2026.

- VRHM

Veiligheidsregio Hollands-Midden staat voor de (fysieke) veiligheid van burgers, bedrijven en instellingen. Naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en veranderende risico's in de samenleving is de Veiligheidsregio bezig met de invulling van het Regionaal Beleidsplan 2023-2026. Hierin wordt de koers en de daarbij behorende doelen bepaald. Deze doelen worden in 2023 afgestemd met alle gemeenteraden van de gemeenten binnen onze veiligheidsregio en zal aansluiten op het Regionaal Risicoprofiel wat in 2022 is vastgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in de veiligheidsregio aanwezige risico's. 2022 stond daarnaast in het teken van de aanpak van de vluchtelingencrisis, zowel van Oekraïense ontheemde als asielzoekers. De aanpak binnen de Veiligheidsregio in de achterliggende periode kenmerkt zich door zorgvuldige afstemming, betrouwbare facilitering en eenduidigheid ten aanzien van de taakstelling. Dit resulteerde in een consistent bestuurlijk (crisis)optreden.

- Hecht HM (voormalig RDOG)

Hecht bestaat uit GGD Hollands Midden, GHOR Hollands Midden, RAV Hollands Midden en Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden. Hecht zet zich in voor de gezondheid en veiligheid van de inwoners van de regio Hollands Midden.

Hecht is een deskundige partner in de zorg- en veiligheidsketen met een duidelijk doel: alles wat zij doen draagt bij aan een beter leven van de inwoners van de regio Hollands Midden. Hiermee bedoelen we meer gezondheid, meer veiligheid en meer kansen.

Hecht 2024

Het Programma Hecht2024 moet ervoor zorgen dat Hecht in 2024 een wendbare, moderne en klantgerichte organisatie is. Een organisatie die kan meebewegen met veranderingen in de maatschappij en die vanuit integrale gezondheidsdeskundigheid kan blijven bijdragen aan een gezonder en veiliger Hollands Midden. Er zijn al stappen gemaakt in deze beweging, al blijkt dit veranderproces ook zeker uitdagingen met zich mee te brengen. Wij sturen op een heldere opdracht met kosten en baten in beeld. Daarbij wordt ook gekeken naar efficiënte aansturing van de organisatie en de rol van de gemeenten.

- Omgevingsdienst West-Holland

De ODWH levert een bijdrage aan het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in de gemeente Kaag en Braassem en elf andere gemeenten in Holland Rijnland. Daartoe heeft de gemeente de milieutaken gemandateerd aan deze gemeenschappelijke regeling. In 2022 is gewerkt op basis van de Strategienota en de Kadernota 2022. Speerpunten zijn: een financieel gezonde dienst, investeren in de kwaliteit van de dienst, Omgevingswet en duurzaamheid en regionale energiestrategie. In het werkplan 2022 zijn de producten en diensten beschreven en de kosten hiervan. De ODWH heeft zich op vier inhoudelijke programma's gericht: Milieu en Bodem, Omgevingsadvies, Duurzaamheid, Bouwen. De belangrijkste taken van de ODWH hierbij zijn: advisering van de gemeente voor bouwplannen en RO projecten en vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuwetgeving.

- Cyclus

In 2022 is gewerkt conform de DVO met Cyclus. In deze DVO zijn zowel de inzameling als de verwerking van het huishoudelijk afval opgenomen. Ook verzorgt Cyclus het beheer van de inzamelmiddelen (containers). In 2022 is vanuit Cyclus opnieuw aandacht besteed aan het voorkómen van vervuiling van de ingezamelde grondstoffen. Hierdoor zijn de ingezamelde grondstoffen van betere kwaliteit en is er minder sprake van afkeur.

- VOF Braassemerland

De gemeentelijke gronden worden fasegewijs aan de vennootschap overgedragen. In 2023 wordt de openbare ruimte in fase 1 en 2 opgeleverd aan de gemeente. In fase 3 zijn alle woningen in de loop van 2022 gebouwd en in 2023/2024 worden ze opgeleverd; tevens wordt er gestart met woonrijp maken. In 2019 zijn de gronden van fase 4, 5 en 11 economisch geleverd en in 2023 wordt er gestart met het bouwrijp maken van fase 4. Fase 5 en 11 volgen in 2024. De realisatie van de tweede sluis dient omwille van redenen van subsidieverstreking aan te vangen vóór 31-12-2024. De benodigde grondverwerving en de voorbereidende werkzaamheden dienen vanaf begin 2023 te beginnen.

- Sportbedrijf Kaag en Braassem

- De Tweesprong is partner bij de ontwikkelingen van het Sportpad. Bij Focus met Ambitie heeft de gemeenteraad hoge prioriteit gegeven aan een IKC 0-12 aan het Sportpad en het vernieuwen van De Tweesprong. Het is de bedoeling dat op termijn het hele gebied Sportpad wordt herontwikkeld. Om deze langetermijnontwikkeling goed te doorlopen is een projectstructuur opgesteld waar De Tweesprong een belangrijke spilfunctie vervult.
- Tot de nieuwbouw wordt pragmatisch omgegaan met het onderhoud en wordt groot onderhoud aan de accommodatie uitgevoerd zodat deze veilig en doelmatig kan blijven functioneren. Op dit moment wordt een nieuw onderhoudsplan gemaakt zodat inzichtelijk wordt welk onderhoud de komende periode – tot de nieuwbouw – noodzakelijk is.
- Ook De Tweesprong BV is in 2020, 2021 en begin 2022 getroffen door de Covid-pandemie en is hierdoor een deel van de tijd gesloten of beperkt open geweest. Om de financiële consequenties die hieruit voortvloeien te beperken zijn

subsidieaanvragen bij de rijksoverheid gedaan (o.a. SPUKIJZ, TVS etc.). een groot deel van deze aanvragen is ondertussen al toegekend.

- BVO Rijn en Braassem:

De Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem is een samenwerkingsverband met de gemeente Alphen aan den Rijn en voorziet in uitvoering van de taken op het gebied van informatisering, automatisering en andere niet overheidstaken voor de gemeente.

- In 2022 zijn diverse doelen bereikt, onder andere de uitrol van hybride vergaderruimten en de uitreiking van laptops voor zowel raadsleden als medewerkers van de gemeente. Hierdoor kan beter plaats- en tijdsonafhankelijk gewerkt worden. Ook zijn terugkerende werkzaamheden (zoals de jaarlijkse uitwijktest) weer uitgevoerd, is in 2022 de nieuwe BVO-directeur gestart en zijn er in 2022 nieuwe ICT-projecten gestart die in 2023 uitgerold kunnen worden.

DOELSTELLING, TAKEN, BESTUURLIJK BELANG PER GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Vestigingsplaats	Leiden																		
Doel/activiteit	Holland Rijnland is het samenwerkingsverband van en voor dertien gemeenten gelegen in het hart van de Randstad met gezamenlijk een uitstekende woonregio, groen open landschap en een aantal topsectoren (Greenports, Biobased, Space en Life Science & Health). Binnen Holland Rijnland werken we samen om de kwaliteit van wonen, werken, leren en leven van burgers, bedrijven en instellingen te verbeteren. Samen optrekken geeft meerwaarde voor de uitdagingen die te complex zijn voor de individuele gemeente, die gemeentegrensoverschrijdend zijn of waarbij samenwerking tot meer efficiëntie leidt. In het werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 is vastgesteld welke activiteiten de regio de komende vier jaar gezamenlijk wil oppakken. Zoals u weet zijn die opgaven omvangrijk en in aantal groot. Denk aan grote tekorten op de woningmarkt, de ontwikkelingen rondom het stikstofdossier, de steeds grotere impact van klimaatverandering en de noodzaak tot economische vernieuwing in een veranderende wereld. Samenwerking in het aanpakken van de opgaven is daarom noodzakelijk. Het werkprogramma Holland Rijnland 2022-2026 is het antwoord op hoe de regio een bijdrage wil leveren aan die uitdagingen. Verder voert Holland Rijnland enkele taken uit die aan het samenwerkingsorgaan zijn overgedragen: de Regiotaxi, de Urgentiecommissie Woonruimte en het Regionaal Bureau Leerplicht. Kaag en Braassem profiteert van het schaalvoordeel en slagkracht van deze strategische samenwerking.																		
Belangen	Financieel:	Bijdrage regulier Holland Rijnland 2022 Bijdrage Regionaal Bureau Leerplicht 2022 Bijdrage Regionale VSV-projecten Bijdrage SOZ Jeugd 2022 Regionaal Investeringsfonds 2022 (t/m 2024)	€ 224.260 € 95.345 € 8.879 € 15.971 € 368.865																
	Bestuurlijk: De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten. Het AB wijst de leden van het dagelijks bestuur aan. Het dagelijks bestuur bestaat (inclusief voorzitter) uit 9 leden ondersteund door de secretaris. Het AB bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente. De stemverhouding verschilt naar inwoneraantal per gemeente. Er zijn in gezamenlijkheid 189 stemmen (waarvan Kaag en Braassem er 9 heeft). In het AB hebben zitting de burgemeester Astrid Heijstee-Bolt en wethouder Nick van Egmond.																		
Financiële gegevens	De jaarrekening 2022 is voorlopig beschikbaar gesteld. <table><tr><td></td><td><u>1-1-2022</u></td><td><u>31-12-2022</u></td><td></td></tr><tr><td>Omvang eigen vermogen</td><td>€ 1.666.519</td><td>€ 1.725.256</td><td></td></tr><tr><td>Omvang vreemd vermogen</td><td>€ 58.808.554</td><td>€ 43.706.641</td><td></td></tr><tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td></td><td>€ 96.000</td><td>N</td></tr></table>				<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>		Omvang eigen vermogen	€ 1.666.519	€ 1.725.256		Omvang vreemd vermogen	€ 58.808.554	€ 43.706.641		Financieel resultaat 2022		€ 96.000	N
	<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>																	
Omvang eigen vermogen	€ 1.666.519	€ 1.725.256																	
Omvang vreemd vermogen	€ 58.808.554	€ 43.706.641																	
Financieel resultaat 2022		€ 96.000	N																

Vestigingsplaats	Leiden		
Doel/activiteit	Veiligheidsregio Hollands Midden behartigt, op grond van de vastgestelde gemeenschappelijke regeling, de gemeenschappelijke belangen van 18 gemeenten op de volgende terreinen: De brandweezorg, het inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer, de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing en de samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing		
Belangen	Financieel: gemeentelijke bijdrage 2022 € 1.795.264 Bestuurlijk: De 18 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Burgemeester Lenferink van de gemeente Leiden is de voorzitter van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zes leden (inclusief voorzitter). Burgemeester Heijstee maakt onderdeel uit van het DB en is portefeuillehouder multidisciplinaire crisisbeheersing.		
Financiële gegevens	De cijfers van 2022 zijn voorlopig.		
		<u>01-01-2022</u>	<u>31-12-2022</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 6.823.000	€ 5.659.000
	Omvang vreemd vermogen	€ 41.692.000	€ 67.394.000
	Voorlopig Financieel resultaat 2022: € 406.000 nadelig		

Vestigingsplaats	Leiden									
Doel/activiteit	De Omgevingsdienst staat voor duurzaamheid, veiligheid en een verbetering van de leefomgeving. Ze stelt vergunningen op voor de gemeente en ziet toe op naleving van milieuwetgeving (toezicht en handhaving). Ook geeft de ODWH milieuvadvisen aan gemeenten en zorgt ervoor dat in ruimtelijke plannen van gemeenten aandacht wordt besteed aan een goede milieukwaliteit (gericht op diverse milieuaspecten, zoals bodem, lucht, geluid, natuur en veiligheid). Om een goede en efficiënte uitvoering te geven aan de wettelijke milieutaken heeft Kaag en Braassem al deze taken bij de Omgevingsdienst ondergebracht.									
Belangen	Financieel: gemeentelijke bijdrage 2022 € 1.043.987 Bestuurlijk: Het AB bestaat uit 26 leden (inclusief de voorzitter). Twee collegeleden hebben zitting in het AB (wethouder Kistemaker en wethouder Peters). In het vijfhoekige DB is onze gemeente niet meer vertegenwoordigd. Kaag en Braassem heeft 12 van de 200 stemmen (6%).									
Financiële gegevens	De cijfers van 2022 zijn voorlopig <table><tr><td></td><td><u>1-1-2022</u></td><td><u>31-12-2022</u></td></tr><tr><td>Omvang eigen vermogen</td><td>€ 1.383.543</td><td>€ 1.757.764</td></tr><tr><td>Omvang vreemd vermogen</td><td>€ 11.269.061</td><td>€ 13.521.948</td></tr></table> Financieel resultaat 2022: € 372.757 voordelig		<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>	Omvang eigen vermogen	€ 1.383.543	€ 1.757.764	Omvang vreemd vermogen	€ 11.269.061	€ 13.521.948
	<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>								
Omvang eigen vermogen	€ 1.383.543	€ 1.757.764								
Omvang vreemd vermogen	€ 11.269.061	€ 13.521.948								

Vestigingsplaats	Leiden															
Doel/activiteit	Regionale dienst Hecht Hollands Midden bestaat uit de vier sectoren: openbare gezondheidszorg (GGD), geneeskundige hulpverlening (GHOR) en ambulancezorg (RAV) en het zorg- en veiligheidshuis (ZVH). Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Deelname aan Hecht is een wettelijke verplichting (volgens artikel 14 van de Wet publieke gezondheid). Deze taken worden door Hecht (onderdeel GGD) uitgevoerd in het zogenaamde basistakenpakket. De aanvullende diensten en markttaken op het gebied van volksgezondheid worden in opdracht van de 18 gemeenten van Hollands Midden op projectenbasis geregeld.															
Belangen	Financieel: gemeentelijke bijdrage 2022 € 1.694.000 Bestuurlijk: Het Algemeen Bestuur van Hecht bestaat uit de portefeuillehouders Volksgezondheid van de 18 gemeenten in de regio Hollands Midden. Voor onze gemeente is dat wethouder Gerben van Duin. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden. Kaag en Braassem heeft 2 van de 50 stemmen.															
Financiële gegevens	Financiële gegevens zijn gebaseerd op de voorlopige jaarrekening 2022 Financieel resultaat 2022 € 732.000 Nadelig <table><tr><td></td><td><u>1-1-2022</u></td><td></td><td><u>31-12-2022</u></td><td></td></tr><tr><td>Omvang eigen vermogen</td><td>€ 10.012.000</td><td></td><td>€ 5.539.000</td><td></td></tr><tr><td>Omvang vreemd vermogen</td><td>€ 45.292.000</td><td></td><td>€ 33.931.000</td><td></td></tr></table>		<u>1-1-2022</u>		<u>31-12-2022</u>		Omvang eigen vermogen	€ 10.012.000		€ 5.539.000		Omvang vreemd vermogen	€ 45.292.000		€ 33.931.000	
	<u>1-1-2022</u>		<u>31-12-2022</u>													
Omvang eigen vermogen	€ 10.012.000		€ 5.539.000													
Omvang vreemd vermogen	€ 45.292.000		€ 33.931.000													

Vestigingsplaats	Alphen aan den Rijn		
Doel/activiteit	Het doel van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Rijn en Braassem is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de taken van de gemeenten op het gebied van informatievoorziening, automatisering en andere niet overheidstaken en het daarbij vergaand ontdebellen van ICT-functionaliteit, waardoor de gemeenten beter in staat zijn zich te focussen op hun kerntaken.		
Belangen	Financieel: gemeentelijke bijdrage 2022 € 2.582.711		
	Bestuurlijk: Het bestuur bestaat uit 4 leden (inclusief de voorzitter). Twee collegeleden hebben zitting in het bestuur (wethouder Van Egmond en de burgemeester).		
Financiële gegevens	Financiële gegevens van de BVO Rijn en Braassem zijn gebaseerd op de definitieve jaarstukken 2022:		
		<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 15.118	€ 9.959
	Omvang vreemd vermogen	€ 6.408.648	€ 8.219.831
	Financieel resultaat 2022 (gerealiseerd): € 1.533.538,70		

DOELSTELLING, TAKEN, BESTUURLIJK BELANG PER NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Doel/activiteit	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen ten behoeve van het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Belangen	Financieel: 121.719 aandelen (€ 2,50 nominaal). De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Dividend over 2021, ontvangen in 2022: € 277.519. Dividend over 2022: € 304.298. Bestuurlijk: De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de aandeelhoudersvergaderingen.		
Financiële gegevens		<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 5.062 miljoen	€ 4.615 miljoen
	Omvang vreemd vermogen	€ 143.995 miljoen	€ 107.459 miljoen
	Financieel resultaat 2022: € 300 miljoen voordelig.		

Doel/activiteit	Tot de kernactiviteiten van Oasen behoren duurzaam verzorgen van winning, productie en levering van topkwaliteit (drink)water in Zuid-Holland.	
Belangen	Financieel: 26 aandelen Het voorstel is om het volledige resultaat 2021 toe te voegen aan de overige reserves. Bestuurlijk: Oasen N.V. is een structuurvennootschap. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.	
Financiële gegevens	De cijfers van 2022 zijn nog niet beschikbaar. Daarom zijn de cijfers uit het jaarverslag 2021 opgenomen.	
	<u>1-1-2021</u>	<u>31-12-2021</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 116.741 miljoen € 122.426 miljoen
	Omvang vreemd vermogen	€ 178.860 miljoen € 188.121 miljoen
	Financieel resultaat 2021: € 5.685 miljoen voordelig.	

Doel/activiteit	Cyclus stelt zich als doel het doelmatig inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval voor deelnemers. Het streven hierbij is om zoveel mogelijk grondstoffen her te gebruiken en te recyclen.	
Belangen	Financieel: 486.055 geplaatste aandelen (€ 7 nominaal) dividend 2021: € 0 Bestuurlijk: Er zijn drie formele bestuursorganen: - Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaande uit de aandeelhoudende gemeenten. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de aandeelhoudersvergaderingen. - Raad van Commissarissen (RvC): vijf commissarissen, benoemd door de AVA - Bestuur Cyclus: directeur Cyclus Informeel is er een Grondstoffenplatform. Dit bestaat uit een ambtelijk en bestuurlijk overleg, beide bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeenten die diensten afnemen van Cyclus. Aan het bestuurlijk overleg neemt wethouder Kistemaker deel. Verder is er nog een financiële commissie.	
Financiële gegevens	De cijfers van 2022 zijn nog niet beschikbaar. Daarom zijn de cijfers uit het jaarverslag 2021 opgenomen.	
	<u>1-1-2021</u>	<u>31-12-2021</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 9.858.000 € 10.342.000
	Omvang vreemd vermogen	€ 26.225.000 € 22.406.000
	Financieel resultaat 2021	€ 484.000 V

Doel/activiteit	Alliander is het Netwerkbedrijf van voormalig Nuon. Deze is actief in de distributie van elektriciteit, gas en warmte en daarmee samenhangende producten/diensten.		
Belangen	Financieel: dividend 2021, ontvangen in 2022: € 69.996 (deel Kaag en Braassem) Bestuurlijk: Alliander is een structuurvennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen. De vennootschap wordt bestuurd door de Raad van Bestuur. Toezicht vindt plaats door de Raad van Commissarissen. Beide organen handelen onafhankelijk van elkaar en leggen over de uitoefening van hun taken verantwoording af aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.		
Financiële gegevens		<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>
	Omvang eigen vermogen	€ 4.470 miljoen	€ 4.570 miljoen
	Omvang vreemd vermogen	€ 5.730 miljoen	€ 6.106 miljoen
	Financieel resultaat 2022: € 198 miljoen voordelig		

DOELSTELLING, TAKEN, BESTUURLIJK BELANG PER BESLOTEN VENNOOTSCHAP

Doel/activiteit	Sportbedrijf Kaag en Braassem draagt duurzaam bij aan een gezonde en actieve levensstijl voor de inwoners van de gemeente Kaag en Braassem, door zo veel mogelijk mensen in de gemeente te laten sporten en bewegen. Om zijn missie te bereiken biedt het Sportbedrijf goed toegankelijke, uitnodigende sportaccommodaties (Sport en recreatiecentrum De Tweesprong, Sportzaal Kaskade, Sportzaal De Meerkant en Gemeenschapscentrum Het Spant) en activiteiten aan. Verder werkt het Sportbedrijf samen met andere (verbonden partijen) die aan diezelfde doelen werken. Naast het faciliteren van sport en bewegen verzorgt sportbedrijf Kaag en Braassem ook sport- en bewegingsstimulering en welzijnsactiviteiten zoals zwemmen voor mensen met dementie. Hiermee levert sportbedrijf Kaag en Braassem een bijdrage aan de doelstellingen uit de Omgevingsvisie.		
Belangen	Financieel: 40 aandelen die zijn geplaatst en volgestort ad € 18.152 De gemeente is 100% aandeelhouder van De Tweesprong B.V. (hoe het Sportbedrijf staat geregistreerd bij de KVK) en eigenaar van alle - op Kaskade na (eigendom woningbouwvereniging) - panden. Binnen de gemeente is de verantwoording met betrekking tot het bestuur van De Tweesprong B.V. verdeeld in opdrachtgeverschap en aandeelhouderschap. Deze twee taken zijn verdeeld over verschillende bestuursleden. Het aandeelhouderschap ligt bij burgemeester Astrid Heijstee-Bolt en het opdrachtgeverschap bij wethouder Gerben van Duin.		
Financiële gegevens	Financiële gegevens zijn gebaseerd op voorlopige jaarrekening 2022	<u>01-01-2022</u>	<u>31-12-2022</u>
	Het eigen vermogen	18.152	18.152
	Het vreemd vermogen	1.487.200	809.809
	Voorlopig financieel resultaat 2022: € 100.516,- nadelig.		

*) Onder het vreemd vermogen staat wel een voorziening exploitatiebijdragen voor 271K welke ingezet kan worden voor eventuele ontstane exploitatie tekorten.

DOELSTELLING, TAKEN, BESTUURLIJK BELANG PER VENNOOTSCHAP ONDER FIRMA

Doel/activiteit	De VOF heeft ten doel het voor haar rekening en risico (doen) uitvoeren van de grondexploitatie met betrekking tot het exploitatiegebied zoals aangeduid in de Samenwerkingsovereenkomst (inclusief bijlagen), gelegen binnen het Plangebied Braassemerland en overigens al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.													
Belangen	Financieel: Gemeente heeft in het verleden verschillende stortingen gedaan richting de VOF. Ultimo 2021 was er € 6,15 miljoen aan eigen vermogen gestort. In 2022 heeft de VOF in totaal € 3,65 terug ontvangen. In 2022 hebben er geen betalingen aan de VOF plaatsgevonden. Daarmee bedroeg het totale ingebrachte eigen vermogen ultimo 2022 een bedrag van EUR 2,5 miljoen. In 2023 zullen naar verwachting verschillende stortingen worden gedaan omdat in 2023 in het GEM Braassemerland gebied uitsluitend kosten worden gemaakt en geen opbrengsten zijn uit grondverkoop. Die gaan conform de prognoses weer in 2024 plaatsvinden. Om die reden is in het voorjaar van 2023 € 1,0 mln gestort en zullen er nog enkele stortingen volgen. Bij de begroting van 2024 in het najaar van 2023 zal hier een update van worden gegeven. Bestuurlijk: de vennoten van de VOF zijn de gemeente Kaag en Braassem en Aan de Braassem BV (project BV van de ontwikkelaars. De vakwethouder, mevrouw Peters en de heer Wildenberg, partner bij Fakton B.V. te Rotterdam, hebben mandaat van het college om rechtshandelingen namens de gemeente te verrichten. Zij vormen samen met de afvaardiging van de ontwikkelaar het bestuur van de VOF Braassemerland. Het gemeentelijke bestuur heeft twee procuratiehouders aangewezen: de heer Démoed, manager Ontwikkeling van de gemeente Kaag en Braassem en mevrouw mr. H.J. M. Winkelhuijzen eigenaar en adviseur bij Diana Winkelhuijzen – advies, projectmanagement en bemiddeling.													
Financiële gegevens	De financiële gegevens zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2022. <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th><u>1-1-2022</u></th><th><u>31-12-2022</u></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Omvang eigen vermogen</td><td>€ 12.145.834</td><td>€ 4.784.494</td></tr> <tr> <td>Omvang vreemd vermogen</td><td>€ 22.382.784</td><td>€ 15.613.160</td></tr> <tr> <td colspan="3">Financieel resultaat 2022 : € 61.340 nadelig</td></tr> </tbody> </table>			<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>	Omvang eigen vermogen	€ 12.145.834	€ 4.784.494	Omvang vreemd vermogen	€ 22.382.784	€ 15.613.160	Financieel resultaat 2022 : € 61.340 nadelig		
	<u>1-1-2022</u>	<u>31-12-2022</u>												
Omvang eigen vermogen	€ 12.145.834	€ 4.784.494												
Omvang vreemd vermogen	€ 22.382.784	€ 15.613.160												
Financieel resultaat 2022 : € 61.340 nadelig														

Paragraaf 7 – Grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid is een beleidsinstrument waarin de beleidsafspraken staan. We geven hierin aan hoe de gemeente met nieuwe (gebieds)ontwikkelingen omgaat. Hierbij wordt ingegaan op zaken als actief en faciliterende grondbeleid, grondverwerving, -productie, -uitgifte en tijdelijk beheer. Dit zijn de ingrediënten van elke gebiedsontwikkeling. Of het nu gaat om het bouwen van woningen, aanleggen van infrastructuur, het aanbieden van maatschappelijke voorzieningen. Of dat het gaat om het bevorderen van de economische ontwikkeling.

Onderdeel van de gemeentelijke jaarstukken is een paragraaf grondbeleid. Hierin wordt de raad jaarlijks inzicht geboden in de vorderingen van alle in ontwikkeling genomen en nog te ontwikkelen grondcomplexen.

In deze paragraaf grondbeleid komen aan de orde:

- het actueel grondbeleid;
- ontwikkelingen grondexploitatieprojecten in 2022
- ontwikkeling grondposities in 2022;
- af te sluiten grondcomplexen per 31-12-2022.

De richtlijnen voor de te hanteren parameters in de grondexploitaties per **01-01-2022**, zijn:

Parameters grondexploitatie	per 01-01-2023
Kostenindex	2,00%
Opbrengstenindex	Contract / 0,00%
Rente/disconteringsvoet	1,75% / 2,00%

*) Disconteringsvoet van 2,00% bij verliesgevende exploitaties

Afgelopen jaar hebben we gezien dat er sprake is van een forse inflatie en daarmee bouwkostenstijging. De indexering van de bouwkosten is verwerkt in de actuele prognoses van nog uit te voeren projecten. Diverse marktprognoses tonen aan dat voor 2023 eveneens een hogere dan gebruikelijke inflatie is te verwachten. Veel projecten binnen de gemeente Kaag en Braassem hebben nog een korte doorlooptijd met relatief weinig omvangrijke uitvoeringsprojecten (en daarmee uitvoeringskosten). Om die reden wordt voor de actualisatie van de grondexploitaties het langjarig gemiddelde inflatiepercentage aangehouden van 2%.

De opbrengstenindexatie is in veel projecten contractueel overeengekomen. Indien er geen contracten aanwezig zijn, wordt een opbrengstenindex van 0% gehanteerd.

De rente- en disconteringsvoet is gebaseerd op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. De herfinanciering van een aantal leningen heeft geleid tot beperkte stijging van de rekenrente van 1,21% naar 1,75%. Voor de verliesvoorziening wordt volgens de BBV-richtlijnen een disconteringsvoet van 2% gehanteerd voor de verliesgevende grondexploitaties.

ACTUEEL GRONDBELEID

Het actueel grondbeleid is vastgelegd in de nota Grondbeleid 2020-2024. De gemeente Kaag en Braassem heeft ervoor gekozen de regie te voeren in het ruimtelijk domein. En zo een actieve rol zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast is actief ingezet op het realiseren van extra sociale woningbouw. Dit heeft geleid tot een aantal concrete projecten die sinds vorig jaar in uitvoering zijn. Jaarlijks worden in de grondprijzenbrief de grondprijzen en de wijze van vaststellen van deze grondprijzen voor de diverse functies en bestemmingen geactualiseerd. Aanvullend grondprijnsbeleid is vastgelegd in de nota Vereveningsfondsen 2013 en in het snippergroenbeleid. In verband met de

inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet en vanwege de motie van de gemeenteraad om meer actief grondbeleid te voeren worden deze instrumentarium in 2023/2024 geactualiseerd.

Daarnaast verwijzen wij u naar Programma 3 Ruimte en leefomgeving van de programmarekening. Daarin is verantwoording afgelegd over de realisatie van de doelstellingen specifiek voor 2022.

ONTWIKKELING GRONDComplexen IN 2022

Actualisatie grondcomplexen

De grondexploitaties (grexen) worden elk jaar geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening. Dit is onder andere noodzakelijk voor inzicht in de verliesvoorzieningen en de stand van de reserve bouwgrondexploitatie per balansdatum. In 2022 heeft de gemeente zes actieve grondexploitaties. Eén daarvan per balansdatum 31-12-2022 afgesloten. Dit betreft de ontwikkeling van de Elzenlaan in Woubrugge. Dit wordt verderop nader toegelicht.

Hieronder volgt achtereenvolgens een opsomming van het saldo van uitgaven en inkomsten per grondexploitatie in 2022 (mutaties boekwaarden), een actualisatie van het resultaat op netto contante waarde per grondexploitatie op basis van het voortschrijdend inzicht (mutaties resultaten). Deze actualisatie geeft inzicht in de herijking van de grondexploitatieresultaten, zoals deze per peildatum 01-01-2023 zijn voorzien. Dit geeft, naast de verantwoording over het afgelopen jaar, een vooruitblik op de verwachte resultaten van de grondexploitatieprojecten, de te verwachten verliesvoorzieningen en de effecten daarvan op de reservepositie. Aanvullend is in beeld gebracht wat per complex aangegeven wanneer we verwachten dat het project is afgerond. Daarnaast geven we aan wat op dat moment het geprognosticeerde resultaat is, het zogenaamde resultaat op eindwaarde.

Ruimtelijk project	Boekwaarde 01-01-2022	Mutatie 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Belangrijkste verklaringen van de
Verliesgevende grondexploitaties				
Centrumplan Leimuiden	€ 1.679.551-	€ 113.537	€ 1.793.088-	Plankosten en rente
Braassemerland (grondexploitatie)	€ 13.900.891-	€ 2.271.508-	€ 11.629.383-	Grondverkoop fase 3 de Poelen
subtotaal	€ 15.580.441-	€ 2.157.971-	€ 13.422.471-	
Winstgevende grondexploitaties				
Voormalig gemeentehuis	€ 269.435-	€ 294.619-	€ 25.184	BRMWRM, verkoop sociale huur app. Tussentijdse winstneming
Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord	€ 274.114-	€ 287.553-	€ 13.439	Grondverkoop deelg. 6, plankosten
subtotaal	€ 543.549-	€ 582.172-	€ 38.623	
Afgesloten grondexploitaties				
Elzenlaan - Woubrugge	€ 6.200	€ 105.384	€ 99.184-	Woonrijp maken
subtotaal	€ 6.200	€ 105.384	€ 99.184-	
TOTAAL	€ 16.117.790-	€ 2.634.758-	€ 13.483.032-	

(Alle vermelde bedragen zijn, voor zover niet aangeduid, prijspeil 01-01-2023 en exclusief btw.)

Mutaties boekwaarden

Hieronder zijn de mutaties weergegeven van de boekwaarden van de grondexploitaties in 2022. Na actualisatie bedraagt de boekwaarde per 31-12-2022 afgerond -/- € 13,4 miljoen. Het gaat ten opzichte van de boekwaarde op 01-01-2022 (€ -16,1 miljoen) om een daling van circa € 2,7 miljoen. In alle projecten hebben mutaties plaatsgevonden die elkaar opheffen. De belangrijkste mutaties hebben betrekking op:

- GREX Voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude – verkoop sociale huurappartementen en gerealiseerde kosten voor bouw- en woonrijp maken. Daarnaast is de tussentijdse winstneming ultimo 2022 van € 100.000,- in de boekwaarde verwerkt.
- Braassemerland – ontvangen vergoedingen voor de inbreng van gronden en ontvangen reserveringsvergoeding.
- Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord – grondverkoop deelgebied 6.

Met betrekking tot de uitgaven zijn er voornamelijk plan- en rentekosten gerealiseerd. Daarnaast zijn voor de projecten Elzenlaan, Braassemerland en Nieuwe Wetering Noord ook uitvoeringskosten gemaakt.

Mutaties resultaten grondexploitaties

In 2022 hebben enkele mutaties plaatsgevonden binnen de diverse plangebieden en zijn de kapitaallasten verwerkt. De verschillende mutaties leiden tot een negatief resultaat van circa -/- € 8,05 miljoen. Voor de actieve grondexploitaties zijn de geactualiseerde saldi op netto contante waarde van prijspeil 01-01-2022 naar prijspeil 01-01-2023 hieronder weergegeven.

Ruimtelijk project	Resultaat 01-01-2022	Mutatie 2022	Resultaat 31-12-2022	Belangrijkste verklaringen van de mutaties (resultaat)
Verliesgevende grondexploitaties				
Centrumplan Leimuiden	€ 2.386.320-	€ 267.668-	€ 2.653.988-	Plankst. juridische proc.
Braassemerland (grondexploitatie)	€ 5.651.333-	€ 185.076-	€ 5.836.409-	Plankosten, lagere reserveringsvergoeding
subtotaal	€ 8.037.653-	€ 452.744-	€ 8.490.397-	
Winstgevende grondexploitaties				
Voormalig gemeentehuis	€ 541.641	€ 40.142-	€ 501.499	Hogere grondwaarde 2 [^] 1 kap woningen
Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord	€ 197.896	€ 156.860-	€ 41.037	Extra kosten BRM/WRM vanwege omleggen sloot en parkeren
subtotaal	€ 739.537	€ 197.002-	€ 542.535	
Afgesloten grondexploitaties				
Elzenlaan - Woubrugge	€ 147.799-	€ 48.858	€ 98.941-	WRM gunstig aanbesteed
subtotaal	€ 147.799-	€ 48.858	€ 98.941-	
TOTAAL	€ 7.445.915-	€ 600.888-	€ 8.046.803-	

Het totaal saldo van de verliesgevende grondexploitaties bedraagt circa -/- € 8,5 miljoen. De toename van het resultaat wordt in grote mate veroorzaakt door hogere geraamde plankosten in zowel de projecten Centrumplan Leimuiden als Braassemerland. In centrumplan Leimuiden zijn de kosten voor een juridische procedure toegevoegd. Bij Braassemerland vergt de gemeentelijke begeleiding meer inzet dan vooraf geprognosticeerd. Verder vallen de te ontvangen reserveringsvergoedingen van de GEM Braassemerland lager uit op basis van de geactualiseerde prognoses. Dit leidt ook tot een verslechtering van het resultaat.

Het saldo van de grondexploitaties met een positief resultaat bedraagt circa € 0,54 miljoen ten opzichte van € 0,74 miljoen in 2022. De wijzigingen ontstaan enerzijds doordat het project voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude een hogere opbrengstpotentie laat zien bij de nog te realiseren 2[^]1 kavels aan de achterzijde van het perceel. Anderzijds daalt het resultaat in de grondexploitatie Nieuwe Wetering Noord door de toevoeging van extra kosten voor bouw- en woonrijp maken vanwege het aanleggen van een sloot.

Het project Elzenlaan Woubrugge wordt per 31-12-2022 afgesloten. Het geprognosticeerde resultaat is gestegen vanwege lagere gerealiseerde kosten voor het woonrijp maken. Het resultaat is € 98.941,- negatief. De aanwezige verliesvoorziening à € 150.755,- wordt aangewend om dit tekort te dekken.

Resultaten grondexploitatie op eindwaarde

In de volgende tabel is per project de verwachte einddatum en het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde weergegeven. Dit is het resultaat dat daadwerkelijk op dat moment is gerealiseerd op basis van de huidige inzichten.

Ruimtelijk project	Datum eindwaarde	Resultaat Eindwaarde
<i>Verliesgevende grondexploitatie</i>		
Centrumplan Leimuiden	31-12-2024	€ 2.761.209-
Braassemerland (Westend en GEM-gebied)	31-12-2034	€ 7.084.275-
Elzenlaan - Woubrugge	31-12-2022	€ 100.920-
<i>Winstgevende grondexploitatie</i>		
Voormalig gemeentehuis	31-12-2024	€ 519.205
Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord	31-12-2024	€ 42.485

Hieronder volgt per grondcomplex een nadere toelichting op de werkzaamheden die in 2022 zijn verricht en de belangrijkste mutaties die hebben geleid tot een gewijzigd resultaat.

Centrumplan Leimuiden

In 2016 zijn met de ontwikkelaar aanvullende afspraken overeengekomen over onder andere de realisatie van het sociaal programma en de gemeentelijke bijdrage aan de herinrichting van de openbare ruimte. Dit is gedaan door middel van een addendum op de anterieure overeenkomst. De afname van de grond door de ontwikkelaar vond plaats in 2019. De werkzaamheden bouwrijp maken zijn afgerond. De oplevering van de woningen is voor de zomer van 2022 opgeleverd waarna het woonrijp maken is gestart. Het project kan naar verwachting eind 2023 worden afgerond.

Op dit moment speelt een discussie met de aannemer over de verzakking van het dijklichaam van de Grietpolderweg ten gevolge van de aanleg van de haven en doorsteek door de dijk. Bij de werkzaamheden is duidelijk geworden dat het dijklichaam instabiel was, waardoor deze enige tijd zijn stil gelegd. De gemeente is van mening dat ontwikkelaar hiervoor aansprakelijk is. De ontwikkelaar is van mening dat het dijklichaam al instabiel was en dat deze kosten voor rekening van de gemeente zijn. Indien daarvan sprake is komen de kosten niet voor de grondexploitatie, omdat de kosten niet toerekenbaar zijn aan het project. De kosten komen in dat geval ten laste van de Algemene Reserve. Hierin staat het risico ook beschreven als incidenteel risico.

Om uit de discussie te komen is een vaststellingsovereenkomst afgesloten, waarmee in ieder geval de schade hersteld kon worden. Het geschil wordt in 2023 voorgelegd aan de Raad van Arbitrage om hier een definitieve uitspraak over te krijgen.

Nieuwe Wetering Noord (I tot en met VII, voorheen Regenboogweg)

Deelgebied 6 is in 2020 verkocht volgens de ingeschatte marktwaarde. Levering vond in 2022 plaats.

Voor deelgebied 2 wordt een CPO-ontwikkeling voorgestaan. Door verschillende oorzaken is de ontwikkeling vertraagd. Dit jaar vindt de grondverkoop plaats. Daarna kan de realisatie van het CPO project starten.

Deelgebied 5 omvat de realisatie van 12 sociale rijwoningen die door Meerwonen worden afgenomen. Om verschillende redenen wordt er voor gekozen de bestaande sloot achter het perceel om te leggen. Zo kunnen de woningen beter worden verbonden met de doorgaande weg, ontstaat er een natuurlijke scheiding met natuurbelevingstuin de bult en kan het benodigde parkeren van zowel deelgebied 2 en 5 goed worden opgelost. De uitgifte van het perceel voor deelgebied 5 kan dan in 2023 plaatsvinden.

Braassemerland

Binnen de ontwikkeling van Braassemerland resteren nog twee gemeentelijke deelgrondexploitaties (GEM en Westend). In 2013 is voor een deel van het gebied ook een gezamenlijke grondexploitatiemaatschappij (GEM) opgericht. Deze gemeentelijke deelneming is elders in de gemeentelijke administratie verantwoord.

- Deelgebied Westend.

In 2016 heeft een grondruil plaatsgevonden tussen de gemeente en Westend BV (onderdeel Heembouw-groep). Hierdoor heeft Westend alle percelen binnen het plangebied in haar bezit gekregen en is de gemeente eigenaar geworden van het “Wijsmanterrein” waar de GEM het beoogde woningbouwprogramma gaat ontwikkelen en realiseren. De exploitatieafspraken voor de ontwikkeling en realisatie van het beoogde programma voor Westend zoals overeengekomen zijn de basis voor de grondexploitatie. Inmiddels zijn alle kavels, met uitzondering van één kavel, uitgegeven. Komend jaar wordt naar verwachting deze kavel uitgegeven. Daarna kan ook de grondexploitatie eind 2023 worden afgesloten.

- Deelgebied GEM.

De gronden binnen de grondexploitatie GEM Braassemerland worden fasegewijs in de GEM ingebracht. De ontwikkeling van Braassemerland omvat de realisatie van 1.352 woningen, waar 452 woningen van zijn gerealiseerd. Komend jaar vinden er alleen voorbereidende en uitvoeringswerkzaamheden plaats. Er vindt geen gronduitgifte voor woningbouw plaats. Gronduitgiften zijn geprognosticeerd in 2024 tot en met 2029.

Elzenlaan (Woubrugge)

In 2018 is de grondexploitatie (voorheen Van Egmond-locatie) vastgesteld. Deze is onderdeel van het programma ESW (Extra Sociale Woningbouw). Op deze locatie zijn 20 sociale woningen gerealiseerd. De woningen zijn opgeleverd en in gebruik genomen. In 2022 is het woonrijp maken afgerond. De uitvoering hiervan viel wat lager uit dan geprognosticeerd, waardoor het resultaat van de grondexploitatie iets verbetert. De grondexploitatie wordt ultimo 2022 afgesloten.

Voormalig gemeentehuis Rijnsaterwoude

Eind 2018 is de grondexploitatie Voormalig gemeentehuis Rijnsaterwoude vastgesteld. Het plan omvat de herontwikkeling van het voormalige gemeentehuis naar een school, 8 vrije sector appartementen en 7 sociale sector huurappartementen. Daarnaast wordt op het terrein achter het voormalige gemeentehuis 8 2[^]1 kap woningen gerealiseerd. De grondexploitatie omvat alle (gemeentelijke) kosten- en opbrengsten van de ontwikkeling, met uitzondering van de kosten met betrekking tot de school.

De herontwikkeling van het voormalig gemeentehuis is afgerond en de school en appartementen zijn opgeleverd en deels overgedragen naar de woningcorporatie. Voor de 2[^]1 kap woningen is een tender doorlopen en wordt in de loop van dit jaar met de verkoop gestart. De bouw start eind 2023 en oplevering van het project is gepland eind 2024 of begin 2025.

De grondexploitatie heeft een positief resultaat. Hier is eerder tussentijdse winst genomen. Vanwege positieve bijstelling van het resultaat kan er dit jaar wederom een tussentijdse winstneming plaatsvinden van €100.000,-.

RISICOANALYSE GRONDEXPLOITATIES

De financiële effecten van ontwikkelingen in de gemeentelijke ruimtelijke projecten worden mede in beeld gebracht door een inventarisatie van risico's en kansen. Een risicoanalyse per project is de basis voor het bepalen van het totale risicoprofiel voor het meerjarenperspectief. Een risicoprofiel van een grondexploitatie houdt in, dat ten opzichte van het geraamde resultaat, een bandbreedte wordt bepaald. Deze bandbreedte volgt uit de geïnventariseerde kansen en risico's. Dit resultaat wordt in het geval van een verliesgevend project gereserveerd in de reserve bouwgrondexploitatie. Indien een project qua geraamd resultaat positief is, maar door het bijbehorende risicoprofiel negatief dreigt te worden, dan wordt ook dat deel in de reserve bouwgrondexploitatie gereserveerd.

Naar aanleiding van de mondiale ontwikkelingen en meerdere crisissen spelen met betrekking tot de lopende grondexploitaties op dit moment de volgende risico's en kansen:

- Lagere verkoopwaarden woningen en daarmee lagere grondopbrengsten – We zien een kentering in de gerealiseerde verkoopprijzen voor woningen en is er sprake van hogere bouwkosten. Deze ontwikkelingen leiden beiden tot een risico ten aanzien van de te realiseren grondopbrengsten in de grondexploitatie. Deze vallen lager uit indien deze residueel worden bepaald of de grondopbrengsten worden later dan geprognosticeerd ontvangen. Het risico's ten aanzien van de hoogte van de grondopbrengsten en fasering van verkoop worden voorsnog als beperkt ingeschat. Voor alle nog lopende gemeentelijke grondexploitaties zijn de grondopbrengsten al gecontracteerd of worden deze vastgesteld op basis van vaste grondprijzen (zoals bij sociale woningbouw). Met name in de grondexploitatie voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude bestaat er nog een risico dat de grondopbrengsten van de nog te realiseren 2^e kap woningen lager uit vallen dan nu geprognosticeerd.
- Hogere uitvoeringskosten – De bouwkosten stijgen en dit heeft ook consequenties voor de gemeentelijke uitgaven ten aanzien van bouw- en woonrijp maken. Bij de actualisatie van de grondexploitatie zijn geactualiseerde prognoses opgenomen in de ramingen. Daarnaast wordt rekening gehouden met een indexering van 2%. Vanwege de nog relatief korte looptijd van de meeste grondexploitaties, en daarmee een redelijk goed beeld van de verwachte kosten, wordt dit risico voorsnog beperkt geacht.

Van de uitkomsten wordt het berekende grondexploitatie resultaat genomen voor het bepalen van de minimaal benodigde stand voor de reserve bouwgrondexploitatie. Het geactualiseerde resultaat is een momentopname per 01-01-2022.

Overzicht projecten	Resultaat per 31-12-2022	Risicoanalyse bouwgrondexploitatie
Centrumplan Leimuiden	€ 2.653.988-	€ 37.500
Braassemerland	€ 5.836.409-	€ 1.820.000
Elzenlaan - Woubrugge	€ -	€ -
Verliesgevende grondexploitaties	€ 8.490.397-	€ 1.857.500
Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord	€ 41.037	€ 50.000
Voormalig gemeentehuis	€ 501.499	€ 85.000
Winstgevende grondexploitaties	€ 542.535	€ 135.000
Totaalresultaat (verlies + winst)	€ 7.947.861-	€ 1.992.500

Voor de verliesgevende grondexploitaties moet rekening worden gehouden met in totaal circa € 1,86 miljoen aan risico's. Voor de winstgevende projecten moet rekening worden gehouden met in totaal circa € 0,14 miljoen aan risico's, bij de winstgevende projecten kunnen deze risico's volledig worden afgedekt door het geprognosticeerde resultaat van die grondexploitaties.

In 2022 werd een reserve aangehouden van circa € 3,5 miljoen. De benodigde reserve voor 2023 is bepaald op circa € 3,46 miljoen. Het risicoprofiel voor de grondexploitaties is per saldo afgenomen, door echter een toename van het Vereveningsfonds is de benodigde reserve per saldo groter.

De afname van het risicoprofiel wordt met name veroorzaakt door het afsluiten van enkele projecten, het naderende einde van verschillende projecten en daarom lagere inschatting van risico's. Met name het risicoprofiel van de grex Braassemerland is toegenomen. Het risicoprofiel van de GEM neemt per saldo toe als gevolg van de mogelijke raakvlakken met de omgeving zoals mogelijk het vergroten van de capaciteit van de toeleidende routes en de nadere invulling van de klimaatopgave en de (tijdelijke bouw)ontsluiting van het GEM-gebied. Daarnaast is het, gezien de resultaatsontwikkeling van het project Voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude, niet meer noodzakelijk om voor de som aan risico's een reservering te hanteren.

Reserve bouwgrondexploitatie	1-1-2022	Mutatie	1-1-2023
Ten behoeve van risico's			
Centrumplan Leimuiden	€ 90.000	€ -52.500	€ 37.500
Braassemerland grondexploitaties	€ 1.953.000	€ -133.000	€ 1.820.000
Elzenlaan - Woubrugge	€ 25.000	€ -25.000	€ -
Voormalig gemeentehuis Rijsaterwoude	€ -	€ -	€ -
Regenboogweg Nieuwe Wetering Noord	€ -	€ -	€ -
Benodigde reserve voor risico's	€ 2.068.000	€ -210.500	€ 1.857.500
Specifieke reserveringen			
Vereveningsfonds	€ 1.132.133	€ 169.347	€ 1.301.480
Reservering bijdrage passage N207	€ 300.000	€ -	€ 300.000
Benodigde reserve specifiek	€ 1.432.133	€ 169.347	€ 1.601.480
Benodigde weerstandscapaciteit totaal	€ 3.500.133	€ -41.153	€ 3.458.980

De toename van het Vereveningsfonds ontstaat doordat er nieuwe bijdragen zijn gedaan, op basis van afgesloten anterieure overeenkomsten voor diverse bouwplannen, per saldo circa € 169.347-- positief. De reservering voor de passage N207 betreft een gemeentelijke bijdrage aan het provinciaal project voor de realisatie van de passage ter plaatse van Leimuiden. Aan deze gemeentelijke bijdrage ligt een uitvoeringsovereenkomst ten grondslag met de Provincie die ondanks de onzekerheid van het project nog wel steeds van toepassing is.

VERLIESVOORZIENING EN RESERVE BOUWGRONDEXPLOITATIE

Mutaties verliesvoorziening

Voor negatieve grondexploitaties moet ter hoogte van het voorziene negatieve contante waarde resultaat op balansdatum 31-12-2022 een verliesvoorziening worden getroffen. Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn de negatieve grondexploitatie-resultaten bijgesteld. Ten gevolge daarvan is de verliesvoorziening bijgesteld. In onderstaande tabel zijn de mutaties weergegeven.

	Verlies voorziening 01-01-2022	Verwachte voorziening per 31-12-2022	Benodigde voorziening 31-12-2022	Vershil
Verliesgevende grondexploitaties				
Centrumplan Leimuiden	€ 2.386.320-	€ 2.434.046-	€ 2.653.988-	€ 219.941-
Braassemerland (grondexploitatie)	€ 5.651.333-	€ 5.764.360-	€ 5.836.409-	€ 72.049-
Elzenlaan - Woubrugge	€ 147.799-	€ 150.755-	€ -	€ 150.755
Totaal verliesgevende grondexploitaties	€ 8.185.452-	€ 8.349.161-	€ 8.490.397-	€ 141.236-

De totale verliesvoorziening voor de negatieve grondexploitaties bedraagt op basis van de actualisatie van de grondexploitaties circa € 8,5 miljoen. Dat is een verslechtering van circa € 0,15 mln. ten opzichte van het verwachte resultaat per 31-12-2022. Dit verwachte resultaat betreft de verliesvoorziening per 01-01-2022 verhoogd met de disconteringvoet (2%).

De verliesvoorziening voor de grondexploitatie Elzenlaan Woubrugge (€ 150.755,-) wordt aangewend voor het afboeken van de boekwaarde van de grondexploitatie Elzenlaan Woubrugge (€ 99.184,-) naar nul euro.

De toename van de verliesvoorziening wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de verslechtering van het resultaat van de grondexploitaties Centrumplan Leimuiden en Braassemerland. Dit leidt tot onderstaande samenvatting voor wat betreft de verliesvoorziening en reserve.

Grondcomplexen	1-1-2022	Verwacht 31-12-2022	Benodigd 31-12-2022	Vershil
Totaal verliesgevende grondexploitaties	€ 8.185.452-	€ 8.349.161-	€ 8.490.397-	€ 141.236-
Reserve bouwgrondexploitatie	€ 3.500.133		€ 3.458.980	€ 41.153-

TUSSENTIJDSE WINSTNEMING

Conform de spelregels van het Besluit Begroting en Verantwoording dient indien er sprake is van een geprognosticeerd resultaat tussentijds winst te worden genomen. Dit betekent dat een deel van het geprognosticeerde resultaat van de Netto Contante Waarde als resultaat wordt ingeboekt.

De tussentijdse winstneming wordt berekend op basis van het "Percentage of Completion methode". Hierbij wordt de tussentijdse winstneming berekend op basis van de netto contante waarde van de grondexploitatie, na aftrek de eventuele risico's en vermenigvuldiging van per percentage gerealiseerde opbrengsten en kosten. Voorwaarde is daarnaast dat het resultaat materieel is.

In het geval van de grondexploitatie Voormalige Gemeentehuis Rijnsaterwoude is hiervan sprake. Bij de jaarrekening 2022 is reeds tussentijds winst genomen voor een bedrag van € 140.000,-. Deze tussentijdse winstneming is verwerkt in de boekwaarde ultimo 2021.

Op basis van de huidige prognose moet er wederom winst genomen worden voor een bedrag van € 100.000,-. In de volgende tabel is de tussentijdse winstneming berekend:

Tussentijdse winstneming		gerealiseerd	
	totaal budget	ult. 2022	%
Opbrengsten	3.801.331	2.756.975	73%
Kosten (incl. index)	3.149.949	2.491.791	79%
	651.382	265.184	57%
Netto Contante waarde grondexploitatie			501.499
Afslag risico			-85.000
Restant			416.499
Mogelijke winstneming			238.957
Reeds gerealiseerde winstneming			-140.000
Winstneming (afgerond)		ultimo 2022	100.000

Covid-bijlage

Financiële verantwoording Covid

Steunpakketten – algemene middelen

Vanuit het Rijk hebben wij in diverse steunpakketten middelen ontvangen ter dekking van gemiste inkomsten en hogere lasten in 2020, 2021 en 2022. In 2021 is bij het vaststellen van de jaarstukken 2020 een bestemmingsreserve Covid-19 gevormd, waarvan het saldo eind 2021 uitkwam op een bedrag van € 417.178.

In 2022 is een tweetal steunpakketten ontvangen, ter compensatie van extra lasten en gemiste opbrengsten door coronamaatregelen. In totaal is hiermee € 158.962 ontvangen en toegevoegd aan de bestemmingsreserve Covid-19. De reserve had per 1 januari een saldo van € 417.178. Daarmee komt het totaal beschikbare bedrag op € 576.140. De totale bestedingen bedragen in 2022 € 95.576.

De totale ontvangsten en bestedingen in 2022 zijn hieronder gespecificeerd:

Restant Steunpakketten 2021		417.178
Reïntegratie bijstandsgerechtigden (sept.circ. tbv 2022)		11.343
Gemeentelijk schuldenbeleid (sept.circ. tbv 2022)		22.432
Bijzondere bijstand (sept.circ. tbv 2022)		11.216
Gemeenteraadsverkiezingen (dec.circ. tbv 2022)		56.042
Handhaving quarantaineplicht kosten bezwaarprocedure (mei.circ. tbv 2022)		473
Continuïteit van zorg: meerkst wmo (dec. circ. 2022)		15.118
Continuïteit van zorg: meerkst jeugd (dec. circ. 2022)		8.338
Inkomstenderving 2021 (dec. circ. 2022)		34.000
Oplossen knelpunten sociaal en mentaal welbevinden en gezondheid	35.000	
Steun aan vrijwilligersorganisaties	40.501	
Extra kosten gemeenteraadsverkiezingen	14.100	
Overige kosten	5.975	
Totaal kosten en opbrengsten in 2022	95.576	158.962
Saldo "Bestemmingsreserve Covid" per 31 december 2022		480.564

Aan het nemen van maatregelen of creëren van oplossingen voor knelpunten in het mentaal en sociaal welbevinden en de gezondheid is in 2022 een bedrag van € 35.000 besteed. Denk hierbij aan het bestrijden van eenzaamheid bij ouderen, extra begeleiding voor kwetsbare groepen, meer jongerenwerk en mentale ondersteuning bij jongeren en bij het gemeentelijke schuldenbeleid. De verwachting is dat hier in 2023 ook nog kosten voor worden gemaakt.

In 2020 heeft ons college de Regeling "Covid-19-steunpakket" vastgesteld. Dit is een maatwerkregeling die steun geeft aan vrijwilligersorganisaties binnen onze gemeente. Het college heeft besloten de regeling in 2021 en uiteindelijk ook in 2022 voort te zetten. Begin 2022 stond het restantsaldo van het gelabelde bedrag op € 100.224. In 2022 is er aanspraak gemaakt op een bedrag van € 40.501. Begin 2023 zijn er nog drie aanvragen toegekend. Daarna wordt de regeling afgesloten en vloeit het restant van deze regeling ongelabeld terug in de reserve Covid-19.

De extra kosten in verband met het veilig organiseren van de verkiezingen bedroegen ruim € 14.000.

De overige kosten hadden voornamelijk betrekking op de organisatie en partners in het sociaal domein, zodat de medewerkers op een veilige manier hun werk konden verrichten.

Tozo-regeling - doeluitkering

De Tijdelijke overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo-regeling) is gebaseerd op de Bbz (Besluit Bijstandverlening zelfstandigen) en is voor ons -net als de reguliere Wet Bbz- uitgevoerd door de gemeente Alphen aan den Rijn. De regeling is per 1 oktober 2021 beëindigd. In onderstaand overzicht is bij de lasten een correctieboekje weergegeven en bij de baten de bedragen die we werkelijk hebben ontvangen / kunnen vorderen.

Werkelijke lasten en baten mbt uitvoering TOZO regeling		lasten TOZO	baten TOZO
8074 Werk & Inkomen	BBZ tijdelijke voorziening	€ 3.886	
8074 Werk & Inkomen	Ontvangsten BBZ		-€ 76
8074 Werk & Inkomen	Terugvordering levensonderhoud vanuit TOZO		-€ 21.283
8074 Werk & Inkomen	Ontvangen aflossing BBZ		-€ 75.856
8074 Werk & Inkomen	Ontvangen rente BBZ		-€ 3.852
8074 Werk & Inkomen	TOZO uitkeringen (nog af te dragen)		€ 97.180
		€ 3.886	-€ 3.886

Extra kosten verbonden partijen

De **RDOG** en de **Veiligheidsregio** worden rechtstreeks door het Rijk gecompenseerd voor hun extra gemaakte kosten.

Voor **de Tweesprong** ontvangen wij ter compensatie van de kwijtschelding van de huur van de sportaccommodaties een doeluitkering van het Rijk. In 2022 is een doeluitkering toegekend over de periode 1 november 2021 tot en met 31 januari 2022 van € 132.500. Tevens is er in 2022 een specifieke uitkering toegekend voor ijsbanen en zwembaden van € 41.400 over boekjaar 2021. De baten en de lasten die hiermee gepaard gaan, lopen niet via de bestemmingsreserve Covid-19.

JAARREKENING

Balans

x € 1000

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022
Vaste activa		
Materiële vaste activa	72.601	73.379
Economisch nut (niet in erfpacht uitgegeven)	31.809	29.941
Economisch nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (niet in erfpacht uitgegeven)	28.372	29.844
Maatschappelijk nut (niet in erfpacht uitgegeven)	12.420	13.594
Financiële vaste activa	15.063	12.103
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	7.095	3.445
Rekening-courantverhouding met SVn	490	1.518
Lening aan deelnemingen	2.745	2.745
Overige langlopende leningen	4.733	4.396
Totaal vaste activa	87.664	85.483
Vlottende activa		
Vorraden	7.936	4.897
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.932	4.893
Gereed product en handelsgoederen	4	4
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.635	3.482
Vorderingen op openbare lichamen	323	442
Rekening-courantverhouding met het rijk	52	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1	1
Overige vorderingen	2.260	3.040
Liquide middelen	2	317
Overlopende activa	9.487	13.120
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	169	1.601
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	9.318	11.518
Totaal vlottende activa	20.060	21.817
TOTAAL ACTIVA	107.724	107.299

x € 1000

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen	36.653	44.803
Algemene reserve	20.005	26.242
Bestemmingsreserves	9.974	9.599
Gerealiseerd resultaat	6.674	8.963
Voorzieningen	9.544	9.086
Vaste schulden met rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar	49.671	44.058
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	49.671	44.058
Totaal vaste passiva	95.868	97.948
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd $<$ 1 jaar	4.519	2.545
Overige schulden	3.671	2.545
Bank	849	0
Overlopende passiva	7.336	6.806
Nog te betalen bedragen	4.521	4.166
Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	1.828	1.756
Overige nog te betalen en vooruitontvangen bedragen	988	884
Totaal vlottende passiva	11.856	9.351
TOTAAL PASSIVA	107.724	107.299

Borg- en garantstellingen:	43.080	44.138
----------------------------	--------	--------

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

TOELICHTING ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemeen

- De vorderingen (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar), liquide middelen en schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.
- De langlopende uitgezette leningen en de langlopende opgenomen leningen zijn gerubriceerd onder respectievelijk de financiële vaste activa en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële vaste activa komen in 2022 niet voor op de balans.

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafprijs, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen en/of bijdragen van derden en/of beschikkingen over reserves. De geactiveerde investeringen zijn opgenomen op de balans op basis van het gestelde in de Financiële verordening dan wel op basis van afzonderlijke raadsbesluiten. De activeringsgrens bedraagt € 10.000. De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de Financiële verordening. Afschrijving van vaste activa vindt met ingang van het jaar 2011 plaats op basis van annuïteit. Door de annuïteitenmethode is een stabiel beeld van begroting en meerjarenraming verkregen. Vanaf 2017 is het wegens de vernieuwing BBV ook verplicht geworden om investeringen met een maatschappelijk nut te activeren. Deze mogen dan niet meer in één keer als last worden genomen. De activering wordt gelijkgetrokken aan materiële vaste activa met een economisch nut. Dit betekent dat afschrijving moet plaatsvinden over de gebruiksduur en dat reserves niet meer direct in mindering op de investering mogen worden gebracht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen, langlopende uitgezette leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. De deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs / verkrijgingsprijs (inkoopprijs inclusief bijkomende kosten waaronder rentetoerekening) conform artikel 63 lid 2 BBV. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs (inclusief de bijkomende kosten), dan worden de voorraden met een verliesvoorziening gecorrigeerd tot de marktwaarde.

De rentetoerekening vindt plaats met een rente, gebaseerd op de gewogen gemiddelde rente van de bestaande leningenportefeuille gecorrigeerd met de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen: 1,21% (2021: 1,23%). Voor verliesgevendende projecten wordt conform de BBV-richtlijnen een disconteringsvoet van 2% gehanteerd.

De opbrengstenindexatie is in veel projecten contractueel overeengekomen en wordt deze opbrengsten index gehanteerd. Daarnaast worden de geactualiseerde grondprijzen op basis van het grondprijsbeleid aangehouden waarin de indexering van de grondwaarde is opgenomen. De kostenindexatie is gebaseerd op een langjarig gemiddelde van 2% vanaf 2023.

Vorderingen (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar)

Voor dubieuze debiteuren is een voorziening opgenomen die direct in mindering is gebracht op de openstaande debiteuren.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.

Reserves

In de balans worden de reserves onderscheiden naar:

- algemene reserve; dit is een vrij besteedbare reserve. Aanwending vindt plaats op basis van aparte raadsbesluiten en is voor aanvulling van bestemmingsreserves en voorzieningen om te voorkomen dat deze negatief komen te staan.
- bestemmingsreserve; een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van werkelijke baten en lasten die toegerekend worden aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Onder baten wordt verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Voor zover niet anders vermeld, luiden alle bedragen in nominale waarden.

Bijzonderheden

Het resultaat van bouwgrondexploitaties wordt indien mogelijk tussentijds - zoals het geval bij complex 814 (voormalig gemeentehuis Rijsaterswoude) - genomen en/of bij afronding van het betreffende complex als deze volledig is afgerond.

Indien wordt verwacht dat van een complex de boekwaarde de opbrengstwaarde overtreft, wordt voor dit verlies op het complex in het betreffende jaar ten laste van de reserve bouwgrondexploitatie of de exploitatie een verliesvoorziening getroffen. Voorraden (de magazijngoederen van de afdeling Uitvoering Openbare Ruimte) worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Bij projecten die voor meerdere jaren in exploitatie genomen worden, is het mogelijk tussentijds winst te nemen. Voortijdige winstneming is mogelijk als een deelproject is afgesloten of de winst is gerealiseerd en er geen verder verlies is te verwachten, tenzij daar voldoende voorzieningen voor zijn getroffen. Tussentijdse winstneming bij grondexploitaties kan, conform de richtlijnen in het BBV, plaatsvinden als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er is geen belangrijke onzekerheid over de totale omvang van het plan (project);
- er bestaan geen belangrijke onzekerheden ten aanzien van de nog te realiseren opbrengsten;

- met een redelijke mate van nauwkeurigheid kunnen reeds gemaakte en nog te maken (geraamde) kosten worden toegerekend aan respectievelijk het gerealiseerde en niet gerealiseerde deel van het betreffende complex;
- de vergelijking van werkelijke kosten met de voorcalculatie per onderdeel (fase) van het plan is mogelijk.

Conform de richtlijnen van het BBV moeten ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel onder overlopende passiva afzonderlijk worden opgenomen (artikel 44, lid 2 en artikel 49).

Bij het bepalen van de hoogte van de algemene uitkering dient de gemeente uit te gaan van de laatste accresmededeling, opgenomen in de septembercirculaire. We zijn afgeweken van dit standpunt van de commissie BBV omdat we zijn uitgegaan van de meest actuele stand van zaken zijnde de uitkeringsspecificatie van 23 december 2022.

Tijdelijke bestemmingsreserve Covid

In de rapportage hebben wij ook in financiële zin verantwoord hoe onze kosten eruit zien en welke middelen het rijk beschikbaar heeft gesteld aan uitkeringen uit het gemeentefonds. Hierbij zijn de nog niet bestede middelen uit het gemeentefonds – bedoeld voor compensatie coronacrisis – toegevoegd aan de tijdelijke bestemmingsreserve Covid; zodat deze middelen in het volgende jaar beschikbaar blijven specifiek voor Covid.

Waarderingsgrondslagen WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT), is in 2013 in werking getreden. Deze wet is als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Toelichting op de balans

Activa

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

	x € 1.000					
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	investeringen 2022	desinveste- ringen 2022	bijdragen van derden	afschrij- vingen 2022	boekwaarde 31-12-2022
Investeringen met economisch nut	31.809	1.073	1.641	0	1.300	29.941
Investeringen met economisch nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	28.372	2.477	0	0	1.005	29.844
Investeringen met maatschappelijk nut	12.420	5.979	0	4.376	429	13.594
Totaal	72.601	9.529	1.641	4.376	2.734	73.379

Specificatie van materiële vaste activa

	x € 1.000					
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	investeringen 2022	desinveste- ringen 2022	bijdragen van derden	afschrij- vingen 2022	boekwaarde 31-12-2022
<u>Investeringen met economisch nut:</u>						
Gronden en terreinen	2.951	0	0		10	2.941
Woonruimten	0	0	0		0	0
Bedrijfsgebouwen	24.098	653	1.641		830	22.280
Grond-, weg- en waterb.wrk (ex. riolering)	2.046	0	0		190	1.855
Vervoermiddelen	1.890	127	0		136	1.881
Machines, apparaten en installaties	184	0	0		27	156
Overige materiële vaste activa	640	293	0		105	828
Totaal	31.809	1.073	1.641	0	1.300	29.941
<u>Investeringen met economisch nut met heffing:</u>						
Grond-, weg- en waterb.wrk (riolering)	28.372	2.477	0		1.005	29.844
Totaal	28.372	2.477	0	0	1.005	29.844
<u>Investeringen met maatschappelijk nut:</u>						
Bedrijfsgebouwen (MN)	0	0	0		0	0
Grond-, weg- en waterbouwk.werken (MN)	12.417	5.979	0	4.376	428	13.592
Overige materiële vaste activa (MN)	2	0	0		1	2
Totaal	12.420	5.979	0	4.376	429	13.594

De bijdragen van derden, opgenomen onder de post grond-, weg- en waterbouwkundige werken (MN) van € 4.375.925 betreft de bijdrage van diverse projectpartners voor IMNOR wegen (met name Willem van der Veldenweg), en hoofdinfrastructuur Braassemerland (bovenwijkse voorzieningen).

Onder de post bedrijfsgebouwen (EN) is er een extra afschrijving gedaan, in verband met plankosten IKC's (IKC Woubrugge; IKC Oude Wetering) en voor nieuwbouw Tweesprong.

Dit resulteert in een afwaardering van de boekwaarde van € 359.768. Idem bij post grond-, weg- en waterbouwkundige werken (MN) voor infrastructuur IKC Woubrugge is hiervoor een extra afschrijving gedaan van € 13.825.

Verder is voor de materiële vaste activa geen sprake van afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen.

In onderstaande overzichten worden de voornaamste (des)investeringen (boven de € 50.000) in materiële vaste activa gespecificeerd.

Specificatie van belangrijkste investeringen materiële vaste activa in 2022:

Investeringen met economisch nut (> € 50.000):			x € 1.000
Bedrijfsgebouwen	IKC Leimuiden 2020		71
Bedrijfsgebouwen	IKC Rijsaterwoude		222
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw IKC Oude Wetering		137
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw Tweesprong		200
Vervoermiddelen	Auto tbv riool		59
Overige materiële vaste activa	Gymnastiekvoorziening Rsw 2022		202
Overige materiële vaste activa	Uitvoering speelruimtebeleidsplan 2022		66
Grond-, weg- en waterb.wrk (riolering)	GRP2022 Vrij verval		2.320
Grond-, weg- en waterb.wrk (riolering)	GRP2022 Vervangen gemalen		100
Grond-, weg- en waterb.wrk (riolering)	GRP2022 Bouwkundige vervangingen		58

Investerings met maatschappelijk nut (> € 50.000):		x € 1.000
Grond-, weg- en waterbouw.werken (MN)	IMNOR wegen 2022	5.962

Specificatie van belangrijkste desinvesteringen materiële vaste activa in 2022:

Desinvesteringen met economisch nut (> € 50.000):		x € 1.000
Bedrijfsgebouwen	Bouw mavo-school (Bona)	192
Bedrijfsgebouwen	Uitbreiding MAVO 1998 (Bona)	646
Bedrijfsgebouwen	Uitbreiding Bonaventuracollege 2004	769

Financiële vaste activa

Omschrijving	boekwaarde	investerings	desinveste-	aflossing	boekwaarde
	31-12-2021	2022	ringen 2022	ringen 2022	31-12-2022
Kapitaalverstr. aan deelnemingen	7.095		3.650		3.445
Rekening-courantverhouding met SVn	490	1.028			1.518
Lening aan deelnemingen	2.745				2.745
Overige langlopende leningen	4.733	194		532	4.396
Totaal	15.063	1.222	3.650	532	12.103

De gemeente heeft een rekening-courant bij de SVn waaruit leningen worden verstrekt via revolverende fondsen. De rekening-courant is toegenomen met per saldo € 1.027.935. De toename van deze post is toe te wijzen aan een storting van € 1 miljoen voor het verstrekken van SVn maatschappelijk vastgoedleningen; dit is conform het door de raad aangewezen plafond zoals opgenomen in de bijbehorende verordening. Daarnaast zijn er nog aflossingen en rente ontvangen (met aftrek van beheerskosten) ad € 222.124. Verder is hieruit een aantal nieuwe langlopende leningen verstrekt betreffende startersleningen ad € 184.190 en een duurzaamheidslening ad € 10.000. Daarnaast is in 2021 is een reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander N.V. beschikbaar gesteld ten bedrage van € 2.744.921 in het kader van het Klimaatakkoord.

Specificatie kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Omschrijving	Stand op	Stand op
	31-12-2021	31-12-2022
Aandelen Bank voor Nederlandse Gemeenten	296	296
Aandelen Oasen NV	12	12
Aandelen Alliander NV	563	563
Aandelen Cyclus NV	75	75
Aandelen Braassemerland VOF	6.150	2.500
Totaal	7.095	3.445

Als deelnemer in de VOF Braassemerland heeft de gemeente de verplichting aan de VOF om eigen vermogen in te brengen. Afhankelijk van de geactualiseerde grondexploitatie en de hierbij behorende vermogensbehoefte van de VOF wordt jaarlijks de gemeentelijke inbreng bepaald. In 2022 heeft er geen inbreng van eigen vermogen plaatsgevonden, wel heeft de gemeente in totaal € 3.650.000 aan middelen terug ontvangen.

Specificatie overige langlopende leningen

Omschrijving	Stand op	Stand op
	31-12-2021	31-12-2022
Dorpshuizen	159	159
Lening Alkmania 2008	53	0
Lening HCA 2009	13	6
Lening T.C. Rijkswatering	88	54
Hypothecaire en overige leningen aan personeel	1.663	1.478
Leningen Cultureel centrum	779	772
Lening Hertogspark	129	123
SVn lening hockeyclub	52	48
SVn startersleningen	618	669
SVn duurzaamheidsleningen	482	419
SVn leningen woningbouwcorporatie	698	667
Totaal	4.733	4.396

De afname van de post overige langlopende leningen is enerzijds toe te wijzen aan de ontvangen aflossingen ad € 531.816. Daarnaast heeft de gemeente een rekening-courant bij de SVn waaruit leningen worden verstrekt via revolverende fondsen. In 2022 is hieruit een aantal nieuwe langlopende leningen verstrekt betreffende startersleningen ad € 184.190 en een duurzaamheidslening € 10.000.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

x € 1.000

Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.932	4.893
Gereed product en handelsgoederen	4	4
Totaal	7.936	4.897

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (IEGG)

x € 1.000

Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	uitgaven 2022	inkomsten 2022	winst/verlies nemning	boekwaarde 31-12-2022	verlies- voorziening	Totaal IEGG	NCW per 1/1/2023
Braassemerland (grondexploitatie)	13.901	784	-3.055		11.629	-5.836	5.793	-5.836
Nieuwe Wetering Noord	274	84	-371		-13	0	-13	41
Centrumplan Leimuiden	1.680	114	0		1.793	-2.654	-861	-2.654
Elzenlaan - Woubrugge	-6	105	0	-99	0	0	0	afsluiten
Vm. gemeentehuis Rijsaterwoude	269	694	-1.089	100	-25	0	-25	501
Totaal	16.118	1.781	-4.515	1	13.384	-8.490	4.893	-7.948

De in exploitatie genomen gronden zijn per 1/1/2023 geactualiseerd op basis van voortschrijdend inzicht. Conform de voorschriften van het BBV is een voorziening gevormd voor in exploitatie genomen gronden waarbij een nadelig exploitatieresultaat wordt verwacht. Voor nadere toelichting op de verliesvoorziening, de ontwikkeling van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden en winst- en verliesnemingen verwijzen wij volledigheidshalve naar de paragraaf grondbeleid.

In onderstaande tabel zijn de geraamde kosten en opbrengsten weergegeven van de in exploitatie genomen gronden. Deze zijn opgebouwd uit de boekwaarde, de geprognosticeerde kosten en opbrengsten per 01-01-2023 en het eindsaldo (nominaal). De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden bedraagt circa € 13,4 mln. Daarnaast worden vanaf 01-01-2023 nog circa € 4,9 miljoen aan kosten en € 10,3 miljoen aan opbrengsten verwacht, gecombineerd met de huidige boekwaarde resulterend in een totaal geprognosticeerd eindsaldo van circa € 7,9 miljoen (zie ook totaaloverzicht MPG).

x € 1.000

	Saldo boekwaarde 31-12-2022	Geraamde kosten vanaf 1-1-2023	Geraamde opbrengsten vanaf 1-1-2023	Geraamd eindresultaat (nominaal)
Braassemerland (grondexploitatie)	11.629	2.541	-8.417	5.754
Nieuwe Wetering Noord	-13	817	-862	-59
Centrumplan Leimuiden	1.793	872	0	2.665
Elzenlaan - Woubrugge	0	0	0	0
Voormalig gemeentehuis	-25	645	-1.044	-424
Totaal verliesgevende grondexploitaties	13.384	4.875	-10.323	7.936

Hieronder volgt per grondcomplex een nadere toelichting op de geraamde kosten en opbrengsten en het eindresultaat.

Braassemerland

Braassemerland bestaat uit twee deelexploitaties namelijk Westend en het GEM Braassemerland gebied. Deelexploitatie Westend is vrijwel volledig afgerond, nog slechts één kavel moet worden verkocht. De deelexploitatie kan dan ook naar verwachting eind 2023 worden afgesloten. GEM Braassemerland heeft nog een langere resterende looptijd van circa 10 jaar. De geprognosticeerde kosten in de grondexploitatie GEM Braassemerland bestaan voornamelijk uit de plankosten aangezien de gemeente deze ontwikkelingen voornamelijk faciliteert op basis van (exploitatie)overeenkomsten. De plankosten zijn geactualiseerd. Voor 2023 zijn de plankosten verhoogd ten behoeve van extra begeleiding vanuit de gemeente.

Daarnaast bevat de grondexploitatie budget voor het uitvoeren van civieltechnische maatregelen in het gebied. In de risico's zijn enkele risico's opgenomen die mogelijk deels voor rekening en risico van de gemeente komen. Het betreft investeringen voor aanleg/verbetering van de toeleidende routes. De geprognosticeerde opbrengsten betreffen de contractueel overeengekomen grondverkoop en de reserveringsvergoeding met betrekking tot de GEM Braassemerland en de exploitatiebijdragen voor Westend.

Nieuwe Wetering Noord

De geprognosticeerde kosten voor Nieuwe Wetering Noord bestaan met name uit kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de plankosten. De civieltechnische kosten zijn geraamd op basis van het planvoorstel voor deelgebied 5. De plankosten zijn bepaald op basis van een plankostenraming. De geprognosticeerde opbrengsten bestaan uit de verkoop van de grond van de laatste twee deellootaties en zijn gebaseerd op het grondprijsbeleid of onderhandelingsresultaten.

Centrumplan Leimuiden

De geprognosticeerde kosten voor Centrumplan Leimuiden bestaan uit een contractueel overeengekomen bijdrage voor de herinrichting van het openbaar gebied, een reservering voor de aansluiting op de herinrichting van de zuidzijde van het dorps hart Leimuiden en plankosten. De opbrengsten op basis van de gecontracteerde grondverkoop aan de ontwikkelaar zijn gerealiseerd.

Voormalig gemeentehuis Rijnsaterwoude

De geprognosticeerde kosten voor deze locatie bestaan uit kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de plankosten. De kosten voor het bouw- en woonrijp maken zijn geraamd op basis van referentiecijfers. De plankosten zijn bepaald op basis van een plankostenraming. De opbrengsten met betrekking tot de herontwikkeling van het voormalige gemeentehuis zijn volledig gerealiseerd. De resterende opbrengsten betreffen de opbrengsten uit de uitgifte van de kavels van de twee onder één kap woningen op het achter perceel. Hiervoor is inmiddels een aanbestedingsprocedure voor de bouw doorlopen en zal medio dit jaar met de verkoop van de woningen worden gestart.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

x € 1.000		
Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	323	442
Rekening-courantverhouding met het rijk	52	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1	1
overige vorderingen (debiteuren)	2.260	3.040
Totaal	2.635	3.482

Schatkistbankieren is verplicht voor lagere overheden. De stand in de schatkist per 31 december 2022 is voor de gemeente € 0. In onderstaande tabel is zichtbaar dat gerekend over een heel kwartaal het op dagbasis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger is dan het drempelbedrag van € 1,2 miljoen; zie voor nadere toelichting de paragraaf financiering.

x € 1.000	
Gemiddeld buiten de schatkist aangehouden bedrag 2022	
1e kwartaal	238
2e kwartaal	402
3e kwartaal	412
4e kwartaal	370

Specificatie vorderingen op openbare lichamen en overige vorderingen (debiteuren)

x € 1.000		
Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Debiteuren (vorderingen op openbare lichamen)	323	442
Debiteuren	1.351	2.288
Voorziening dubieuze debiteuren	-119	-185
Debiteuren WMO	0	0
Debiteuren bijstand (SOZA)	1.439	1.362
Voorziening dubieuze debiteuren bijstand (SOZA)	-411	-425
Totaal	2.582	3.482

De grootste post, debiteuren (*zonder toevoeging*) bestaat voor een derde uit belastingdebiteuren. De tweede grote post, debiteuren bijstand (SOZA) bestaat uit de vorderingen in het kader van de sociale zekerheid. Conform de Financiële verordening wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de oninbare vorderingen. Dit zijn de twee posten voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

x € 1.000		
Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Kasgelden	2	2
Banksaldi	0	315
Totaal	2	317

Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van een kortlopende kredietfaciliteit (tot een maximum van € 5.000.000) bij de BNG. De hoogte en het gebruik van deze faciliteit is onderdeel van de treasuryfunctie.

Overlopende activa		x € 1.000	
Omschrijving		Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel		169	1.601
	Subtotaal	169	1.601
Vooruitontvangen facturen mbt volgend boekjaar		3.342	4.156
Vooruitbetaalde subsidies		85	273
Nog te ontvangen bedragen		1.217	1.540
Te vorderen BTW		4.674	5.549
Overige overlopende activa		0	0
	Subtotaal	9.318	11.518
	Totaal	9.487	13.120

De twee grootste posten zijn hier: de BTW die nog moet worden terugontvangen (hoger uitgevallen door onder andere vluchtelingenopvang, grote projecten); en de bevoorschotting 2022 van een aantal samenwerkingspartners w.o. Cyclus NV, Stichting Meerwonen, BVO Rijn en Braassem, Smit's bouwbedrijf BV, en RDOG Hollands Midden (vooruitontvangen facturen).

Hieronder is een verloopoverzicht opgenomen van de nog te ontvangen subsidies van openbare lichamen met een specifiek bestedingsdoel.

x € 1.000					
Subsidies	Beschikking	stand op 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand op 31-12-2022
het rijk					
SISA BBZ afrekening 2020	-	104		104	0
SISA CTB 2021	31	26		26	0
SISABUIG Vangnetuitkering 2022	4.073		58		58
SISA_BOOO 2022	1.705		1.432		1.432
SISA_Sport 2022	121		43		43
overige nederlandse overheidslichamen					
BDU VenV_Sluipverkeer	26	5			5
DV inrichten Herenweg Rijnsaterwoude fase 2	34	34		34	0
Willem van der Veldenweg	63		63		63
	Totaal	169	1.596	164	1.601

Regeling besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ) is een specifieke uitkering voor zelfstandigen die in bepaalde gevallen een beroep hierop kunnen doen bij financiële problemen die het voortbestaan van hun bedrijf bedreigen. De rijksvergoeding van de BBZ is vanaf het jaar 2020 gewijzigd. Er wordt 100% van de bestedingen kapitaalverstrekking vergoed (2020: € 104.000) (2021: € 0) (2022: € 0). In de daaropvolgende vijf jaar wordt in totaal 75% van dit bedrag teruggevorderd, in jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. De nog te ontvangen subsidie 2020 is in 2022 ontvangen van het rijk.

Regeling coronatoegangsbewijs (CTB) is een specifieke uitkering voor het ondersteunen van de naleving van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs (CTB) op locaties waar dat nodig is. De besteding die hiervoor in 2021 is gedaan is het jaar volgend hierop in 2022 afgerekend met VRHM ad € 25.926.

Regeling gebundelde uitkering (BUIG) is een specifieke uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De gemeente heeft hiervoor in 2022 meer besteed dan aan subsidie is ontvangen. Indien het (cumulatieve) tekort meer bedraagt dan 7,5% dan kan een gemeente een aanvraag voor Vangnetuitkering indienen; in dit geval zijnde € 57.750.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BOOO) is een specifieke uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in de vorm van leefgeld aan ontheemden die verblijven in opvangvoorzieningen van gemeente (GOO) of particulieren (POO) met de daarbij gemaakte

uitvoeringskosten, en transitiekosten (kosten die gemeenten maken voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang van ontheemden). De gemeente heeft hiervoor een subsidie ontvangen ad € 1.705.456. De subsidieaanvraag was gebaseerd op een deelperiode, verder zijn er meer opvangplekken gerealiseerd dan bij de aanvraag uit was gegaan, en worden de gemeentelijke opvangvoorzieningen (GOO) vergoed op basis van normbedragen dat hoger is dan de werkelijke uitgaven. Dit resulteert tot een nog te ontvangen aanvullende subsidie van het rijk ad € 1.432.356. Voor het niet bestede deel wordt voorgesteld dit mee te nemen naar 2023.

Regeling Stimulering sport is een specifieke uitkering, om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren. Hiervoor ontvangen we subsidie voor binnen- en buitensportaccommodatie. De gemeente heeft hiervoor een voorschot ontvangen ad € 120.999 (obv verdeelsleutel 73,63%). De besteding is hoger dan de ontvangen subsidie, waardoor een nog te ontvangen subsidie van het rijk ad € 43.342.

De subsidie ad € 5.031 maakt onderdeel uit van de “spaarprojecten” die ingezet worden voor de uitvoering van het project N207. Over deze subsidies moeten nieuwe afspraken worden gemaakt met de provincie Zuid-Holland, vanwege het wijzigen van de scope van dit project.

Project Herenweg Rijnsaterwoude 2^e fase was in 2021 gereed; en is in 2022 afgerekend met de provincie Zuid-Holland ad € 34.035.

Voor project Willem van der Veldenweg heeft de gemeente een subsidie toegekend gekregen ad € 63.000 (hierbij is geen voorschot verleend). Dit project is in 2022 opgeleverd en zal in 2023 afgerekend worden met de provincie Zuid-Holland.

Passiva

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen						x € 1.000
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	✓ toevoegingen 2022	onttrekkingen 2022	resultaat vg jaar	boekwaarde 31-12-2022	
Algemene reserves	20.005	0	437	6.674	26.242	
Bestemmingsreserves	9.974	2.094	2.469	0	9.599	
Totaal	29.979	2.094	2.906	6.674	35.841	

Algemene reserves:						x € 1.000
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	✓ toevoegingen 2022	onttrekkingen 2022	resultaat vg jaar	boekwaarde 31-12-2022	
Algemene reserve	20.005	0	437	6.674	26.242	
Totaal	20.005	0	437	6.674	26.242	

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers. Aanwending vindt plaats op basis van aparte raadsbesluiten. In 2022 is enerzijds het jaarresultaat 2021 aan de reserve toegevoegd; anderzijds heeft de raad met verschillende besluiten tegenvallers gedekt uit deze reserve.

Bestemmingsreserves:						x € 1.000
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	✓ toevoegingen 2022	onttrekkingen 2022	resultaat vg jaar	boekwaarde 31-12-2022	
Bouwgrondexploitatie	3.500	169	211		3.459	
Holland Rijnland	1.107	0	369		738	
Wegen infrastructuur	1.754	1.055	1.674		1.135	
Onderhoud riolering	2.758	698	0		3.456	
Covid	417	159	96		481	
Sportpad	438	12	119		331	
Totaal	9.974	2.094	2.469	0	9.599	

Hieronder wordt per bestemmingsreserve het doel van de reserve kort toegelicht:

Reserve bouwgrondexploitatie

Verwachte verliezen zijn opgenomen in de voorziening bouwgrondexploitaties. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van de geanalyseerde risico's bij de verliesgevendende grexen. Het saldo moet voldoende zijn om de gekwantificeerde risico's die voortvloeien uit de risicoanalyses voor de lopende grondexploitaties te dekken. De berekening wordt jaarlijks gemaakt bij de opstelling van de jaarrekening. Indien dit onvoldoende is, wordt deze reserve aangevuld vanuit de exploitatie of de algemene reserve. Andersom wordt een overschot aan middelen ten gunste van de exploitatie of de algemene reserve gebracht. De gekwantificeerde risico's zijn per ultimo 2022 opnieuw bepaald en de reserve is hierop aangepast. Voor een grondige analyse verwijzen wij naar hetgeen is opgenomen in paragraaf 7 grondbeleid.

Reserve Holland Rijnland

De aangesloten gemeenten bij de regio Holland Rijnland zijn een regionaal investeringsfonds overeengekomen. Voor de kosten hiervan moeten de deelnemende gemeenten jaarlijks een bedrag betalen. Voor Kaag en Braassem betekent dit € 369.000 per jaar. Om de reguliere gemeentebegroting hiermee niet jaarlijks te belasten, is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd.

Egalisatiereserve wegen infrastructuur

De middelen uit deze reserve worden gebruikt voor het opvangen van schommelingen in het jaarlijkse uitgavenpatroon bij het (groot) onderhoud van de gemeentelijk wegen infrastructuur (wegen, waterwegen, bruggen en groen).

Reserve onderhoud riolering

Deze reserve is bedoeld voor de niet bekleemde middelen voor riolering zoals efficiencyvoordelen en hoger dan geraamde opbrengsten.

Reserve Covid

De reserve Covid is bedoeld ter egalisatie van schommelingen in het jaarlijkse inkomsten- en uitgavenpatroon van Covid.

Reserve Sportpad

De reserve Sportpad is bedoeld voor de gebiedsontwikkeling Sportpad, ten behoeve van het egaliseren van de inkomsten en uitgaven uit fase 2.

Voor een toelichting op alle mutaties in de reserves verwijzen wij volledigheidshalve naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

x € 1.000					
Voorzieningen					
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	toevoegingen 2022	onttrekkingen 2022	resultaat vg jaar	boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen	3.848	-142	101	0	3.606
Kostenegalisatie voorzieningen	1.150	378	633	0	895
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan bestemming gebonden is	4.546	75	36	0	4.586
Totaal	9.544	311	770	0	9.086

x € 1.000					
Specificatie van de voorzieningen					
Omschrijving	boekwaarde 31-12-2021	toevoegingen 2022	onttrekkingen 2022	resultaat vg jaar	boekwaarde 31-12-2022
<u>Voorzieningen voor verplichtingen:</u>					
Voorziening verplichting wethouderspensioenen	3.848	-142	101		3.606
Totaal	3.848	-142	101	0	3.606
<u>Kostenegalisatie voorzieningen:</u>					
Voorziening onderhoud gebouwen	915	378	398		895
Voorziening onderhoud bruggen	235	0	235		0
Totaal	1.150	378	633	0	895
<u>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan bestemming gebonden is:</u>					
Voorziening Ghoybos PZH	181	4	16		168
Voorziening Ghoybos KGG	312	0	19		293
Voorziening riolering	4.053	72	0		4.125
Totaal	4.546	75	36	0	4.586

Hieronder wordt per voorziening het doel van de voorziening kort toegelicht:

Voorziening verplichting wethouderspensioenen

De pensioenverplichting voor ambtenaren is ondergebracht bij het ABP. Voor wethouders is dit niet het geval. Deze verplichting rust bij de gemeente zelf. Om in de toekomst aan deze verplichting te kunnen voldoen is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde en is gebaseerd op actuariële berekeningen per 31 december 2022. De actuariële berekeningen voor de niet-actieve wethouders die geen pensioenuitkering ontvangen worden elke vijf jaar geactualiseerd.

Voorziening onderhoud gebouwen

De voorziening onderhoud (gemeentelijke) gebouwen is bedoeld om de jaarlijks schommelende lasten voor onderhoud te egaliseren. De feitelijke uitgaven zijn gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en variëren van jaar tot jaar. Door middel van de onderhoudsvoorziening bereiken we een gelijkmatige belasting van de begroting.

Voorziening onderhoud bruggen

Bij de Langebrug in Oud Ade en de houten bruggen in Woubrugge zijn onveilige situaties ontstaan door ernstige aftakeling van deze kunstwerken. De voorziening is bedoeld voor het opheffen van de onveilige situaties en herstel van de verbindingen. Een recente wijziging van het BBV leidt ertoe dat wij voor deze situatie bij de jaarrekening 2019 een voorziening hebben getroffen. De beide projecten zijn opgeleverd en afgerond; waardoor het resterende bedrag in de voorziening ad € 99.235 kan vrijvallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Voorziening Ghoybos

In 2015 is de gemeente eigenaar geworden van het Ghoybos. Bij de overdracht heeft de gemeente een afkoopsom (op basis van 15 jaar) ontvangen van de provincie Zuid-Holland voor het toekomstig onderhoud van het bos. Conform de BBV-voorschriften is hiervoor een voorziening gevormd. Jaarlijks valt een vast bedrag van deze voorziening vrij ter dekking van het groenonderhoud.

Daarnaast heeft de gemeente in 2021 een afkoopsom voor de bospercelen Ghoybos ontvangen van Koninklijke Ginkel Groep ad € 312.000 voor beheer Ghoybos. Hiervan zal het onderhoud van de bospercelen Ghoybos bekostigd worden.

Voorziening riolering

De voorziening is bedoeld voor het egaliseren van schommelingen in de jaarlijkse exploitatie van riolering (baten minus lasten). De middelen in de voorziening kunnen uitsluitend worden besteed aan riolering.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. In 2022 is geen sprake van spaarverlof; noch is sprake van bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldo, waardoor hiervoor (nog) geen voorziening getroffen hoeft te worden.

Voorziening verwachte tekorten bouwgrondexploitatieplannen

Op grond van de voorschriften van het BBV moet een voorziening worden getroffen voor bouwgrondexploitatieplannen waarbij een nadelig exploitatieresultaat wordt verwacht. Volgens de voorschriften wordt deze voorziening niet separaat gepresenteerd onder de voorzieningen, maar gesaldeerd met de boekwaarde van de grondexploitaties onder de voorraden (onderhanden werk bouwgrondexploitaties). De omvang van deze voorziening is gelijk aan de te verwachten verliezen bij de bouwgrondexploitatie tegen contante waardeberekening. Voeding van deze voorziening komt uit de lopende exploitatie van het betreffende jaar. Overschotten naar aanleiding van de jaarlijkse actualisatie komen weer ten gunste van de lopende exploitatie. Voor een grondige analyse verwijzen wij naar hetgeen is opgenomen in paragraaf 7 grondbeleid.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving	x € 1.000				
	boekwaarde 31-12-2021	opname 2022	aflossingen 2022	boekwaarde 31-12-2022	rentelasten 2022
Bank voor Nederlandse Gemeenten	44.671	5.000	10.613	39.058	897
Nederlandse Waterschapsbank	5.000			5.000	-25
Totaal	49.671	5.000	10.613	44.058	872

Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente Kaag en Braassem gebruik maken van langlopende leningen. De hoogte en het gebruik zijn onderdeel van de treasuryfunctie, die in paragraaf 4 financiering wordt toegelicht. In 2022 hebben we geldleningen afgelost en geherfinancierd, samen € 5 miljoen (vnl. in het verleden aangegane niet tussentijds aflosbare leningen voor onroerendgoedtransacties). De gemiddelde rentelast 2022 bedroeg 1,84%.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vloTTende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

x € 1.000

Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
Openstaande crediteuren	3.671	2.545
Banksaldi	849	0
Totaal	4.519	2.545

Overlopende passiva

x € 1.000

Omschrijving	Stand op 31-12-2021	Stand op 31-12-2022
<u>Nog te betalen bedragen:</u>		
Nog te betalen bedragen	3.697	3.297
Nog te betalen rente langlopende leningen	362	389
Te betalen/ontvangen rijk (SOZA)	419	408
Tussenrekening te betalen WWB (SOZA)	43	72
Subtotaal	4.521	4.166
<u>Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen:</u>		
Vooruitontvangen subsidies	1.828	1.769
Tussenrekening ontvangen WWB (SOZA)	1	0
Voorschotten WWB (SOZA)	-1	-12
Subtotaal	1.828	1.756
<u>Overige nog te betalen en vooruitontvangen bedragen:</u>		
Vooruitontvangen bedragen	226	82
Nog functioneel te verantwoorden baten	1	0
Waarborgsommen	127	3
Horeca-convenant	0	0
Loonheffing (SOZA)	-362	-560
Nog te betalen loonheffing en sociale premies	665	753
Nog te betalen salarissen	-1	0
Te verwerken / verwerkte belastingontvangsten	7	12
Overige overlopende passiva	325	594
Subtotaal	988	884
Totaal	7.336	6.806

De grootste post, 'nog te betalen bedragen' (€ 3.296.687) heeft betrekking op werkzaamheden uit 2022, die aan de gemeente zijn gefactureerd in 2023.

Met betrekking tot de eigen bijdrage van de Wmo: door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Hieronder is een verloopoverzicht opgenomen van de vooruitontvangen subsidies.

x € 1.000					
Subsidies	Beschikking	Stand op 31-12-2021	Ontvangen voorschot	Vrijval i.v.m realisatie	Stand op 31-12-2022
het rijk					
SISA - Naleving controle Coronaa Toegangsbewijzen (CTB)	105	0	105	14	91
SISA - Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BOOO)	1.705	0	1.705	1.705	0
SISA - Gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek (GHGT)	13	8	0	6	2
SISA - Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)	68	13	0	13	0
SISA - Regeling Reductie energiegebruik woningen (RREW)	180	46	0	21	25
SISA - Flexibele inzet woningbouw	100	0	38	31	6
SISA - Energiearmoede	472	0	472	12	460
SISA - Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)	315	0	315	315	0
SISA - Onderwijsvertraging door Covid	261	54	130	96	89
SISA - Verkeersveiligheidsmaatregelen	124	0	124	20	104
SISA - Stimulering sport 2020-2021	313	57	0	57	0
SISA - Stimulering sport 2022	121	0	121	121	0
SISA - Sportakkoord 2021	85	69	43	26	26
SISA - Sportakkoord 2022	38	0	38	0	38
SISA - Preventieakkoord	40	0	42	32	10
SISA - Zwembaden en IJsbanen (IJZ)	535	199	41	240	0
SISA - TOZO 2021	1.777	657	657	657	0
SISA - WI 2022	172	0	172	90	82
SISA - Onderwijsroute	24	0	24	0	24
SISA - Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	107	64	0	0	64
SISA - Huisvesting aandachtsgroepen	10	10	0	0	10
overige nederlandse overheidslichamen					
G07035 - Sluipverkeerwerende maatregelen	22	7	0	0	7
G08031 - N207 tussen N11 en A4	26	8	0	0	8
G08033 - Sluipverkeerwerende maatregelen	26	8	0	0	8
G09025 - Sluipverkeerwerende maatregelen	29	9	0	0	9
Subsidie De Veense Campus	130	104	26	130	0
Sociale woningbouw regio HR	375	0	300	0	300
Project Tulpen vertellen	338	200	0	200	0
Investeringsplan Maatschappelijke Zorg Rijnstreek / HR	275	222	97	5	314
Landelijk Actieprogramma Dakloosheid (LAD)	93	93	0	0	93
Totaal		1.828	3.751	3.810	1.769

Regeling coronatoegangsbewijs (CTB) is een specifieke uitkering voor het ondersteunen van de naleving van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs (CTB) op locaties waar dat nodig is. Hiervoor heeft de gemeente € 105.238 aan subsidie ontvangen; dit is niet volledig besteed waardoor een deel hiervan terugbetaald zal worden ad € 90.905.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BOOO) is een specifieke uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in de vorm van leefgeld aan ontheemden die verblijven in opvangvoorzieningen van gemeente (GOO) of particulieren (POO) met de daarbij gemaakte uitvoeringskosten, en transitiekosten (kosten die gemeenten maken voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang van ontheemden). De gemeente heeft hiervoor een subsidie ontvangen ad € 1.705.456. De subsidieaanvraag was gebaseerd op een deelperiode, verder zijn er meer opvangplekken gerealiseerd dan bij de aanvraag uit was gegaan, en worden de gemeentelijke opvangvoorzieningen (GOO) vergoed op basis van normbedragen dat hoger is dan de werkelijke uitgaven. Dit resulteert tot een nog te ontvangen aanvullende subsidie van het rijk ad € 1.432.356. Voor het niet bestede deel wordt voorgesteld dit mee te nemen naar 2023.

Regeling Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (GHGT) is een specifieke uitkering met het oog op ondersteuning van gedupeerden in hulpvragen op de vijf primaire leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Over de periode 2020-2021 hebben we hiervoor een voorschot ontvangen van € 12.763; waarvan besteed € 10.438.

Regeling reductie energiegebruik (RRE) 2020-2021 is in 2022 afgerekend met het rijk ad € 13.457. Regeling reductie energiegebruik woningen (RREW) is een specifieke uitkering; waarmee het rijk de gemeenten wil stimuleren om huishoudens te ondersteunen bij het reduceren van hun energiegebruik door het treffen van eenvoudige energiebesparende maatregelen in de woningen en het geven van advies over energiebesparing aan de bewoners. Hiervoor hebben we € 180.000 aan subsidie ontvangen; en in 2022 is besteed € 21.377. De regeling loopt t/m juli 2022; waardoor een terugbetalingsverplichting ad € 24.558

Regeling Flexibele inzet woningbouw is een specifieke regeling voor uitvoering van project 'Vliegende brigade herontwikkeling vrijvallende locaties na sportpadontwikkeling'. Het gaat om een (netto)uitbreiding van de woningvoorraad met ongeveer 250 woningen, waarvan 80 herbouw (verplaatsing woningen Gogherweide). Met dit project draagt de gemeente bij aan de provinciale beleidsprestatie voor versnelling woningbouw. Hiervoor heeft de gemeente € 100.000 toegekend gekregen van het rijk voor inhuur van externe capaciteit en expertise; hiervan ontvangt de gemeente een voorschot van 75% in twee delen (2x € 37.500). De besteding in 2022 is € 39.293; waarvan 80% subsidiabel.

Regeling energiearmoede woningbouw is een specifieke regeling voor ondersteuning van huishoudens (huurders en eigenaar bewoners) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen. Subsidie is hiervoor verleend ad € 472.014, waarvan in 2022 besteed € 11.674. De regeling loopt door tot 2024.

Regeling Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is een specifieke uitkering van het rijk, waarbij gemeenten en scholen geld krijgen om voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve) aan te bieden. Hiervoor heeft de gemeente € 315.376 aan subsidie ontvangen; en is volledig besteed. De bestedingen zijn conform de gemaakte meerjaren afspraken voor doelgroep kinderen, opleiding van medewerkers en ondersteunende middelen/activiteiten. Het lukt nog steeds om het VE te financieren en de kwaliteit te garanderen, doordat instellingen ook zelf investeren. Daarbij is het VVE beleid inmiddels goed geïntegreerd in de Maatschappelijke Agenda van de gemeente Kaag en Braassem.

Regeling Onderwijsvertraging door Covid is een specifieke uitkering voor het stimuleren van gemeentelijke maatregelen om COVID-19-gerelateerde onderwijsvertragingen in te lopen. Hiervoor heeft de gemeente subsidie toegekend gekregen ad € 260.507; die over drie jaar verspreid worden : € 54.272 (2021) en € 130.253 (2022) en € 75.981 (2023). De uitgaven hiervoor zijn in 2022 € 95.773. De besteding is conform het integrale plan dat de kindpartners hebben opgesteld, past binnen de MAG en sluit aan op de besteding van de rijksmiddelen OAB/VVE beleid. Er is een nauwe samenwerking tussen de ketenpartners. De inzet richt zich op het bestrijden van achterstanden die tijdens de Corona crisis zijn ontstaan. Maar heeft wel de potentie in zich om met incidentele middelen de reguliere structuur te versterken, dus op het bestrijden en voorkomen van achterstanden in het algemeen. In 2023 gaan de kindpartners verder aan de slag met het wegwerken van achterstanden na de Corona periode.

Regeling Verkeersveiligheidsmaatregelen is een specifieke uitkering van het rijk voor het uitvoeren van infrastructurele maatregelen op het onderliggende wegennet om de verkeersinfrastructuur verkeersveiliger te maken. Hiervoor is aan subsidie toegekend € 123.967. In 2022 zijn hiervoor diverse (reconstructie)werkzaamheden bij Van Klaverweijdweg Hoogmade uitgevoerd. De besteding in 2022 is hiervoor geweest € 39.817; waarvan 50% subsidiabel. De regeling loopt t/m 2027.

Regeling Stimulering sport is een specifieke uitkering, om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren. Hiervoor ontvangen we subsidie voor binnen- en buitensportaccommodatie. De gemeente heeft hiervoor een voorschot ontvangen ad € 120.999 (obv verdeelsleutel 73,63%). De besteding is hoger dan subsidie, waardoor een nog te ontvangen subsidie van het rijk € 43.342. De definitieve vaststelling van het rijk ontvangen we twee jaar volgend op subsidiejaar; 2020 is hierbij afgerekend met het rijk.

Regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies 2020–2022 is een specifieke uitkering ten behoeve van uitvoering van een lokaal sportakkoord/living lab; het aanstellen van een sportformateur; of activiteiten op het gebied van gezonde leefstijlinterventies. Hiervoor hebben we € 85.142 aan subsidie ontvangen; waarvan besteed € 16.370 (2021) en € 42.913 (2022). De bestedingen sluiten aan bij de ambities en integrale aanpak van het lokaal sport- en preventieakkoord in onze gemeente. De projecten richten

zich op de gezonde leefstijlinterventies, waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld. De subsidie mag één jaar doorgeschoven worden, waardoor we het resterende subsidievoorschot moeten terugbetalen. Voor 2022 hebben een voorschot ontvangen ad € 37.727 dat doorgeschoven wordt naar 2023.

Regeling Preventieakkoord is een specifieke uitkering en richt zich op het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. Hiervoor hebben we een subsidie ontvangen ad € 42.447; waarvan besteed € 32.416. De bestedingen sluiten aan bij de ambities en integrale aanpak van het lokaal sport- en preventieakkoord in onze gemeente. De projecten richten zich op de gezonde leefstijlinterventies, waarvoor de middelen beschikbaar zijn gesteld. De regeling loopt tot met 2023.

Regeling Zwembaden en ijsbanen (IJZ) is een specifieke uitkering voor de instandhouding van zwembaden en ijsbanen in verband met Covid. Subsidie is voor compensatie van het exploitatietekort 2020 en eerste, tweede en vierde kwartaal 2021 waarmee een zwembad of een ijsbaan is geconfronteerd als gevolg van de maatregelen ter bestrijding van de verdere verspreiding van Covid. Hiervoor hebben we € 493.823 (2021) en € 41.400 (2022) aan subsidie ontvangen en is € 295.159 (2021) en € 41.400 (2022) aan exploitatietekort door de Tweesprong ingediend en gesubsidieerd; het resterende subsidievoorschot ad € 198.664 is terugbetaald in 2022.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is een specifieke uitkering en is per 1 oktober 2021 gestopt. TOZO 2021 is in 2022 afgerekend met het rijk ad € 656.887.

Regeling Wet inburgering (WI) is een specifieke uitkering voor het beschikbaar stellen van voorzieningen aan inburgeringsplichtigen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. Hiervoor hebben we een subsidie ontvangen ad € 171.643; waarvan besteed € 89.763. Het resterende subsidiebedrag zal worden terugbetaald aan het rijk.

Regeling Onderwijsroute is een specifieke uitkering voor Het realiseren van de onderwijsroute en voorzieningen die, totdat het aanbod is gerealiseerd, worden getroffen vanwege de vertraging die als gevolg van het ontbreken van aanbod van de onderwijsroute is ontstaan. Hiervoor hebben we een subsidie ontvangen ad € 23.640; hiervan is nog geen besteding gedaan omdat nog niemand gestart is binnen deze inburgeringsroute. De regeling loopt tot met 2023.

Regeling Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving is een specifieke uitkering ter bestrijding van de kosten die gemaakt worden voor het in dienst nemen van werknemers en voor de inhuur van ter beschikking gestelde arbeidskrachten om tijdelijk een deel van de toezicht- en handhavingstaken uit te voeren en daaraan rechtstreeks ondersteuning te bieden. Hiervoor hebben we € 106.686 aan subsidie ontvangen en in 2021 is € 42.367 besteed; in 2023 is het resterende subsidievoorschot terugbetaald.

Regeling Huisvesting aandachtsgroepen is een specifieke uitkering ten behoeve van de bouw van woon- en verblijfsruimte voor aandachtsgroepen (dak- en thuisloze mensen, arbeidsmigranten, studenten, statushouders, woonwagenbewoners en overige spoedzoekers). Hiervoor hebben we € 10.000 aan subsidie ontvangen (€ 5.000 per te realiseren woonruimte). In 2022 zijn hiervoor nog geen kosten gemaakt; de verwachting is in 2023 één in plaats van twee woonvoorzieningen te realiseren. We hebben een vertraging opgelopen van één jaar; mede door de komst van een nieuw college en het voorrang geven aan andere prioriteiten.

De subsidies sluipverkeer/N207 totaal € 31.191 maken onderdeel uit van de “spaarprojecten” die ingezet worden voor de uitvoering van het project N207. Over deze subsidies moeten nieuwe afspraken worden gemaakt met de provincie Zuid-Holland, vanwege het wijzigen van de scope van dit project.

Door de provincie is een projectsubsidie verleend van maximaal € 130.000 voor 2021-2022 ten behoeve van activiteiten waarmee de gemeente bijdraagt aan het provinciale doel op grond van voldoende woningen sociale huur en middenhuur Zuid-Holland. Subsidie is verleend voor het realiseren van 26 zelfstandige sociale huurwoningen (x € 5.000) op het project 'De Veense Campus'. Voorschot is ontvangen ad € 104.000 (80%). De op activiteitenplan gebaseerde subsidie is gerealiseerd en de subsidie is vastgesteld. De woningen zullen in 2023 worden opgeleverd.

Door de provincie is een projectsubsidie verleend van maximaal € 375.000 voor 2022-2023 ten behoeve van activiteiten waarmee de gemeente bijdraagt aan het provinciale doel op grond van voldoende woningen sociale huur en middenhuur Zuid-Holland. Subsidie is verleend voor het realiseren van 50 zelfstandige sociale huurwoningen (x € 7.500) op het project 'Braassemerland fase 3&6 en fase 11'. Voorschot is ontvangen ad € 300.000 (80%). Stichting MeerWonen is uitvoerder van het project; de bouw van de eerste te bouwen sociale huurwoningen staan gepland in 2023.

Tulpen vertellen is een project bestaande uit twee delen: Tulpenboulevard (Tulpensteiger + picknicksets) en Veenmeermin (Fiets/Wandel/Belevingsroute). Veenmeermin is in 2020 afgerond. De Tulpenboulevard is niet doorgegaan na de uitkomsten van het participatietraject dat heeft geresulteerd in het Toetsingskader Braassemboulevard; waardoor dat deel van het voorschot ad € 200.100 terugbetaald moest worden. Dit is in 2022 gedaan.

Voor Investeringsplan Maatschappelijke zorg Rijnstreek hebben wij in 2021 en 2022 voorschotten ontvangen. Deze middelen worden ingezet voor de voorbereiding op de doordecentralisatie van de taken maatschappelijke zorg. Hieronder valt o.a. de realisatie van twee bijzondere woonvormen. De plannen voor de realisatie van twee bijzondere woonvormen zijn begin 2021 stopgezet. In 2022 hebben wij hier vervolg aan gegeven en de wens is om in 2023 definitief een locatie aan te wijzen. Zodra er een locatie aangewezen is, zullen er kosten gemaakt gaan worden die ten lasten kunnen worden gebracht van het investeringsfonds Leiden. Als gemeente hebben we zelf ook middelen beschikbaar voor de realisatie van dergelijke woningen. Dit valt ook onder Focus met Ambitie: huisvesting bijzondere doelgroepen.

In 2021 hebben we vanuit het Landelijk Actieplan Dakloosheid (LAD) subsidie ontvangen ad € 93.216 ter bestrijding van dakloosheid. In Kaag en Braassem zijn we al ruimere tijd bezig met het terugdringen en voorkomen van dakloosheid en we trachten dit lokaal te organiseren. Om dit te realiseren hebben we een actieplan, waarvoor we naast eigen middelen ook middelen uit het Leidsch Investeringsfonds en de LAD-middelen inzetten. Specifiek wensen wij met deze middelen bij te dragen aan de ondersteuning en realisatie van decentrale opvangplekken bij ons in de gemeente.

OVERZICHT NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Borg- en garantstellingen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de leningen waarvoor de gemeente Kaag en Braassem borg / in de achtervang staat. Het saldo van de geborgde leningenportefeuille is het afgelopen jaar gestegen met € 1,1 miljoen. De toename van het saldo is het gevolg van de verplichte WSW-garantstelling. De gemeente zelf is in 2022 geen nieuwe borg- of garantstellingen aangegaan. Als deelnemer in de VOF Braassemerland heeft de gemeente de verplichting aan de VOF om eigen vermogen in te brengen. Afhankelijk van de geactualiseerde grondexploitatie en de hierbij behorende vermogensbehoefte van de VOF wordt jaarlijks de gemeentelijke inbreng bepaald. In 2020 heeft de VOF de financieringsfaciliteiten met de BNG in een overeenkomst vast kunnen leggen. Hierbij staat de gemeente garant / borg. In de samenwerkingsovereenkomst tussen partijen is namelijk afgesproken dat financiering plaatsvindt met een mix van 50% eigen en 50% vreemd vermogen. Tot dusver is hiervan nog geen gebruik gemaakt.

Tot en met juli 2021 had het WSW met de gemeente een ongelimiteerde achtervangovereenkomst voor de twee in de gemeente werkzame corporaties 'Stichting Woondiensten Aarwoude' en 'Stichting MeerWonen', tot een maximum van het door het WSW bepaald borgingsplafond (= wat een corporatie maximaal kan lenen gelet op de prognosegegevens van de corporatie (dPi)). WSW staat borg voor deze leningen, waarbij de gemeente samen met het rijk in de achtervang staat. Het verlies dat achtervangers kunnen lijden is beperkt tot de rentederving over leningen die ze bij een calamiteit aan het WSW moeten verstrekken. In verband met de veranderde werkwijze van de achtervang heeft de WSW vanaf 1 augustus 2021 een nieuwe achtervangovereenkomst gesloten met alle gemeenten; waarbij alle contracten per die datum gelijk zijn getrokken. Hierbij worden de nieuwe leningen via een verdeelsleutel toegewezen aan de gemeenten waar de corporatie werkzaam is. Voorheen werd een lening 1 op 1 gekoppeld aan een gemeente.

Mutaties borg- en garantstellingen

Omschrijving	Aantal	Oorspronkelijke hoofdsom	Restant hoofdsom 31-12-2021	Restant hoofdsom 31-12-2022	x € 1.000			
					Gewaarborgd saldo op 31-12-2021	%	Gewaarborgd saldo op 31-12-2022	%
Woningbouw incl. WSW	31	176.696	81.833	84.604	40.917	50%	42.302	50%
Sportverenigingen	6	973	478	469	472	99%	463	99%
Inwoners	71	4.675	1.691	1.373	1.691	100%	1.373	100%
	108	182.344	84.002	86.446	43.080	51%	44.138	51%

Niet uit de balans blijken de verplichtingen

De gemeente Kaag en Braassem is een aantal verplichtingen aangegaan in 2022 en eerder, waarvan levering en/of prestatie plaatsvindt in de toekomst. De belangrijkste zijn hieronder toegelicht:

Huurcontracten en/ of leaseverplichtingen

- De gemeente heeft een huurcontract met woningbouwvereniging stichting MeerWonen afgesloten voor de huur van de Brede School t/m 2051. De jaarlijkse huurlast wordt verhoogd met een prijsindex en bedraagt voor 2023 € 885.120.

Onderhouds- en dienstverleningsovereenkomsten

- Voor het inzamelen en verwerken van het afval heeft de gemeente een contract afgesloten met Cyclus t/m 2024. De jaarlast in 2023 bedraagt € 2.548.056.
- Met de gemeente Alphen aan den Rijn is een overeenkomst gesloten voor het uitvoeren van diverse belastingtaken. De jaarlast in 2023 bedraagt € 361.225.
- Met ODV Maritiem is een overeenkomst gesloten voor het uitvoeren van de veerdienst naar het Kaageiland. De jaarlast in 2023 bedraagt € 226.997.

Overige langlopende verplichtingen aan verbonden partijen en overige samenwerkingsverbanden

- Met De Driemaster is een contract afgesloten t/m 2023 voor het uitvoeren van de Maatschappelijke agenda; het te verstrekken subsidiebedrag hiervoor in 2023 is € 1.857.423. Go! voor jeugd is vanaf 2018 verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg, inclusief de Pgb Jeugd. Participe voert de taken uit van de Wmo, inclusief de nieuwe taken van begeleiding en de Pgb-begeleiding als ook Pgb huishoudelijke hulp. De bijdragen 2023 hiervoor zijn voor Go! € 4.571.000.
- De gemeentelijke taken vanuit de Participatiewet worden door Alphen aan den Rijn uitgevoerd (Serviceplein en Rijnvicus). Hiervoor is in 2018 in Rijnstreekverband een DVO aangegaan voor onbepaalde tijd. Voor de vergoedingen voor de dienstverlening lopen de afspraken tot en met 2021. De vergoeding bestaat uit een vaste bijdrage en een variabele bijdrage op basis van het aantal bijstandsontvangers. Inmiddels is er een nieuw DVO opgesteld, die per 1 januari 2022 is ingegaan (circa € 1 miljoen).
- Met de Coöperatie Dichtbij in de Rijnstreek is een contract afgesloten t/m 2026 voor het uitvoeren van de Opdracht Ondersteuning. Het te verstrekken bedrag hiervoor in 2023 is vastgesteld op € 5.324.477. Het totaalbedrag is inclusief het verstrekkingenbudget van € 1.935.000.
- Als deelnemer in de VOF Braassemerland heeft de gemeente de verplichting aan de VOF om eigen vermogen in te brengen. Afhankelijk van de geactualiseerde grondexploitatie en de hierbij behorende vermogensbehoefte van de VOF wordt jaarlijks de gemeentelijke inbreng bepaald. In 2022 heeft er geen inbreng van eigen vermogen plaatsgevonden, wel heeft de gemeente in totaal € 3.650.000 aan middelen terug ontvangen. In 2023 worden naar verwachting omvangrijke stortingen aan de VOF verwacht omdat er veel uitvoerende werkzaamheden worden gestart maar er geen opbrengsten worden gerealiseerd. Deze zijn pas weer voor 2024 geprognosticeerd. Op basis van de voorliggende grondexploitatie van de VOF Braassemerland wordt in 2023 een storting verwacht van circa € 10 miljoen door de gemeente. In januari heeft al een storting plaatsgevonden van € 1.000.000,-, maar er zullen dus nog meerdere volgen. De feitelijke stortingen kunnen hier vanaf wijken omdat een en ander afhankelijk is van de voortgang van (deel)projecten etc. Over de inbreng van eigen vermogen wordt door de VOF rente betaald van 3,5%. Dat is een hogere rente dan de huidige rekenrente. Per saldo wordt dus op de inbreng van eigen vermogen een (rente)resultaat behaald.
- Verder participeert de gemeente in verschillende gemeenschappelijke regelingen. In paragraaf 6 verbonden partijen is per verbonden partij de gemeentelijke bijdrage voor deelname in 2022 genoemd. In paragraaf 2 weerstandsvermogen en risicobeheersing is weergegeven welke risico's de gemeente loopt bij een aantal gemeenschappelijke regelingen. Ook is in deze paragraaf weergegeven welke juridische risico's de gemeente loopt.

OVERZICHT NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN

Reserveringsvergoeding

VOF Braassemerland heeft een afnameverplichting voor in eigendom van de gemeente zijnde gronden ter waarde van € 12.731.583. In 2015 t/m 2019 hebben er verschillende economische leveringen plaatsgevonden, voor een totaalbedrag van € 8.798.415,80. De juridische levering hiervan vindt in delen plaats. Voor een totaal bedrag van € 2.133.026 hebben in fasen in 2017, 2019, 2020 en 2021 leveringen plaatsgevonden. In 2022 hebben leveringen plaatsgevonden voor een bedrag van € 2.626.107,74 .

Eind 2023 staan economische leveringen gepland voor deelplan 11 en de laatste gronden zullen in 2024 economisch worden geleverd. De verwachting is dus dat de economische levering eind 2024 is afgerond. De gemeente ontvangt over de economisch geleverde kavels die nog niet juridisch zijn geleverd en per balansdatum een waarde hebben van € 4.039.282,01 een rentevergoeding van 3,5% op jaarbasis.

Over het openstaande bedrag van de “koop prijs bouw kavels” per balansdatum € 3.933.167 ontvangt de gemeente een reserveringsvergoeding van 3,5% op jaarbasis.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Onderstaand overzicht vermeldt de gerealiseerde baten en lasten per programma, voor bestemming in vergelijking met de begroting inclusief de door de raad in het verslagjaar vastgestelde begrotingswijzigingen. In het overzicht is ook een specificatie van de resultaatbestemmingen per programma weergegeven.

Programma	Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk versus begroting (na wijziging)			x€ 1.000		%
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo			
1 Bestuur en regio	4.687	-344	4.343	4.653	-316	4.337	4.402	-484	3.918	-251	-168	-420	V	-10%	
2 Sociaal domein	26.177	-6.065	20.112	32.622	-8.403	24.219	31.018	-9.522	21.496	-1.604	-1.119	-2.723	V	-11%	
3 Ruimte en leefomgeving	21.582	-12.893	8.688	25.289	-15.038	10.251	21.609	-14.554	7.055	-3.680	484	-3.196	V	-31%	
Algemene dekkingsmiddelen	2.174	-43.159	-40.985	4.883	-48.148	-43.265	1.572	-50.074	-48.502	-3.311	-1.926	-5.237	V	12%	
Overhead	9.077	-63	9.014	9.435	24	9.459	7.960	-77	7.883	-1.475	-101	-1.577	V	-17%	
Vennootschapsbelasting	1	0	1	1	0	1	0	0	0	-1	0	-1	V		
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	63.698	-62.524	1.174	76.884	-71.881	5.003	66.561	-74.712	-8.151	-10.322	-2.831	-13.153	V		
1 Bestuur en regio	0	-369	-369	0	-369	-369	0	-369	-369	0	0	0			
2 Sociaal domein	0	-250	-250	0	-250	-250	12	-119	-107	12	131	143	N		
3 Ruimte en leefomgeving	78	-633	-555	267	-1.668	-1.401	1.923	-1.885	38	1.656	-217	1.439	N		
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	102	-3.084	-2.983	159	-533	-374	57	2.552	2.609	N		
Mutaties reserves	78	-1.252	-1.174	368	-5.371	-5.003	2.094	-2.906	-812	1.726	2.465	4.191	N		
Gerealiseerd resultaat	63.775	-63.775	0	77.252	-77.252	0	68.655	-77.618	-8.963	-8.597	-366	-8.963	V		

Incidenteel versus structureel

Incidentele baten en lasten (saldo)	7.675	-9.263	-1.588	6.933	-8.729	-1.797	-742	534	-209	V
Structurele baten en lasten (saldo)	69.576	-67.989	1.588	61.722	-68.888	-7.166	-7.854	-900	-8.754	V
Gerealiseerd resultaat	77.252	-77.252	0	68.655	-77.618	-8.963	-8.597	-366	-8.963	V

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING OP DE FINANCIËLE POSITIE

De jaarrekening over 2022 sluit met een voordelig resultaat van € 8.962.641. Bij de resultaatbestemming zullen wij het voorstel aan uw raad doen om ten laste van het jaarrekeningresultaat 2022 een bedrag van € 5.533.623 aan restant budgetten door te schuiven naar 2023 (e.v.). Tevens wordt voorgesteld incidenteel nieuw budget beschikbaar te stellen in 2023 voor Rechtmatigheidsverantwoording Project ad € 550.000 en Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht ad € 180.000. Tot slot stellen wij u voor het resterende voordelige resultaat van € 2.699.019 toe te voegen aan de algemene reserve. Per 31 december 2022 is een aantal investeringen gereed gemeld. Dit betekent dat de kredieten worden afgesloten; per programma is hiervoor een specificatie gegeven.

Rechtmatigheid

Voor de controle van de jaarrekening is het van belang dat intern onderzoeken naar de rechtmatigheid worden uitgevoerd. Periodiek is aansluiting gemaakt tussen diverse sub administraties en de financiële administraties. Bij het beoordelen van de jaarrekening zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Rekeningresultaten

De rekeningresultaten mogen niet als een op zich staand feit worden beoordeeld. De resultaten moeten worden beschouwd in samenhang met de bij de begroting voorziene financiële positie, de in de loop van het jaar bij de tussenrapportagesesignaleerde bestedingsafwijkingen en de in de loop van het jaar door de raad genomen besluiten tot wijziging van de begroting.

Het streven moet gericht zijn op een zo realistisch mogelijke planning van de in een dienstjaar uit te voeren werken (opstellen van werkplannen afgestemd op de beschikbare middelen). Het doorschuiven van werken die oorspronkelijk in het dienstjaar waren gepland, betekent dat onnodig beslag wordt gelegd op middelen omdat de kapitaallasten hiervan in de budgetten van het betreffende jaar zijn opgenomen. De begroting van 2023 en verdere jaren dient te worden bijgesteld aan de hand van de analyses van de tussenrapportages en de jaarrekening voor zover de daarin vermelde zaken structureel van aard zijn. Indien het instrumentarium op deze wijze wordt ingezet dan kunnen afwijkingen ten opzichte van de begroting zoveel mogelijk worden beperkt. Indien er door onvoorziene zaken toch afwijkingen in het bestedingenpatroon ontstaan, met programma overschrijdende consequenties of waarvoor extra krediet benodigd is, dan is ons streven erop gericht om uw raad hiervan in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte te brengen door het uitbrengen van afzonderlijk advies of aan de hand van de tussenrapportages.

De toelichting op de baten en lasten per programma is als volgt opgebouwd:

Baten en lasten

Hierin worden de totale baten en de totale lasten per programma gepresenteerd, volgens de primaire begroting, de begroting na wijziging en de realisatie 2022. Ook worden de verschillen tussen begroting na wijziging en realisatie weergegeven, voor zowel de baten als de lasten per programma. Apart zijn de mutaties in de reserves per programma in dit overzicht opgenomen.

Toelichting op de verschillen

De belangrijkste verschillen tussen de begrote baten en lasten na wijziging en de werkelijke baten en lasten 2022 zijn hierin weergegeven en toegelicht.

Incidentele baten en lasten

In dit overzicht zijn de belangrijkste baten en lasten weergegeven met een incidenteel karakter. Tevens is aangegeven of en voor welk bedrag deze incidentele baat of last was begroot en of het betrekking heeft op een regulier bedrijfsproces of een incidentele gebeurtenis.

Waar hebben we ons geld aan uitgegeven

In dit cirkeldiagram is per programma in één oogopslag zichtbaar hoe de verdeling van de lasten over de verschillende programmaonderdelen is geweest.

Investeringskredieten

Hierin zijn de lopende investeringskredieten en de af te sluiten investeringskredieten met het kredietbedrag en het restantkrediet per programma weergegeven.

Overige overzichten

Verder zijn aanvullend de volgende voorgeschreven overzichten opgenomen:

- Overzicht van algemene dekkingsmiddelen
- Besteding onvoorzien
- Totaal incidentele baten en lasten
- Totaal resultaatbepaling en -bestemming
- Totaal structurele reservemutaties
- Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen
- Publicatie overige (niet-top) functionarissen

Programma 1 Bestuur en regio

ALGEMEEN

Voor het beschrijvende deel van het programma wordt verwezen naar de programmaverantwoording. In het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening zijn de totalen per programma weergegeven. In dit onderdeel, de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, volgt een cijfermatige meer gedetailleerde verantwoording per programma. Met het vaststellen van de begroting en begrotingswijzigingen zijn de productbudgetten beschikbaar gesteld. Deze productbudgetten zijn aangewend om de beoogde doelen van het betreffende programma te realiseren.

BATEN EN LASTEN

Taakveld	x € 1.000											
	Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	2.340	0	2.340	2.362	0	2.362	2.092	0	2.092	-269	0	-269 V
0.5 Treasury	299	-293	6	271	-264	7	270	-264	7	-0	0	-0 V
0.8 Overige baten en lasten	11	0	11	5	-1	3	14	-156	-141	10	-154	-145 V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.035	-51	1.984	2.014	-51	1.963	2.022	-65	1.957	8	-14	-6 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3	0	3	3	0	3	3	0	3	0	0	0 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	4.687	-344	4.343	4.653	-316	4.337	4.402	-484	3.918	-251	-168	-420 V
0.10 Mutaties reserves	0	-369	-369	0	-369	-369	0	-369	-369	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	4.687	-713	3.974	4.653	-685	3.968	4.402	-853	3.549	-251	-168	-420 V

TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN

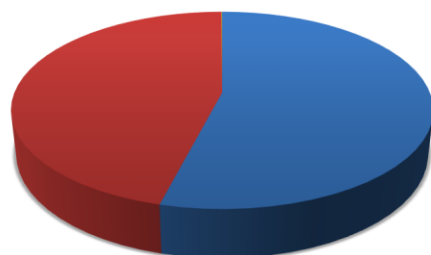
			x € 1.000		
Toelichting			verschil lasten	verschil baten	IS
0.1 Bestuur	De lasten tonen een voordeel van € 269k doordat o.a. de kosten voor Appa pensioen € 70k lager zijn dan voorgaande jaren en lager dan verwacht. Dit komt mede door een hogere rekenrente t.o.v. 2021 geraamd. De voorziening Appa in eerdere jaren te hoog geweest. O.b.v. de actuele actuariële waardeberekening is de voorziening in totaal met € 238k bijgesteld. Het nadelig verschil ad € 21k is voornamelijk vanwege de kosten van de begeleiding van een voormalig wethouder naar een nieuwe baan. Het overige nadeel ad € 18k komt door de overige kleine posten.		-269	V	0
0.8 Overige baten en lasten	De baten tonen een voordelig verschil van € 154k. Dit komt voornamelijk door de Cofinanciering (ad € 78k) en bijdragen (€ 85k) met betrekking tot het Ghoibos.		10	N	-154
Overige verschillen <€ 15.000			8	N	-14
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten			-251	V	-168
0.10 Mutaties reserves	Niet van toepassing.		0		0
Mutaties reserves			0		0
Gerealiseerd resultaat			-251	V	-168

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programma 1 - Bestuur en regio			x € 1.000		heeft betrekking op:	
Taakveld	Omschrijving	omschrijving	begroting na wijziging	realisatie	regulier bedrijfs-proces	incidenteel
Lasten	0.1 Bestuur	Bijdrage aan RIF HR	369 N	369 N	x	x
	0.1 Bestuur	Bijstelling pensioenvoorziening wethouders.	0 V	-238 V	x	x
			369 N	131 N		
<u>storting in reserves:</u>						
nvt						
incidentele lasten na mutatie reserves			369 N	131 N		
Baten						
			0 V	0 V		
<u>onttrekking aan reserves:</u>						
0.10	Reserve Holland Rijnland	Dekking bijdrage RIF HR	-369 V	-369 V	x	x
incidentele lasten na mutatie reserves			-369 V	-369 V		

WAAR HEBBEN WE ONS GELD AAN UITGEGEVEN

Programma 1 - BESTUUR EN REGIO (x 1.000)

- 0 - Bestuur en ondersteuning € 2.377
- 1 - Veiligheid € 2.022
- 5 - Sport, cultuur en recreatie € 3
- 6 - Sociaal domein € 0

INVESTERINGEN

x € 1.000							
kredietnummer	krediet omschrijving	Totaal krediet	Restant krediet 2022 overschot (V) / tekort (N)		Restant krediet einde project	Status	Einddatum
7004130	Vervanging vloerbedekking gem.huis 2019	€ 104	-€ 104	V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7004152	Vervanging werkplekken 2022	€ 93	-€ 68	V	€ 0	Lopend	31-12-2023

Programma 2 Sociaal domein

ALGEMEEN

Voor het beschrijvende deel van het programma wordt verwezen naar de programmaverantwoording. In het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening zijn de totalen per programma weergegeven. In dit onderdeel, de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, volgt een cijfermatige meer gedetailleerde verantwoording per programma. Met het vaststellen van de begroting en begrotingswijzigingen zijn de productbudgetten beschikbaar gesteld. Deze productbudgetten zijn aangewend om de beoogde doelen van het betreffende programma te realiseren.

BATEN EN LASTEN

Taakveld	x € 1.000											
	Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
600 Corona Maatregel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
114 Sociaal Domein breed / Onderzoek & advies	16	-9	7	21	0	21	17	0	17	-4	0	-4 V
199 Sociaal Domein breed / Overige	811	-102	708	734	-141	593	721	-141	581	-13	-0	-13 V
202 Gezondheid & veiligheid / ASV en meer	173	0	173	159	0	159	158	0	158	-1	0	-1 V
205 Gezondheid & veiligheid / GR Gezondh.	722	0	722	764	0	764	764	0	764	-0	0	-0 V
299 Gezondheid & veiligheid / Overige	93	0	93	79	0	79	80	0	80	1	0	1 N
307 Inburgering / Inkomensondersteuning	166	0	166	68	0	68	33	0	33	-35	0	-35 V
310 Inburgering / Opdr. Inburgering	0	0	0	133	-90	43	89	-90	-1	-44	-0	-44 V
315 Inburgering / Welzijn & Preventie	0	0	0	30	0	30	30	0	30	0	0	0
402 Jeugd & Onderwijs / ASV en meer	12	0	12	7	0	7	7	0	7	0	0	0
405 Jeugd & Onderwijs / GR Gezondh.	881	0	881	851	0	851	834	0	834	-17	0	-17 V
408 Jeugd & Onderwijs / Leerlingenvervoer	655	0	655	645	0	645	595	0	595	-49	0	-49 V
409 Jeugd & Onderwijs / Onderwijs	365	0	365	374	0	374	358	0	358	-16	0	-16 V
411 Jeugd & Onderwijs / Jeugdhulp reg.	4.053	0	4.053	4.600	0	4.600	4.760	2	4.762	160	2	162 N
414 Jeugd & Onderwijs / Onderzoek & advies	27	-22	5	31	-26	6	29	-23	6	-2	3	0 N
415 Jeugd & Onderwijs / Welzijn & Preventie	180	-180	0	411	-411	0	411	-411	0	-0	0	0
416 Jeugd & Onderwijs / TWO Jeugdhulp	714	0	714	734	-9	725	800	-9	791	66	0	66 N
499 Jeugd & Onderwijs / Overige	10	0	10	10	0	10	10	0	10	-0	0	-0 V
501 Maatsch.vastgoed / Aann.-beheerd.ovk	318	-52	266	319	-52	267	319	-55	264	-0	-3	-3 V
502 Maatsch.vastgoed / ASV en meer	908	0	908	887	-50	836	874	-145	730	-12	-95	-107 V
504 Maatsch.vastgoed / Eigenaarschap	1.431	-1.020	410	2.993	-1.029	1.964	1.589	-977	612	-1.404	51	-1.353 V
505 Maatsch.vastgoed / GR Gezondh.	12	0	12	12	0	12	12	0	12	0	0	0 N
509 Maatsch.vastgoed / Onderwijs	796	0	796	792	0	792	789	0	789	-4	0	-4 V
606 Ondersteuning / Ind. voorz. Wmo	2.202	-100	2.102	2.229	-100	2.129	2.096	-117	1.979	-133	-17	-149 V
612 Ondersteuning / Ondersteuning	2.622	0	2.622	2.669	0	2.669	2.583	0	2.583	-86	0	-86 V
613 Ondersteuning / Ondersteuning + wonen / Sub-reg.	361	0	361	393	0	393	315	-5	310	-77	-5	-82 V
614 Ondersteuning / Onderzoek & advies	10	0	10	14	0	14	11	0	11	-3	0	-3 V
699 Ondersteuning / Overige	0	0	0	0	0	0	1	-6	-5	1	-6	-5 V
702 Welzijn & preventie / ASV en meer	32	0	32	92	-41	51	104	-41	63	12	0	12 N
715 Welzijn & preventie / Welzijn & Preventie	1.915	-20	1.895	1.992	-70	1.922	1.993	-75	1.917	1	-5	-5 V
799 Welzijn & preventie / Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0	0	-0 V
803 Werk & Inkomen / DVO Part.wet	1.508	0	1.508	1.649	0	1.649	1.601	0	1.601	-48	0	-48 V
807 Werk & Inkomen / Inkomensonderst.	5.094	-4.560	534	6.734	-4.283	2.452	6.892	-4.291	2.600	158	-9	149 N
814 Werk & Inkomen / Onderzoek & advies	2	0	2	8	0	8	8	0	8	0	0	0 N
899 Werk & Inkomen / Overige	90	0	90	87	0	87	33	0	33	-54	0	-54 V
Noodopvang vluchtelingen	0	0	0	2.102	-2.102	0	2.102	-3.138	-1.036	0	-1.036	-1.036 V
Gerealiseerd totaalssaldo van baten en lasten	26.177	-6.065	20.112	32.622	-8.403	24.219	31.018	-9.522	21.496	-1.604	-1.119	-2.723 V
0.10 Mutaties reserves	0	-250	-250	0	-250	-250	12	-119	-107	12	131	143 N
Gerealiseerd resultaat	26.177	-6.315	19.862	32.622	-8.653	23.969	31.030	-9.641	21.389	-1.592	-988	-2.580 V

TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN

						x €1.000	
Toelichting							
307 Inburgering / Inkomensondersteuning	Dit betreft budget voor reisproducten van statushouders. Uiteindelijk konden we de kosten ten laste brengen van de doeluitkering Wet Inburgering. Hierdoor valt het oorspronkelijke budget vrij als voordeel.	-35	V	0	I		
310 Inburgering / Opdr. Inburgering	Het voordeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door restant integratie-uitkering inburgering 2022 (€ 34k), oormerken bij jrr.	-44	V	0	V	I	
405 Jeugd & Onderwijs / GR Gezondh.	Het voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een btw voordeel.	-17	V	0	I		
408 Jeugd & Onderwijs / Leerlingenvervoer	Het voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door minder leerlingen vervoerd in de eerste helft van het schooljaar 2022-2023 ten opzichte van de aantallen vóór de zomervakantie.	-49	V	0	I		
409 Jeugd & Onderwijs / Onderwijs	Het voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan Meerkant dan begroot.	-16	V	0	I		
411 Jeugd & Onderwijs / Jeugdhulp reg.	Op 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet ingegaan. Dit betekent dat de kosten voor jeugdhulp voor jeugdigen uit onze gemeente, die tijdelijk of voor langere tijd elders verblijven, voor onze gemeente zijn. Dit zijn over het algemeen relatief hoge kosten. Bij het extra budget dat de gemeenteraad in maart 2022 heeft verstrekt, was een aanname gedaan van de meerkosten voor onze gemeente op basis van de informatie die op dat moment bekend was. In de loop van 2022 hebben we een beter zicht gekregen op de jeugdigen die met het nieuwe woonplaatsbeginsel onder verantwoordelijkheid van onze gemeente vallen en op de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdigen. Deze kosten blijken € 159k hoger te zijn dan vooraf aangenomen was.	160	N	2	N	I	
416 Jeugd & Onderwijs / TWO Jeugdhulp	Hogere lasten in verband met het in stand houden en de doorontwikkeling van de gesloten jeugdhulp in onze regio.	66	N	0	I		
502 Maatsch.vastgoed / ASV en meer	Het voordeel aan de batenkant is een sisa sport uitkering wat is uitgekeerd.	-12	V	-95	V	I	
504 Maatsch.vastgoed / Eigenaarschap	De overdracht van de buitensportaccommodaties heeft in voorgaande jaren vertraging opgelopen door de fusie van DOSR en WVC, een pas op de plaats van de verenigingen als gevolg van corona en ontwikkeling Sportpad. Op dit moment wordt er gewerkt aan de overeenkomst met Leimuiden. Woubrugge volgt binnekort. Voorgesteld wordt om het budget van € 1.642k te oormerken en mee te nemen naar de volgende jaren. Het restant van het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door minder onderhoud aan gebouwen dan begroot.	-1.404	V	51	N	I	
606 Ondersteuning / Ind. voorz. Wmo	Het voordeel op de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door minder huishoudelijke hulp dan begroot en afname aantal PGB's	-133	V	-17	V	I	
612 Ondersteuning / Ondersteuning	Het voordeel op de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door het uitstellen uitvoering Voegsignalering 2022-2025 (gaat plaatsvinden in 2023) In 2022 was er wel een begroting opgenomen voor deze post.	-86	V	0	I		
613 Ondersteuning / Ondersteuning + wonen / Sub-reg.	Het voordeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere afrekening toezichthouder WMO en door een overschot op decentralisatie uitkering Brede aanpak/thuisloosheid. Voorgesteld wordt om dit bedrag te oormerken en mee te nemen naar 2023 (32k).	-77	V	-5	V	I	
803 Werk & Inkomen / DVO Part.wet	Het voordeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door minder kosten DVO Alphen dan begroot.	-48	V	0	I		
807 Werk & Inkomen / Inkomensonderst.	Het nadeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door meer engerietoelag dan berekend via de algemene uitkeringen. Volwassenenfondst Sport & Cultuur € 30k is nog niet gestart. Voorgesteld wordt om dit bedrag om dit bedrag mee te nemen naar 2023.	158	N	-9	V	I	
899 Werk & Inkomen / Overige	Het voordeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door het uitstel van een voegsingaleringsstelsel	-54	V	0	I		
Noodopvang vluchtelingen	We ontvangen een veel groter bedrag van het rijk dan dat we aan uitgaven hebben gehad. Dit komt door het normbedrag dat we per dag per opvangplek ontvangen waar geen verantwoording van kosten tegenover staat. Het uiteindelijke voordelige resultaat oormerken en weer beschikbaar stellen in 2023.	0	N	-1.036	V	I	
Overige verschillen <€ 15.000		-12	V	-11	V	I	
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten		-1.604		-1.119			
0.10 Mutaties reserves	Betreft een lagere onttrekking uit de reserve Sportpad voor dekking van uitgaven op het gebied van gebiedsontwikkeling Sportpad (€ 131k N). Daarnaast betreft het een jaarlijkse vrijval van de stelpost Sportpad dat gedoteerd wordt aan de reserve ten behoeve van risicobuffer en programma-onderzoekskosten voor gebiedsontwikkeling Sportpad (€ 12k N). Het restant budget met dekking uit de reserve Sportpad wordt doorgeschoven naar 2023.	12	N	131	N	I	
Mutaties reserves		12	N	131	N		
Gerealiseerd resultaat		-1.592	V	-988	V		

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programma 2 - Sociaal domein				x € 1.000		heeft betrekking op:	
Product	Omschrijving			begroting na wijziging	realisatie	regulier bedrijfs-proces	incidenteel
Lasten	xxx divers	saldo exploitatie Covid		57	N	96	N
	310 Inburgering / Opdr. Inburgering	DU inburgering		20	N	0	V
	310 Inburgering / Opdr. Inburgering	SISA inburgering		90	N	90	N
	415 Jeugd & Onderwijs / Welzijn & Pr SISA	Onderwijsvertraging		96	N	96	N
	501 Maatsch.vastgoed / Aann.-beheer SISA	Stimuleringsport		110	N	164	N
	504 Jeugd & Onderwijs / GR Gezond Focus met ambitie: Kunstgrasvelden			1.642	N	0	N
	612 Ondersteuning / Ondersteuning	Startbudget Opdracht Ondersteuning		35	N	35	N
	613 Ondersteuning / Ondersteuning	Project DU Brede aanpak dak/thuisloosheid		32	N	0	V
	702 Welzijn & preventie / ASV en me SISA	ijshallen en zwembaden		41	N	41	N
	715 Welzijn & preventie / Welzijn & Pr SISA	Sportakkoord		38	N	43	N
	715 Welzijn & preventie / Welzijn & Pr SISA	Preventieakkoord		32	N	32	N
	807 Werk & inkomen / Inkomensonder	Energetoelag		1.060	N	1.200	N
	6.1 Noodopvang vluchtelingen	SISA BOOO		2.102	N	2.102	N
				5.355	N	3.900	N
<u>storting in reserves:</u>							
0.10 Reserve Sportpad	Masterplan Sportpad			0	V	12	N
incidentele lasten na mutatie reserves				5.355	N	3.912	N
Baten	310 Inburgering / Opdr. Inburgering	SISA inburgering		-90	V	-90	V
	415 Jeugd & Onderwijs / Welzijn & Pr SISA	Onderwijsvertraging		-96	V	-96	V
	501 Maatsch.vastgoed / Aann.-beheer SISA	Stimuleringsport		-110	V	-164	V
	702 Welzijn & preventie / ASV en me SISA	ijshallen en zwembaden		-41	V	-41	V
	715 Welzijn & preventie / Welzijn & Pr SISA	Sportakkoord		-38	V	-43	V
	715 Welzijn & preventie / Welzijn & Pr SISA	Preventieakkoord		-32	V	-32	V
	807 Werk & inkomen / Inkomensonder	SISA TOZO		97	N	97	N
	6.1 Noodopvang vluchtelingen	SISA BOOO		-2.102	V	-3.138	V
				-2.411	V	-3.507	V
<u>onttrekking aan reserves:</u>							
0.10 Reserve Sportpad	Masterplan Sportpad			-250	V	-119	V
incidentele baten na mutatie reserves				-2.661	V	-3.627	V

WAAR HEBBEN WE ONS GELD AAN UITGEGEVEN

Programma 2 - SOCIAAL DOMEIN (x 1.000)

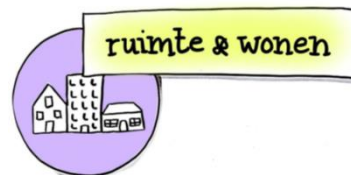
SOCIAAL DOMEIN BREED	€ 738
GEZONDHEID & VEILIGHEID	€ 1.002
INBURGERING	€ 152
JEUGD & ONDERWIJS	€ 7.805
MAATSCH.VASTGOED	€ 3.583
ONDERSTEUNING	€ 5.006
WELZIJN & PREVENTIE	€ 2.097
WERK & INKOMEN	€ 8.534
NOODOPVANG VLUCHTELINGEN	€ 2.102

INVESTERINGEN

x € 1.000

kredietnummer	krediet omschrijving	Totaal krediet	Restant krediet 2022 overschot (V) / tekort (N)	Restant krediet einde project	Status	Einddatum
7042003	IKC Leimuiden 2020	€ 6.724	-€ 65 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7042006	IKC Rijnsatenvoude	€ 2.923	-€ 13 V	-€ 13 V	AFSLUITEN	31-12-2022
7042007	IKC Woubrugge	€ 5.378	-€ 5.308 V	€ 0	Lopend	31-12-2026
7042008	Nieuwbouw IKC Oude Wetering	€ 150	€ 15 N	€ 0	Lopend	31-12-2025
7042009	Uitbreiding IKC Kaskade/Kiem	€ 300	-€ 300 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7052001	Nieuwbouw Tweesprong	€ 150	€ 76 N	€ 0	Lopend	31-12-2026
7042011	Gymnastiekvoorziening Rsw 2022	€ 207	-€ 5 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7057008	Uitvoering speelruimtebeleidsplan 2022	€ 435	-€ 369 V	€ 0	AFSLUITEN	31-12-2022

Programma 3 Ruimte en leefomgeving

ALGEMEEN

Voor het beschrijvende deel van het programma wordt verwezen naar de programmaverantwoording. In het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening zijn de totalen per programma weergegeven. In dit onderdeel, de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, volgt een cijfermatige meer gedetailleerde verantwoording per programma. Met het vaststellen van de begroting en begrotingswijzigingen zijn de productbudgetten beschikbaar gesteld. Deze productbudgetten zijn aangewend om de beoogde doelen van het betreffende programma te realiseren.

BATEN EN LASTEN

		x € 1.000											
Taakveld		Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.2	Burgerzaken	553	-305	249	745	-445	300	740	-472	268	-5	-27	-32 V
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	197	-258	-61	580	-764	-184	590	-1.255	-665	10	-490	-480 V
1.2	Openbare orde en veiligheid	460	0	460	577	-12	565	568	-11	557	-8	1	-8 V
2.1	Verkeer en vervoer	4.519	-301	4.218	5.651	-500	5.152	4.723	-607	4.116	-929	-107	-1.036 V
2.5	Openbaar vervoer	315	-60	255	290	-60	231	287	-60	226	-4	-1	-4 V
3.1	Economische ontwikkeling	382	-5	377	547	-61	485	330	-119	212	-216	-57	-274 V
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	250	0	250	69	0	69	-181	0	-181 V
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	31	-11	20	58	-50	7	52	-44	8	-6	7	1 N
3.4	Economische promotie	130	0	130	132	0	132	99	-1	99	-33	-1	-34 V
5.5	Cultureel erfgoed	65	0	65	90	0	90	63	0	63	-27	0	-27 V
5.6	Media	16	0	16	17	0	17	17	0	17	-0	0	-0 V
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.691	-52	2.639	2.853	-162	2.691	2.705	-173	2.532	-148	-11	-160 V
7.2	Riolering	2.537	-3.866	-1.329	2.641	-3.951	-1.310	2.521	-3.946	-1.425	-120	5	-115 V
7.3	Afval	3.240	-4.306	-1.065	3.248	-4.306	-1.058	3.171	-4.240	-1.069	-77	67	-11 V
7.4	Milieubeheer	1.119	0	1.119	1.118	0	1.118	1.117	0	1.117	-1	0	-1 V
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	171	-63	108	196	-78	118	191	-83	108	-6	-5	-10 V
8.1	Ruimtelijke ordening	1.345	0	1.345	1.333	0	1.333	1.137	-46	1.091	-196	-46	-242 V
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.664	-2.346	318	3.405	-3.293	112	1.920	-1.779	140	-1.485	1.514	28 N
8.3	Wonen en bouwen	1.145	-1.321	-176	1.557	-1.355	-202	1.309	-1.718	-409	-248	-364	-612 V
Gerealiseerd totaalssaldo van baten en lasten		21.582	-12.893	8.688	25.289	-15.038	10.251	21.609	-14.554	7.055	-3.680	484	-3.196 V
0.10	Mutaties reserves	78	-633	-555	267	-1.668	-1.401	1.923	-1.885	38	1.656	-217	1.439 N
Gerealiseerd resultaat		21.659	-13.526	8.133	25.555	-16.705	8.850	23.532	-16.439	7.093	-2.024	266	-1.757 V

TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN

							x€1.000
Toelichting							
0.2	Burgerzaken	Het voordeel aan de batenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door meer leges paspoorten en rijbewijzen dan begroot.	-5	V	-27	V	I
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Het voordeel aan de batenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door netto opbrengst van verkoop van gronden.	10	N	-490	V	I
2.1	Verkeer en vervoer	Het voordeel aan de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door uitgestelde werkzaamheden op wegen en bruggen. Voornaamste oorzaken hiervan zijn leveringsproblemen van specifieke materialen en vertragingen door werkzaamheden tbv nutsvoorzieningen. Daarnaast is een hogere degeneratievergoeding gerealiseerd dan begroot. Deze vergoeding wordt in 2023 uitgegeven. Tevens is met ingang van 2022 het wegen en verwijderen van onkruid op verharding aanbesteed aan een nieuwe leverancier. Als gevolg van opstartproblemen zijn er uiteindelijk minder veeg- en onderhoudsrondes uitgevoerd, waardoor er minder betaald is aan deze leverancier. Er is afgelopen jaar veel inzet geweest op het verbeteren van de uitvoer van deze werkzaamheden en we hebben er vertrouwen in dat dit in 2023 conform aanbesteding (en begroting) uitgevoerd wordt Voorgesteld wordt om 822K mee te nemen naar 2023 via de Reserve wegen Infra	-929	V	-107	V	I
3.1	Economische ontwikkeling	Het voordeel op de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door de transitievisie warmte (€ 161k). Deze is in 2022 vastgesteld en er is een start gemaakt met de uitvoering. Daarnaast is er een voordeel door het niet innen van de bijdrage voor het energieakkoord door Rijnland. Gemeenten moeten zelf aan de slag, waardoor Rijnland deze regionale bijdrage niet geïnd heeft. Voorgesteld wordt om € 213k mee te nemen naar 2023. Het voordeel op de baten ontstaat door de vergoeding die is gekregen voor het plaatsen van palen voor elektrisch laden van auto's.	-216	V	-57	V	I
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	De planontwikkeling voor het nieuwe bedrijventerrein zijn in volle gang (FmA). Er zijn reeds kosten gemaakt, met name op het gebied van externe begeleiding en advisering. Voorgesteld wordt om € 181k over te hevelen naar de volgende jaren, ten behoeve van de realisatie van een nieuw bedrijventerrein.	-181	V	0		I
3.4	Economische promotie	Het voordeel op de lastenkant ontstaat door lagere lasten op toeristische evenementen die kleinschaliger zijn geweest. In 2022 kon later dan verwacht maar eerder dan haalbaar voor organisaties werk worden gemaakt van draaiboeken uit eerdere jaren. De reserve (€ 10,5 k) voor een uitgebreide Molendag blijft daarbij staan voor 2023. Die planvorming is (februari '23) bijna afgerond en krijgt een structureel karakter (bruikbaar voor meerdere jaren, voor deze incidentele reserve). Ook het samenwerkingsverband Leidse Ommelanden heeft minder gekost omdat de inzet hierop is verminderd tot het volgende college van gedeputeerde staten is aangetreden en er weer zicht komt op regionale programmasubsidies	-33	V	-1	V	I
5.5	Cultureel erfgoed	Het voornaamste voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door minder advieskosten dan begroot. Restantbedrag van decentralisatie uitkering middelen Kerkenvisie meenemen naar 2023	-27	V	0		I

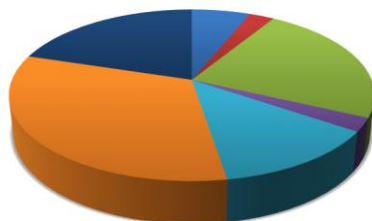
x €1.000						
Toelichting						
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Het voordeel op de lastenkant wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet kunnen uitvoeren van baggerwerkzaamheden (slibresidu kon niet afgevoerd worden, lag buiten invloedssfeer van de gemeente 44k) en door minder maaiwerkzaamheden door aanloopproblemen met leverancier. (zie taakveld 2.1 Verkeer en vervoer). Voorgesteld wordt om € 44k mee te nemen naar 2023 via reserve wegen infra.	-148	V	-11	V I
7.2	Riolering	Het voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door uitgestelde werkzaamheden door derden. Deze werkzaamheden vinden plaats in 2023. De afrekening van het resultaat loopt via de voorziening/reserve riool.	-120	V	5	N I
7.3	Afval	Het voordeel aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage cyclus dan begroot. Het nadeel aan de batenkant wordt veroorzaakt door lagere variabele heffing dan begroot.	-77	V	67	N I
8.1	Ruimtelijke ordening	Op advieskosten Gebiedsontwikkeling sportpad is er een overschot van € 110 k aan de lastenkant en 32K aan de batenkant (Doeluitkering van het Rijk). In 2022 is een flinke stap gemaakt in het opstellen van een stedenbouwkundig plan en daaruit voortvloeiend een bestemmingsplan. In de loop van 2022 is vanuit deelproject 1 een architect geselecteerd die aan de slag is gegaan met een structuurontwerp voor het nieuwe kindcentrum en De Tweesprong. Om dit ontwerp goed aan te laten sluiten op het stedenbouwkundig- en bestemmingsplan wordt het ontwerp afgestemd op deze plannen en vice versa. Tevens zijn deze wijzigingen ook weer besproken met omwonenden. Om die reden is het in procedure brengen van deze plannen naar achteren geschoven, waarmee ook de verdere uitwerking hiervan verder naar achteren schuift. Daarnaast zijn er in 2022 studies gedaan naar de mogelijkheden m.b.t. de vrijvallende locaties. Deze locaties zijn onderdeel van de businesscase van fase 2, welke in november ter besluitvorming aan de raad zijn voorgelegd en in 2023 verder uitgewerkt worden. Dit is verrekend met de Reserve Sportpad. Daarnaast zijn er minder algemene advieskosten dan begroot. Omgevingswet Voordeel op de lastenkant ontstaat als gevolg van minder inhuur omgevingswet dan was begroot. Voorstel om deze 20K mee te nemen in 2023.	-196	V	-46	V I
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Bij de jaarrekening worden de grondexploitaties geactualiseerd. De begroting is gebaseerd op de voorlaatste actualisatie. Dit leidt tot diverse mutaties. Deze zijn nader toegelicht in paragraaf 7 Grondbeleid.	-1.485	V	1.514	N I
8.3	Wonen en bouwen	Het voordeel aan de lastenkant is Focus met ambitie, huisvesting bijzondere doelgroepen wat in 2022 niet is uitgegeven maar er wordt voorgesteld om dit budget van € 250k V door te schuiven naar 2023. Het voordeel aan de batenkant betreft niet begrote bijdragen verenigingsfonds ad €169k V; deze zijn gedoteerd aan de reserve bouwgrondexploitatie (budgetneutraal). Daarnaast meer ontvangsten van leges door omgevingsvergunningen voor projectontwikkeling (nieuwbouw/verbouw woningen); door het aantal aanvragen bestemmingsplan(wijziging), en door een groot aantal principeverzoeken in derde kwartaal; per saldo € 194k V.	-248	V	-364	V I
Overige verschillen <€ 15.000			-25	V	2	N I
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten			-3.680		484	
0.10	Mutaties reserves	Op basis van de realisatie is er meer gestort in de reserve wegeninfrastructuur. Dit betreffen met name de wegeninfraprojecten die zijn doorgeschoven naar 2023 (866 N); en extra benodigde dekking (7k V). Tevens is er meer gestort in de reserve riolering betreffende het niet bekleemde deel (621k N). Daarnaast zijn de bijdragen verenigingsfonds toegevoegd aan de reserve bouwgrondexploitatie (169k N). Op basis van de actualisatie bouwgrondexploitatie; is door verplaatsen van risicoreservering van diverse projecten de reserve aangepast; per saldo 211k V.	1.656	N	-217	V I
Mutaties reserves			1.656	N	-217	V
Gerealiseerd resultaat			-2.024	V	266	N

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programma 3 - Ruimte en leefomgeving			x € 1.000		heeft betrekking op:	
Product	Omschrijving		begroting na wijziging	realisatie	regulier bedrijfsproces	incidenteel
Lasten	3.1 Economische ontwikkeling	Transitievisie Warmte	150 N	14 N	x	x
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Focus met ambitie: Planontwikkeling nieuw bedrijventerrein	250 N	69 N	x	x
	7.2 Riolering	storting VZ riolering - bekleemde deel	0 V	72 N	x	x
	8.1 Ruimtelijke ordening	Focus met ambitie: Gebiedsontwikkeling Sportpad	11 N	5 N	x	x
	8.1 Ruimtelijke ordening	SISA flexibele inzet woningbouw	0 V	39 N	x	x
	8.1 Ruimtelijke ordening	implementatie Omgevingswet	200 N	136 N	x	x
	8.1 Ruimtelijke ordening	Masterplan Sportpad	250 N	119 N	x	x
	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Dotatie voorziening grexten (actualisatie 2022)	0 V	141 N	x	x
	8.3 Wonen en bouwen	Focus met ambitie: Huisvesting bijzondere doelgroepen	255 N	5 N	x	x
			1.116 N	600 N		
<u>storting in reserves:</u>						
	0.10 Reserve Bouw grondexploitatie	Bijdrage verenigingsfonds.	0 V	169 N	x	x
	0.10 Reserve Wegen infrastructuur	Saldo exploitatie wegeninfra	189 N	1.055 N	x	x
	0.10 Reserve Riolering	Saldo exploitatie riolering (niet bekleemd)	78 N	698 N	x	x
incidentele lasten na mutatie reserves			1.383 N	2.523 N		
Baten	0.3 Beheer overige gebouwen en gr	verkoop onroerende zaak en gronden	-319 V	-798 V	x	x
	2.1 Verkeer en vervoer	vrijval vZ bruggen	0	-99 V	x	x
	8.1 Ruimtelijke ordening	SISA flexibele inzet woningbouw	0 V	-31 V	x	x
	8.3 Wonen en bouwen	Bijdrage 2022 verenigingsfonds	0 V	-169 V	x	x
			-319 V	-1.097 V		
<u>onttrekking aan reserves:</u>						
	0.10 Reserve Bouw grondexploitatie	onttrekking risico reserve grex	0 V	-211 V	x	x
	0.10 Reserve Wegen infrastructuur	Dekking diverse projecten wegen infra	-1.668 V	-1.674 V	x	x
incidentele baten na mutatie reserves			-1.987 V	-2.982 V		

WAAR HEBBEN WE ONS GELD AAN UITGEGEVEN

Programma 3 - RUIMTE EN LEEFOMGEVING (x 1.000)

- 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING € 1.330
- 1 - VEILIGHEID € 568
- 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT € 5.009
- 3 - ECONOMIE € 550
- 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE € 2.785
- 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU € 7.000
- 8 - VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIUWING € 4.366

INVESTERINGEN

x € 1.000

kredietnummer	krediet omschrijving	Totaal krediet	Restant krediet 2022 overschot (V) / tekort (N)		Restant krediet einde project		Status	Einddatum
7021002	Vervanging VRI-installaties Alkemadelaan	€ 205	-€ 44	V	-€ 44	V	AFSLUITEN	31-12-2022
7021012	IMNOR wegen 2022	€ 3.742	-€ 2.074	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7021015	Aanleg infrastructuur Sportpad	€ 150	-€ 104	V	€ 0		Lopend	31-12-2026
7021016	Vervanging kunstwerken 2021	€ 67	-€ 67	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7021017	Vervanging kunstwerken 2022	€ 176	-€ 175	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7021020	Infrastructuur IKC Woubrugge 2024	€ 309	-€ 295	V	€ 0		Lopend	31-12-2026
7021021	Uitbreiding Kaskade Infra	€ 142	-€ 140	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7025001	Vervanging veerstoepen Kaag	€ 300	-€ 118	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7042010	Herinrichting openbaar gebied IKC Leimuiden	€ 325	€ 0		€ 0		AFSLUITEN	31-12-2022
7057001	Ontwikkeling Ghoybos 2015	€ 0	€ 0		€ 0		AFSLUITEN	31-12-2022
7072019	GRP 2022 Vrij verval	€ 5.807	-€ 3.487	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7072020	GRP 2022 Vervangen gemalen	€ 625	-€ 526	V	€ 0		Lopend	31-12-2023
7072021	GRP 2022 Bouwkundige vervangingen	€ 276	-€ 218	V	€ 0		Lopend	31-12-2023

Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

Voor het beschrijvende deel van het programma wordt verwezen naar de programmaverantwoording. In het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening zijn de totalen per programma weergegeven. In dit onderdeel, de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, volgt een cijfermatige meer gedetailleerde verantwoording per programma. Met het vaststellen van de begroting en begrotingswijzigingen zijn de productbudgetten beschikbaar gesteld. Deze productbudgetten zijn aangewend om de beoogde doelen van het betreffende programma te realiseren.

BATEN EN LASTEN

Taakveld		x € 1.000											
		Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.5	Treasury	1.298	-2.037	-739	1.359	-2.130	-771	1.347	-2.095	-749	-12	34	23 N
0.61	OZB woningen	304	-4.445	-4.141	348	-4.637	-4.288	389	-4.671	-4.282	41	-34	6 N
0.62	OZB niet-woningen	0	-1.339	-1.339	0	-1.403	-1.403	0	-1.435	-1.435	0	-32	-32 V
0.64	Belastingen overig	0	-19	-19	0	-8	-8	0	-32	-32	0	-24	-24 V
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-34.992	-34.992	0	-39.643	-39.643	0	-41.474	-41.474	0	-1.830	-1.830 V
0.8	Overige baten en lasten	572	0	572	3.176	0	3.176	-164	0	-164	-3.340	0	-3.340 V
3.4	Economische promotie	0	-327	-327	0	-327	-327	0	-367	-367	0	-40	-40 V
Gerealiseerd totaalssaldo van baten en lasten		2.174	-43.159	-40.985	4.883	-48.148	-43.265	1.572	-50.074	-48.502	-3.311	-1.926	-5.237 V
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	102	-3.084	-2.983	159	-533	-374	57	2.552	2.609 N
Gerealiseerd resultaat		2.174	-43.159	-40.985	4.985	-51.232	-46.248	1.731	-50.607	-48.876	-3.254	625	-2.628 V

TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN

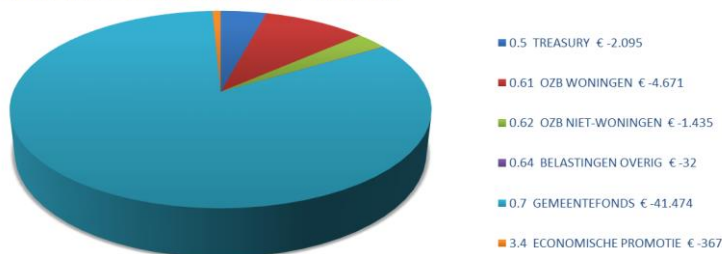
Toelichting								x€1.000
0.5	Treasury	Cashmanagement Deze per saldo neutrale mutatie 15k (V&N) betreft enerzijds de wijziging in externe rentelasten en -baten en rente die wordt berekend over voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd, en anderzijds toegerekende rente aan projectfinanciering en taakvelden; waarna het renteresultaat tot uitdrukking komt bij de post "overige baten en lasten". Hogere beheervergoeding SVn 3k N. Deelnemingen en beleggingen Verder ontvangen we minder rentevergoeding dan begroot voor het beschikbaar stellen van het eigen vermogen binnen de VOF Bland (19k N). Vanwege verschillende vertragingen die zijn ontstaan in het project Braassemblerland, zijn de kosten van het project achter gebleven op de begroting. Met name bouw- en woonrijp maken van enkele deelgebieden is in de tijd naar achteren geschoven. Dit heeft tot gevolg dat er minder behoefte was aan liquide middelen, waardoor er minder stortingen zijn geweest vanuit de gemeente naar de VOF Braassemblerland en dus minder rente dan begroot is ontvangen.	-12	V	34	N	I	
0.61	OZB woningen	Het nadelig verschil wat betreft de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de voorziening dubieuze debiteuren € 48k hoger is uitgevallen. Het voordeel met betrekking tot de baten komt door hogere ontvangsten wat betreft dwangbevelen (€ 27k) en OZB eigenaren woningen (€ 7k).	41	N	-34	V	I	
0.62	OZB niet-woningen	Het voordelige verschil in baten (€ 32k) is te verklaren doordat de tarieven begin oktober 2021 zijn berekend. Nadien zijn nog veel onroerende zaken gewaardeerd. De waarde van de onroerende zaken is hoger uitgevallen dan waar in de raming en berekening van de tarieven vanuit is gegaan.	0		-32	V	I	
0.64	Belastingen overig	Voordeel betreft precario reclameborden, terrassen (café), diverse uitstallingen (winkelwagens).	0		-24	V	I	
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Aftekering BCF plafond en hoeveelhedsverschillen. Niet ingezetten gelden voor taakmutaties (Wet Open Overheid, versterking dienstverlening gemeenten, inburgering en energietoelag 2023) en decentralisatie-uitkeringen (compensatieregeling voogdij, invoeringskosten omgevingswet, wet kwaliteitsborging bouw, leerlingenvervoer en meerkosten mbt Oekraïne) oormerken voor 2023. Compensatie coronacrisis wordt gestort in reserve Covid.	0		-1.830	V	I	
0.8	Overige baten en lasten	Onvoorziene uitgaven / budgettaire ruimte	-3.340	V	0		I	
3.4	Economische promotie	Het voordelig verschil in baten (ad € 40k) komt door de hogere inkomsten wat betreft de Forensenbelasting. In 2022 zijn verschillende mutaties geweest; de tarieven zijn, ten opzichte van 2021, gestegen en de waarden van de WOZ-objekten zijn opnieuw bepaald waardoor objecten in een andere, hogere klasse zijn gekomen.	0		-40	V	I	
Overige verschillen <€ 15.000			0		0	N	I	
Gerealiseerd totaalssaldo van baten en lasten			-3.311	V	-1.926	V		
0.10	Mutaties reserves	Een lagere onttrekking uit de algemene reserve voor dekking van uitgaven op het gebied van 'kunstgrasvelden' (FmA), 'huisvesting bijzondere doelgroepen' (FmA), 'Gebiedsontwikkeling Sportpad' (FmA); Planontwikkeling nieuw bedrijventerrein' (FmA), Project DU Brede aanpak dak/huisloosheid; Transitievisie Warmte; Algemene uitkering taakmutaties; Kwaliteitsimpuls dienstverlening; Opleidingsbudget; per saldo 2.472k N. Hierbij wordt voorgesteld om het restant budget met dekking uit de algemene reserve door te schuiven naar 2023. Verder valt er nog restsaldo dekking vrij; per saldo 118k N . Daarnaast is een hogere dotatie (57k N) en onttrekking (38k V) nodig geweest aan reserve Covid; hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bijlage Covid in de jaarrekening.	57	N	2.552	N	I	
Gerealiseerd resultaat			57	N	2.552	N		
			-3.254	V	625	N		

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Algemene dekkingsmiddelen			x € 1.000		heeft betrekking op:	
Product	Omschrijving		begroting na wijziging	realisatie	regulier bedrijfs-proces	incidenteel
Lasten	0.7 Algemene uitkering en overige ui Algemene uitkering taakmutaties		119	0	x	x
			119 N	0 V		
	<u>storting in reserves:</u>					
	0.10 Reserve Covid Corona - restant steunpakketten 2022		102 N	159 N	x	x
incidentele lasten na mutatie reserves			220 N	159 N		
Baten	0.7 Algemene uitkering en overige ui Corona - steunpakketten 2022		-102 V	-159 V	x	x
	0.7 Algemene uitkering en overige ui Energietoeslag		-1.060 V	-1.060 V	x	x
			-1.161 V	-1.219 V		
	<u>onttrekking aan reserves:</u>					
	0.10 Algemene reserve Implementatie omgevingswet - begr 2022		-200 V	-136 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Inhuur extra personeel Wabo		-230 V	-209 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Focus met ambitie: Kunstgrasvelden		-1.642 V	0 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Focus met ambitie: Huisvesting bijzondere doelgroepen		-255 V	-5 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Focus met ambitie: Planontwikkeling nieuw bedrijventerrein		-250 V	-69 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Focus met ambitie: Gebiedsontwikkeling Sportpad		-11 V	-5 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Project DU Brede aanpak dak/thuisloosheid		-32 V	0 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Transitievisie Warmte		-150 V	-14 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Algemene uitkering taakmutaties		-132 V	0 V	x	x
	0.10 Algemene reserve DU inburgering		-20 V	0 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Kw aliteitsimpuls dienstverlening ea		-37 V	0 V	x	x
	0.10 Algemene reserve Opleidingsbudget		-69 V	0 V	x	x
	0.10 Reserve covid saldo exploitatie Corona - jrr 2022		-57 V	-96 V	x	x
incidentele baten na mutatie reserves			-4.246 V	-1.752 V		

WAT ZIJN DE BESCHIKBARE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN (x 1.000)

INVESTERINGEN

Niet van toepassing.

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Hieronder staat een overzicht van algemene dekkingsmiddelen. Dit zijn middelen waarvan de besteding niet gebonden is.

x € 1.000			
Algemene dekkingsmiddelen	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar
Lokale heffingen	-6.100	-6.321	-6.425
Algemene uitkeringen	-34.992	-39.643	-41.474
Dividend	-686	-730	-727
Saldo van de financieringsfunctie	920	872	892
Overige algemene dekkingsmiddelen	61	-172	-164
Totaal	-40.797	-45.994	-47.897

Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

OVERHEAD

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat gemeenten met ingang van de begroting 2017 de overhead niet langer meer mogen toerekenen aan de afzonderlijke programma's. Onder overhead verstaan we het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Het doel is om de overhead bij gemeenten beter inzichtelijk te maken. Het voordeel in de lasten betreft voornamelijk de salarislaster. Deze wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Taakveld	x € 1.000									
	Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten Baten Saldo
0.4 Overhead	9.077	-63	9.014	9.435	24	9.459	7.960	-77	7.883	-1.475 -101 -1.577 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	9.077	-63	9.014	9.435	24	9.459	7.960	-77	7.883	-1.475 -101 -1.577 V
Gerealiseerd resultaat	9.077	-63	9.014	9.435	24	9.459	7.960	-77	7.883	-1.475 -101 -1.577 V

TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN

										x€1.000
Toelichting										
0.4	Overhead	De lasten tonen een voordeel van € 1.475k. Op salariskosten en inhuur van derden is in 2022 een voordeel van € 684k ontstaan. Er zijn heel wat medewerkers vertrokken. De ontstane vacatures werden niet of met moeite opgevuld. En tijdelijke inhuur bood hier niet altijd een oplossing voor. Daarnaast is er ook minder uitgegeven aan eenmalige kosten zoals ambtsjubilea en uitkeringen. Verder zijn enkele projecten, voor een bedrag van € 659k, niet uitgevoerd of niet afgerond in 2022 en schuiven door naar 2023. Dit betreft projecten als ICT-audits, uitbreiding telefooncentrale, mutatiesignalering, opleidingen en de aanschaf van E-formulieren. In het kader hiervan is binnen de BVO ook een aantal gewenste en geplande projecten niet uitgevoerd. Het hierdoor ontstane, positieve resultaat van € 256k bij de BVO is/wordt conform de statuten uitgekeerd aan de gemeente Kaag en Braassem. Ook zijn er overige posten waaraan minder is uitgegeven zoals gas en elektra i.v.m. besparing, thuiswerken en btw-verlaging. Maar ook aan onderhoud hardware omdat deze uitgaven t.l.v. het krediet zijn gegaan omdat de kosten zijn gemaakt i.h.k.v. vervanging van werkplekken. Deze posten samen met nog een aantal kleine posten leveren een voordelig verschil ad € 100k op. De baten tonen een voordeel van € 101k. Dit komt met name door hogere inkomsten (€ 32k) op de detachering van personeel bij Coöperatie Dichtbij in de Rijnstreek en Stichting Participe Alphen aan den Rijn. En door hogere inkomsten (€ 82k) wat betreft bijdragen voor anterieure overeenkomsten.	-1.475	V		-101	V	I		
Overige verschillen <€ 15.000				0	V		0		I	
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten				-1.475			-101			
Geen mutaties reserves										
Mutaties reserves				0			0			
Gerealiseerd resultaat				-1.475	V		-101	V		

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Overhead			x € 1.000		heeft betrekking op:	
Product	Omschrijving		begroting na wijziging	realisatie	regulier bedrijfs-proces	incidenteel
Lasten						
0.4	Overhead	Inhuur extra personeel Wabo	230 N	209 N	x	x
0.4	Overhead	Algemene uitkering taakmutaties	13 N	0 V	x	x
0.4	Overhead	Kwaliteitsimpuls dienstverlening	37 N	0 V	x	x
0.4	Overhead	Opleidingsbudget	69 N	0 V	x	x
			349 N	209 N		
<u>starting in reserves:</u>						
nvt						
incidentele lasten na mutatie reserves			349 N	209 N		
Baten						
0.4				V	x	x
			0 V	0 V		
<u>onttrekking aan reserves:</u>						
nvt						
incidentele baten na mutatie reserves			0 V	0 V		

INVESTERINGEN

x € 1.000

kredietnummer	krediet omschrijving	Totaal krediet	Restant krediet 2022 overschot (V) / tekort (N)	Restant krediet einde project	Status	Einddatum
7004134	1 assige aanhangwagen (divers) 2020	€ 5	-€ 5 V	€ 0	Lopend	31-12-2025
7004135	1 assige aanhangwagen (actiewagen) 2020	€ 5	-€ 5 V	€ 0	Lopend	31-12-2025
7004136	1 assige aanhangwagen (versnipperaars) 2020	€ 27	-€ 27 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7004137	1 assige middenas aanhangwagen (actiewagen) 2020	€ 5	-€ 5 V	€ 0	Lopend	31-12-2025
7004138	2 assige pallet aanhangwagen WV-HB-11 divers	€ 7	-€ 7 V	€ 0	Lopend	31-12-2025
7004146	Strooier Stratos 15-27 (2x)	€ 52	-€ 4 V	-€ 4 V	AFSLUITEN	31-12-2022
7004147	Strooier Stratos 06-12 (2021)	€ 22	-€ 3 V	-€ 3 V	AFSLUITEN	31-12-2022
7004151	Hefftruck Stijl 2021	€ 21	-€ 21 V	€ 0	Lopend	31-12-2025
7072028	Auto tbv riool	€ 45	€ 14 N	€ 14 N	AFSLUITEN	31-12-2022
7004141	Lasapparaat 2020	€ 5	-€ 5 V	-€ 5 V	AFSLUITEN	31-12-2022
7004145	Veeg- en onkruidborstels, pitbull shovel	€ 79	-€ 67 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7004148	Sneeuwpluig 2021	€ 9	-€ 9 V	€ 0	Lopend	31-12-2023
7004149	Zoutoplosser 2021	€ 26	-€ 26 V	€ 0	Lopend	31-12-2025

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Met ingang van 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven ingrijpend gewijzigd. Intussen hebben wij aangifte gedaan over de jaren 2016 tot en met 2021. De hoogte van de aangifte ligt onder het budget van € 1.000 per jaar, dat wij hiervoor hebben geraamd.

x € 1.000

Taakveld	Primaire begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Werkelijk 2022			Werkelijk vs begroting (na wijziging)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	1	1	0	1	0	0	0	-1	0	-1 V
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	1	0	1	1	0	1	0	0	0	-1	0	-1 V
Gerealiseerd resultaat	1	0	1	1	0	1	0	0	0	-1	0	-1 V

ONVOORZIEN

Bij het vaststellen van de begroting is het bedrag voor onvoorzien bepaald op € 0. Dit beleid is voortgezet in de meerjarenbegroting.

TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Het onderstaande overzicht is een samenvatting waarin we de totale incidentele baten en lasten per programma hebben gepresenteerd. Wij hebben ons bij het opstellen van dit overzicht in de jaarrekening gebaseerd op paragraaf 3, 5 en 6 van de themacirculaire incidentele baten en lasten van de provincie Zuid-Holland en op de Notitie incidentele en structurele baten en lasten van de Commissie BBV.

x € 1.000			x € 1.000		
Incidentele lasten			Incidentele baten		
Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
Programma 1	369	131	Programma 1	0	0
Programma 2	5.355	3.900	Programma 2	-2.411	-3.507
Programma 3	1.116	600	Programma 3	-319	-1.097
Algemene dekkingsmiddelen	119	0	Algemene dekkingsmiddelen	-1.161	-1.219
Overhead	349	209	Overhead	0	0
Stortingen in reserves	368	2.094	Onttrekkingen aan reserves	-5.371	-2.906
Totaal	7.675	6.933	Totaal	-9.263	-8.729

Voor nadere specificatie van de incidentele baten en lasten, zie de toelichting per programma.

Het overzicht van de incidentele baten en lasten is bedoeld om inzicht te geven of de rekening materieel sluitend is (worden structurele lasten gedekt door structurele baten). In de overzichten die per programma zijn opgenomen en in het voorgaande totaaloverzicht is een ondergrens gehanteerd van € 15.000. De gepresenteerde incidentele baten en lasten doen zich gedurende maximaal drie jaar voor. De baten en lasten van de nog in exploitatie zijnde gronden hebben we niet betrokken in het overzicht. Het resultaat uit de (tussentijds) afgeronde projecten en de onttrekkingen/stortingen van de verliesvoorziening grexen zijn in het overzicht als incidenteel opgenomen.

TOTAAL RESULTAATBEPALING EN - BESTEMMING

In dit overzicht zijn per reserve alle geraamde en werkelijke stortingen en onttrekkingen weergegeven. Ook zijn hierin de verschillen tussen de geraamde en werkelijke mutaties in de reserve zichtbaar.

x € 1.000				
	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Verskil
Stortingen in:				
7500001 Algemene reserve	0	0	6.674	6.674
7500002 Reserve Bouwgrondexploitatie	0	0	169	169
7500003 Reserve wegen infrastructuur	0	189	1.055	866
7500004 Holland Rijnland	0	0	0	0
7500005 Reserve Riolerig	78	78	698	621
7500008 Reserve Covid	0	102	159	57
7500009 Reserve Sportpad	0	0	12	12
Subtotaal	78	368	8.767	8.399
Onttrekkingen aan:				
7500001 Algemene reserve	0	-3.027	-437	2.590
7500002 Reserve Bouwgrondexploitatie	-318	0	-211	-211
7500003 Reserve wegen infrastructuur	-315	-1.668	-1.674	-7
7500004 Holland Rijnland	-369	-369	-369	0
7500005 Reserve Riolerig	0	0	0	0
7500008 Reserve Covid	0	-57	-96	-38
7500009 Reserve Sportpad	-250	-250	-119	131
Subtotaal	-1.252	-5.371	-2.906	2.465
Saldo mutaties reserves	-1.174	-5.003	5.861	10.864

resultaat jaarrekening 2021
cf mutaties reserves exploitatie

6.674	6.674
-812	4.191

TOTAAL STRUCTURELE RESERVE MUTATIES

Niet van toepassing.

PUBLICATIE BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN EN GEWEZEN TOPFUNCTIONARISSEN

In 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector van kracht gegaan. Onder deze wet geldt een publicatieverplichting in de jaarrekening. Voor gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de griffier aangewezen als topfunctionarissen.

bedragen x € 1	2021		2022	
	M.E. Spreij	T.P. Scherpenzeel	R. van Zijl	T.P. Scherpenzeel
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievulling in jaar T	1/1 - 13/9	1/1 - 31/12	1/3 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking ?	ja	ja	ja	ja
Individueel WNT- maximum	€ 146.586	€ 209.000	€ 181.085	€ 216.000
Beloning	€ 75.462	€ 85.344	€ 93.152	€ 93.416
belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.221	€ 15.498	€ 17.120	€ 17.733
Subtotaal	€ 89.684	€ 100.841	€ 110.272	€ 111.148
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 89.684	€ 100.841	€ 110.272	€ 111.148
Verplichte motivering indien overschrijding	NVT	NVT	NVT	NVT

PUBLICATIE BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN ZONDER DIENSTBETREKKING

Bedragen x € 1		A.J.E. van der Werf - Bramer		
Functiegegevens	gemeentesecretaris a.i.			
Kalenderjaar	2022	2021	2020	
Periode functievulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1 t/m 28-2;	31-8 t/m 31-12;		
Aantal kalendermaanden functievulling in het kalenderjaar	2	5		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar				
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	€ 193	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 50.300	€ 138.500		
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 138.452		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?		Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 28.600	€ 60.840	€ 0	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 89.440		
(-/+) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag		€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 89.440			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.		

PUBLICATIE OVERIGE (NIET-TOP) FUNCTIONARISSEN

Er zijn in 2022 alleen interimers ingehuurd voor functies die zijn aangemerkt als niet-topfunctionarissen. De WNT legt hiervoor geen publicatie- of meldingsverplichtingen op.

SISA bijlage

SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

De doelstelling van de Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) richting uitkeringsverstrekkers te verminderen. De SiSa-verantwoordingssystematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. De financiële verantwoording van de daarvoor aangewezen specifieke uitkeringen gebeurt via een bijlage bij de jaarrekening en valt daarmee ook onder de accountantsverklaring. De SiSa-bijlage geeft op beknopte wijze volgens de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven wijze de belangrijkste verantwoordingsinformatie over de betreffende specifieke uitkering, zoals bijvoorbeeld de juridische grondslag en de besteding ervan.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering juridische grondslag ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01 € 14.333 Ja	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04 € 14.333 Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot met 14 oktober 2022 Aard controle R Indicator: A16/01 € 2.107.200 Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/02 € 757.458 Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waarvan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08 € 32.550	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/03 € 0 Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 3.137.812	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04 € 98.256 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 3.137.812	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten t/m de transitie Aard controle R Indicator: A16/05 € 0 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11 Nee
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01 1	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02 28	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03 1	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04 5	Normbedragen voor a, b, d en f (a/nnee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Nee	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/08 € 640,00	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09 € 5.539,00	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/10 € 0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/11 € 0
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/10 € 640	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/11 € 5.539	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/12 € 0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/13 € 0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/14 € 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/16 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/17 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/18 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/19 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/21 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/22
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/25	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26 € 640
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01 1 030008 Provincie Zuid-Holland Kopie provinciecode	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise Aard controle R Indicator: C41B/02 € 31.434 Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03 250	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03 € 31.434 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09 Nee	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C41B/04 € 7.859	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05 1
			Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06 1 030008 Provincie Zuid-Holland	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 14-2-2023								
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00449913	€ 21.377	€ 155.442	1.636	Er zijn 164 bewoners minder bereikt (1.636 t.o.v. 1.800). De oorzaak ligt in het lastiger kunnen bereiken van de doelgroep van huurders.	Ja
		Totaal aantal bereikte huurwoningen		Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)?				
			Aard controle D1 Indicator: C43/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08				
		830		Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishouders in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishouders in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
		16	Het aantal huishouders dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoede kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
		0		€ 0	€ 0			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energiegebruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
		16		16	0	0	0	0
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
		1	RHA2021-02277967	Realisatie Skawee Huse	€ 0	€ 0	0	0
		Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
		1	Realisatie Skawee Huse	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?		€ 0/Nee	Nee		Ja
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14				
		Nee		n.v.t.				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gedekte opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04				
		€ 0		Nee				
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met begeleidende gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
		€ 0	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	€ 0	€ 315.376	€ 0	€ 0	
			Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	
			Bedrag		Bedrag	Bedrag	Bedrag	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10	
		1	061884 Gemeente Kaag en Braassem	€ 0	061884 Gemeente Kaag en Braassem	€ 0	€ 0	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
		€ 95.773	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 54.272	
			Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Bedrag		Bedrag	Bedrag	Bedrag	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1	061884 Gemeente Kaag en Braassem	€ 0	061884 Gemeente Kaag en Braassem	€ 0		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 14-2-2023							
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen emast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen
		Provinciale beschikking en/of verordening					
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05
			1 PZH-2009-473570	€ 0	€ 0		
			2 PZH-2009-486894	€ 0	€ 0		
			3 PZH-2008-168646	€ 0	€ 0		
			4 PZH-2008-770752	€ 0	€ 0		
			5 PZH-2009-146507569	€ 0	€ 0		
			6 PZH-2008-168934	€ 0	€ 0		
			7 PZH-2009-146420240	€ 0	€ 0		
			8 PZH-2010-183298567	€ 0	€ 0		
			9 PZH-2010-224106705	€ 0	€ 0		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10
			1 PZH-2009-473570	€ 25.633	€ 25.633		Nee
			2 PZH-2009-486894	€ 21.971	€ 21.971		Nee
			3 PZH-2008-168646	€ 26.427	€ 26.427		Nee
			4 PZH-2009-770752	€ 29.147	€ 29.147		Nee
			5 PZH-2009-146507569	€ 29.983	€ 29.983		Nee
			6 PZH-2008-168934	€ 26.427	€ 26.427		Nee
			7 PZH-2009-146420240	€ 29.983	€ 29.983		Nee
			8 PZH-2010-183298567	€ 266.402	€ 266.402		Nee
			9 PZH-2010-224106705	€ 142.241	€ 239.255		Nee
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten					
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 39.817	€ 39.817	€ 39.817	Nee	
			Naamnummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
			1 330 Aantleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/jaartal in Stuks	Nee	0		
			2 331 Dimpellaantal in Stuks	Nee	0		
			3 333 As-verspringinglaantal in Stuks	Nee	0		
			4 362 Aantleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermrijlaantal in Meters	Nee	0		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	1.1 Participatiewet (PW)	1.1 Participatiewet (PW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05
			€ 3.914.116	€ 64.651	€ 269.484	€ 4.810	€ 68.487
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11
			€ 90.293	€ 359	€ 0	€ 222.904	€ 1.892
			Mutaties (dotaties en vrijaf) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Participatiewet (PW)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14			
			€ 0	Ja			€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.					
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05
			€ 0	€ 25.305	€ 65.487	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 14-2-2023							
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.109	€ 0	€ 16.426	€ 39.207
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 24	€ 0	€ 350	€ 14.690
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 533	€ 0	€ 3.879	€ 11.802
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.157
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 4.486	€ 0	€ 704	€ 0
			6 Totaal	€ 3.886	€ 0	€ 21.359	€ 75.856
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	0	
			6 Totaal	0	0	0	
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijen) voorziening debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021, gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 89.763	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022, deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie			
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 120.999	€ 191.770			
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1 1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 55.786	€ 55.786	€ 0	€ 0	
		2 1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 543	€ 543	€ 0	€ 0	
		3 2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening door derden	€ 25.555	€ 0	€ 25.555	€ 0	
		4 2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 108.260	€ 0	€ 108.260	€ 0	
		5 markt meerprijspercentage BTW	€ 1.625	€ 0	€ 0	€ 1.625	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformuleer (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformuleer (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05
		2 SPUKSA200034	€ 20.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 1034047	€ 65.142	€ 0	€ 16.370	€ 0	€ 16.370
		4 1042193	€ 37.717	€ 0	€ 42.913	€ 0	€ 59.283
		Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08			
		2 SPUKSA200034	Ja				
		3 1034047	Ja				
		4 IVERWI	Nee				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 14-2-2023								
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H12/01	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 32.416	Ja	Nee			
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk T Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Totale definitieve exploitatietekort Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Totale cumulatieve besteding Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Eindverantwoording Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 Naam locatie Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	1 Bereikt periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? Aard controle R Indicator: H25/07	1 Totale toezegging per locatie Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	1 Hoogte definitief exploitatietekort per locatie Aard controle R Indicator: H25/09	1 Besteding per locatie Aard controle R Indicator: H25/10	1 Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 De Tweesprong	1 Nov + dec 2021	1 € 41.400	1 € 41.400	1 € 41.400	1 € 41.400

Overzicht van de baten en lasten per taakveld

Taakveld	Werkelijk 2022		x € 1.000
	Lasten	Baten	Saldo
0 - Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	2.092	0	2.092
0.2 Burgerzaken	740	-472	268
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	590	-1.255	-665
0.4 Overhead	7.960	-77	7.883
0.5 Treasury	1.617	-2.359	-742
0.61 OZB woningen	389	-4.671	-4.282
0.62 OZB niet-woningen	0	-1.435	-1.435
0.64 Belastingen overig	0	-32	-32
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-41.474	-41.474
0.8 Overige baten en lasten	-149	-156	-305
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	2.094	-2.906	-812
0.11 Resultaat rekening van baten en lasten			0
	15.333	-54.836	-39.503
1 - Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.022	-65	1.957
1.2 Openbare orde en veiligheid	577	-11	566
	2.599	-76	2.523
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1 Verkeer en vervoer	4.723	-607	4.116
2.5 Openbaar vervoer	287	-60	226
	5.009	-667	4.342
3 - Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	330	-119	212
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	69	0	69
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	52	-44	8
3.4 Economische promotie	99	-368	-268
	550	-530	20
4 - Onderwijs			
4.2 Onderwijshuisvesting	1.465	-53	1.412
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.970	-778	1.192
	3.435	-832	2.604
5 - Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	308	-43	265
5.2 Sportaccommodaties	1.975	-793	1.182
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	61	0	61
5.5 Cultureel erfgoed	63	0	63
5.6 Media	247	0	247
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.705	-173	2.532
	5.358	-1.009	4.349
6 - Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.769	-3.232	1.537
6.2 Wijkteams	818	-6	813
6.3 Inkomensregelingen	7.808	-4.292	3.516
6.4 Begeleide participatie	1.926	-134	1.792
6.5 Arbeidsparticipatie	667	0	667
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	514	0	514
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	762	-121	641
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.837	-32	4.805
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	547	-5	542
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.140	0	1.140
	23.790	-7.822	15.967
7 - Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	1.214	-32	1.182
7.2 Riolering	2.521	-3.946	-1.425
7.3 Afval	3.171	-4.240	-1.069
7.4 Milieubeheer	1.117	0	1.117
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	191	-83	108
	8.215	-8.301	-87
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1 Ruimtelijke ordening	1.137	-46	1.091
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.920	-1.779	140
8.3 Wonen en bouwen	1.309	-1.718	-409
	4.366	-3.544	822
Totaal baten en lasten	68.655	-77.618	-8.963